

Eleanor Marx, Engels'in kişilik özelliklerini ve erdemlerini sıralarken, "belki de en önemlisi onun alçak gönüllülüğüdür" diyor. Bu

"İkinci kemandan da öte"

sade tanım ilk planda akla Engels'in dar insan ilişkileri alanındaki erdemini getiriyor. Oysa onun gerçek alçak gönüllülüğü tarihe karşıdır; kendi kuşağı ve gelecek

kuşaklar önünde sergilediği tutumdur. Böyle bir alçak gönüllülüğü ancak Engels çapında bir insan gösterebilir.

s.14

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı 2022 / 27
8 Ağustos 2022

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak71.net

Savaşa, sömürüye ve faşist baskılara karşı;

**Örgütlü, kitlesele, birleşik
direnış!**

4

**Saray rejiminin savaş
histerisi dinmiyor**

Saray rejimi ile aparatları, şoven ırkçı-lığı körüklemek, öte yandan yayılmacı heveslerine uygun olarak savaş çığırkanlığı yarışına girdiler.

9

**Kayırmacı rejimin irini bu defa
KPSS'de patladı**

İliklerine kadar çirkefe batmış bir iktidarın başı, kendi atadığı bir memuru görevden aldı diye sistemin işleyişinde değişen bir şey olmayacaktır.

22

**Enerji krizi ve AB'nin
"Gaz tasarrufu planı"**

Savaşın emekçiler için çok yönlü yıkıcı sonuçları oldu. Buna kat kat artacak olan enerji fiyatlarının yükü binecek, üreticiye daha fazla fatura ödetecek.

Kazanmayı yeniden hatırlamak!- A. Ege

s.11

Almanya'da emek-sermaye çelişkisi derinleşiyor- D. Meriç

s.24

Savaşa, sömürüye ve faşist baskılara karşı;

Örgütlü, kitleesel, birleşik direniş!

Sermaye düzeninin bünyesini saran çok yönlü krizler günbegün ağırlaşıyor. Ekonomik-mali kriz kontrolden çıkmış bir vaziyette, adeta freni patlak bir kamyon misali nerede çakılacağı belirsiz bir seyir izliyor. Gerici-faşist rejimin hayata geçirdiği "ekonomi politikaları" ise, krizi bir nebze yatıştırmak şöyle dursun daha da kırılğan hale getiriyor. Dövize endeksli iç ve dış borçlar ödendikçe büyüyor, hazine sistemli olarak açık veriyor. Kur Korumalı Mevduat, geçiş garantili otoyol-köprüler vb. uygulamalarla emekçilerin sırtından elde edilen kaynaklar sermayeye transfer edilerek tüketiliyor. TL'nin değer kaybının önüne geçilemiyor. Enflasyon oranları ise rekor üzerine rekorlar kırıyor.

Ekonomik-mali krizin derinleştiği günümüz koşullarında, düzen siyaseti de bir dizi açmazla yüz yüze. İktidar koltuğunda oturan gerici-faşist koalisyon, toplumu ve her tarafından dökülen harami düzenini yönetmekte alabildiğine güçlük çekiyor. Dahası, kendi içerisinde yaşadığı çözülme sürecinin dahi önüne geçmekte zorlanıyor. Toplumsal tabanı eriyen rejimin bünyesinde ciddi bir hoşnutsuzluk

yaşandığı, bizzat içeriden gelen tepkiler üzerinden daha görünür hale gelmiş durumda.

Hal böyle olunca, gerici-faşist rejim iktidar gücünü elinde tutmak için baskı ve zorbalığı sistemli olarak tırmandırıyor. Kürt halkına, toplumsal mücadele güçlerine, düzen muhalefetine dönük saldırıların dozunu arttırarak; işçileri, emekçileri, gençleri hareketsiz bırakmak için her türlü sokak eylemine ve hak arama mücadelesine azgınca saldırarak kurdukları harami düzenini ayakta tutmaya çalışıyor.

Bu tablo karşısında hemen her şeyi seçim sandığına havale eden, Türkiye kapitalizmini belirleyen çok yönlü krizler ve yarattığı ağır sonuçlar konusunda ise diline kilit vurmuş bulunan bir düzen muhalefeti gerçekliği önümüzde duruyor. Yaşanmakta olan krizler yapısal bir mahiyet taşıyor ve düzen muhalefeti bu gerçeğin üzerini bilinçli bir şekilde örterek kriz ve bağlı sorunların tek sorumlusu olarak gerici-faşist rejimi işaret ediyor. Toplumu nefessiz bırakan çok yönlü sorunlardan ise itina ile uzak duruyorlar. Öyle ya, sa-

yet iktidar koltuğuna oturabilirlerse çivisi çıkmış devlet düzenini "restore" ederek, kapitalist krizlerin tüm yükünü sermayenin ihtiyaçları çerçevesinde emekçilere fatura etme görevini üstlenmiş olacaklar.

"Düzen muhalefetine kendine biçtiği misyon, kurulu düzenin dengelerini bozacak hiçbir sarsıntıya mahal vermeden, bunun için de kitlelere hiçbir gerçek inisiyatif alanı açmadan, sermaye sınıfı adına 'nöbeti' sarsıntısız bir geçişle devralktır.

Doğal olarak bu çizgi, Tayyip Erdoğan'sız bir AKP düzenini devralk anlamına gelmektedir. Nitekim parçalı yapıyla düzen muhalefetine halen üzerinde anlaşabildiği sözde program da budur. Emekçilerin acil iktisadi-sosyal istemleri, bunları elde edebilenin ve elde tutabilmenin bir olanağı olarak temel demokratik hak ve özgürlükler, saldırgan dış politikaya ilişkin sorunlar, elbette Kürt sorunu vb. yakıcı konuların hiçbir biçimde sözü edilmemektedir. Düzen muhalefeti bunlar üzerine demagojik vaatlerde bulunmaktan bile özenle kaçınmaktadır." (Siyasal durum ve devrimci sınıf çizgisi,

EKİM, Sayı: 325, Temmuz 2022)

Tüm bu açılardan bakıldığında, hali hazırda yaşanan siyasal krizin bir başka yönünü kendi konumu üzerinden muhalefet krizi tamamlıyor.

Belli kesimleri ile sokak mücadelesine işaret eden ve toplumsal mücadele güçlerinin parçası olan reformist-parlamentarist solun neredeyse tamamı da rotasını seçim sandıklarına çevirmiş durumda. Gerici-faşist rejimin yaşadığı zayıflama süreci ve giderek belirginleşen çözülme süreci ise reformist sol cepheyi fazlasıyla heyecanlandırıyor ve bu durum seçimlere endeksli rotaya daha sıkı sarılmalarına vesile oluyor. Dolayısıyla, reformist sol hareketin neredeyse tüm gündemlerini ittifaklaşma süreçleri, milletvekili belirleme görüşmeleri, olası cumhurbaşkanı adayları karşısında alınacak tutumlar vb. oluşturuyor. Ortak hedefleri ise, ilk fırsatta Erdoğan yönetiminin sırtını seçim minderinde yere getirmek! Tam da bu konum ve çizgi üzerinden düzen muhalefetine hızla yedeklenmiş bulunuyorlar.

Bir gözleriyle sokak mücadelelerine ve toplumsal harekette olası yaşanacak

gelişmelere bakan reformist-parlamentarist solun bu konumu, son tahlilde sermaye düzeninin değirmenine su taşımaktadır. Zira, yaşanan ekonomik, sosyal ve toplumsal sorunlar karşısında toplumsal mücadelenin büyütülmesine dönük her türlü sorumluluk reformizm tarafından seçim hazırlıklarına tahvil edilmektedir.

Kapitalizmin krizleri derinleştikçe toplumun emekçi kesimlerinin omuzlarındaki yük de ağırlaşıyor. Denebilir ki, günümüz Türkiye'sinde emekçiler adeta akıl dışı koşullarda yaşam savaşı veriyorlar.

Neredeyse tamamı asgari ücretlerle çalışan işçi ve emekçilerin mevcut hayat pahalılığı karşısında daha ay ortası gelmeden bankalara borçlandığı, kredi kartları ile gereksinimlerini karşılamaya çalıştığı bir tablo ile karşı karşıyayız. Söz konusu borçlanma ise her ay rekorlar kırıyor ve verili durum her geçen gün sürdürülemez bir hal alıyor. Bu durum kitlelerin yaşamında sadece ekonomik yıkım yaratmıyor. Geçinememe sorunu toplumsal yaşamın temel gündemi olarak öne çıkıyor ve alttan altta sosyal-kültürel bunalımı da derinleştiriyor. Zira, ekonomik krizin çok yönlü ve ağır faturası, hayat pahalılığı, geçinememe sorunu ve sürekli borçlanma hali emekçi yığınlar içerisinde yaşam ve gelecek kaygısını sürekli perçinliyor.

Bugün ücret artışı talebi ile fabrikalarda yaşanan ve yaygınlaşma eğilimi taşıyan eylem ve direnişler, ağır yaşam koşullarına karşı işçi sınıfının belli mevziler üzerinden ortaya koyduğu tepki ve çıkış arayışı olarak değerlendirilebilir. Söz konusu eylem ve direnişler, henüz sınırlı, parçalı ve büyük oranda kendiliğinden patlak verse de önümüzdeki süreçte yaşanacak olası toplumsal hareketlenmeler içerisinde işçi sınıfının belirgin bir yer tutacağına, dahası sürükleyici bir güç olarak öne çıkabileceğinin ilk sinyalleri sayılmalıdır. Dolayısıyla, sınıf hareketi cephesinde yaşanan kıpırdanmalara bugünkü dar sınırları üzerinden bakmamak, yarın gelişecek toplumsal mücadelelere işçi sınıfını örgütlü ve sürükleyici bir güç olarak hazırlamak büyük bir önem taşımaktadır.

Ekonomik-sosyal yıkım işçi sınıfının yanı sıra, koyu bir geleceksizliğe mahkum edilen, eğitim sürecinden her geçen gün koparılan, işsizlik çukuruna itilen ve dolayısıyla yaşam koşulları çekilmez hale gelen emekçi gençlik kitleleri içerisinde de büyük bir hoşnutsuzluk yaratmış durumda. Yine evde, işyerinde, sokakta şiddete, tacize ve tecavüze uğrayan, gerici-faşist politikalarla aşağılanan, yaşamın her alanında çifte sömürüye maruz bira-

kılan emekçi kadınlar; sistematik olarak faşist baskı ve zorbalığın hedefi olan, kirli savaş politikalarının en barbar yöntemlerine maruz kalan Kürt halkı; kimliği ve varlığı inkâr edilen, asimilasyon politikalarının, kirli provokasyonların ve saldırıların hedefinde olan Aleviler gelinen yerde burnundan soluyor. Bütünlüğü içerisinde bu tablo, merkezinde işçi sınıfı ve emekçilerin yer aldığı, birleşik kitlesel bir halk hareketinin koşullarını her geçen gün olgunlaştırıyor.

İşçi sınıfı, emekçiler, gençler, kadınlar, Kürt halkı ve diğer ezilen toplumsal kesimler içerisinde büyüyen öfke ve Sri Lanka gibi ülkelerde yaşanan halk hareketleri, gerici-faşist rejimin korkularını her geçen gün büyütüyor. Öyle ya, dünyada yaşanan sınıf ve kitle hareketlerini tetikleyen koşulların bu topraklarda da fazlasıyla mevcut olduğunu açıkça onlar da görüyorlar. Dolayısıyla iktidarın "Gezi sendromu" temelsiz değildir, tersine nesnel koşulların dolaysız bir ürünü olarak sık sık nüksetmektedir. Artan baskı ve saldırılarının bir nedeni de bu korkularıdır.

Aynı tablo düzen muhalefeti için de belirgin bir korku kaynağıdır zira onlar için de esas olan kapitalist sömürü düzeninin toplam çıkarları ve bekasıdır. Dolayısıyla ırkçı-gericilikle malul düzen muhalefetine de isteyeceği en son şey, kontrolden hızla çıkabilecek ve sistemi sarsacak bir halk hareketidir. Kitlelere her vesileyle "aman sokağa inmeyin, sandığı bekleyin" telkinlerinde bulunmaları ve bu yolla gerici-faşist rejimin ekmeğine yağ süren tutumları da bu gerçeği tüm açıklığı ile ortaya koymaktadır.

EMEP, TİP, SİP-TKP, Sol Parti, HDP vb. reformist-parlamentarist partiler ise,

kitlelerin kabaran öfkesi ve çıkış arayışı karşısında bugün için "ara bir konum" üzerinden hareket ediyor, verili durumu sandığa nasıl tahvil edeceklerine odaklanmış bulunuyorlar. Burada "ara konum"dan kast edilen şey, bir yandan emekçiler içerisinde gelişen hoşnutsuzluğun olası sokak hareketini tetiklemesi ve iktidarı geriletecek sonuçlar yaratmasına dönük beklenti içerisinde olmaları (ki bu sınırlarda hareketin dolaysız parçası olarak hareket edeceklerdir) öte taraftan tüm enerji ve çabalarını sınıf ve kitle hareketini geliştirmekten ziyade seçim hazırlıklarına ayırmaları kast edilmektedir. Neticede, dünün SRYZA'ları, Podemosları aynı toplumsal öfkeyi ve sosyal mücadeleleri arkasına alarak parlamento koltuklarını garantiye almışlardı. Lakin gelişebilecek sınıf-kitle hareketlerinin reformist akımların bugünkü "ara konumlarını" terk etmeyi zorunlu kılacağı da tarihsel deneyimler üzerinden açıktır. Zira, mevcut parlamentarist çizgi ve konumları üzerinden bir yerden sonra yangını kontrol altına almak ve hareketi düzen sınırlarına çekmek için itfaiyeci misyonu ile hareket edeceklerdir.

Sonuç olarak, sınıf ve kitle hareketinin yakın geleceğini iktidar cephesinden gelecek çok yönlü saldırılara, düzen muhalefetine kuracağı türlü tuzaklara ve reformist solun yeri geldiğinde hareketi geri çekecek, dizginleyecek ve kurulu düzene yedeklemek için gerçekleştireceği müdahalelere karşı verilecek çok yönlü-karmaşık mücadeleler belirleyecek.

Bu tablo, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin mücadelesine dair sorumluluk duyan, toplumsal mücadeleyi ileri taşımaya ve devrimcileştirmeyi esas alan tüm devrimci-ilerici güçlerin önüne güncel ve ta-

rihsel boyutları olan görevler çıkarmaktadır. Bu görevlerin başında ise, yukarıda altı çizilen tüm güçlükler konusunda işçi sınıfı ve emekçileri sistemli bir şekilde bilinçlendirmek, kriz koşullarında kitlelerin kabaran öfkesini açığa çıkararak örgütlü, kitlesel ve birleşik mücadelenin önünü açmak gelmektedir. Zira, gerici-faşist rejimi bir parça geriletmekten krizin acı faturasını reddetmeye değin, bir dizi konu ve alanda kazanım elde etmenin yolu işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlü, birleşik, kitlesel ve fiili-meşru mücadelesini büyütme-ten geçmektedir.

Öte yandan, bütünlüğü içerisinde tüm bu sorumluluklar en başta devrimci konum ve misyon üzerinden ele alınmalı ve hayata geçirilmelidir. Komünistler, içinden geçmekte bulunduğumuz dönemin bu çok yönlü sorumluluklarına şu çerçevede bakmaktadır:

"Devrimciler kendi rollerini kendi konumları üzerinden, kendi sınıfsal alanlarında, kendi yol ve yöntemleriyle, dolayısıyla kitlelerin bilincini, mücadelesini ve örgütlenmesini geliştirmeyi hedef alan bir çizgide oynamakla yükümlüdürler. İşçileri ve emekçileri kendi acil istemleri üzerinden fiili-meşru bir çizgide mücadeleye çekmek, bu mücadeleyi büyütme ve elbette dinci-faşist iktidara karşı bir halk hareketi boyutlarına ulaştırmaya çalışmaktır onların görevi. Güçlerinden ve olanaklarından bağımsız olarak bu böyle olmalıdır. Sorun hiçbir biçimde neyin ne denli başarılabilirliği değildir. Sorun devrimci konum üzerinden bağımsız devrimci bir çizgide hareket edebilmektir. İlkelere dayalı devrimci bir çizgi üzerinden mücadeleyi büyütebilmek, mücadele mevzilerini çoğaltabilmektir." (Siyasal durum ve devrimci sınıf çizgisi, tkip.org)

Saray rejiminin savaş histerisi dinmiyor

E. Bahri

Sermaye iktidarının, daha özel planda AKP-MHP şeflerinin kaba/militarist söylemleri toplumun geniş kesimlerini bezdirmiş durumda. Tüm kepazeliklere rağmen halen saray rejimine destek verenlerin de bu dilden hoşnut olup olmadıkları belli değil. Zira söylemde kabalık/tehdit dozu arttıkça, toplumun ezici çoğunluğu için yaşam daha bir zorlaşıyor, hatta eziyete dönüşüyor.

Bu militarist söylemin dış politikaya yansımaları kaba hatlarıyla şöyle oluyor: Komşu ülkelerin egemenlik haklarının ayaklar altına alınması, zaman zaman havadan bombalanması, belli toprak parçalarının işgal edilmesi, askeri üsler kurulması, "bir gece ansızın gelebiliriz" türünden tehdit dozu yüksek iğrenç söylemlerin tekrarlanması...

Kronik hal alan bu göz dönmüş saldırı-ganlık Ortadoğu halklarının dinci-faşist rejimden nefret etmesine neden oluyor. Bir dönem Filistin davasını istismar etme bağlamında İsrail'e bazı "sert" laflar eden AKP şefi, Arap halkları tarafından bir tür "kahraman" zannedilmişti. Gelişmeler bu vahim yanılsamayı da ortadan kaldırdı. Zira artık bölge halkları da AKP ile Siyonist rejim arasındaki çok yönlü ilişkileri biliyor. Tayyip Erdoğan'ın işgalci/ilhakçı bir çiziyi temsil ettiğinin farkındadır. Filistin halkının davasının Tayyip Erdoğan'ın umurunda olmadığını, o davayı hevesleri için bir araç olarak kullandığının farkına varılmıştır.

REJİM İÇİ ÇELİŞKİ VE ÇATIŞMALAR ŞİDDETLENDİ

İçeride yağma/talan, dışarıda saldırı-ışgalci politika izleyen rejim, ülke ekonomisini iflasa sürüklemiştir. Devletin kurumları da siyasi yapı da iliklerine kadar çeteleşmiş/mafyalaşmış durumdadır. Rejimin temsilcileri, rütbeli askerler, kapitalistler, mafya babaları, dolandırıcılar aynı karelerde buluşuyor. Kapitalizmin yarattığı bu ucube rejimin milyonlarca işçi ve emekçi için anlamı ise açlık sınırının altında bir ücret karşılığında kölece çalışma koşullarına mahkum olmak.

Ekonomik krizin derinleşmesi rejim içi çelişkileri de şiddetlendirdi. Diğer bir ifadeyle mafyalar/çeteler/kontralar arası parsa paylaşımı kavgasında kılıçlar çekildi. Yağma/talan havuzu doluyken

bu insanların hepsi mutlu/mesut bir şekilde geçinip gidiyordu. Ancak havuzun suyu çekilmeye başlayınca iç çatışmalar şiddetlendi. Tehditler, ifşaatlar, suç ikrarları ortalığa saçılmaya başladı. Mafyatik rejimin ayaklarından biri olan tarikat/cemaat gibi karanlık yuvalarında bile birbirini kasetlerle tehdit etme vakaları yaşanıyor. Havuzun doldurulmasında önemli bir kalem olduğu anlaşılan kokain ticareti de aksamaya başlamış görünüyor. Çirkef ortalığı saçıldıkça kolluk kuvvetlerinin, yargı mensuplarının, AKP-MHP şeflerinin de bu pislige gırtlaklarına kadar battıkları gerçeği daha bir görünür hale geliyor. Bu iğrenç tablo rejimin sınıfsal açıdan da siyaseten de ahlaken de tam bir çürüme/kokuşma bataklığında yüzdüğünü gözler önüne seriyor. Bu arada özellikle orta boy sanayi işletme sahibi kapitalistler de durumdan şikayetçi olduklarını dillendirmeye başladılar.

"TERÖRE KARŞI MÜCADELE" YALANI

Ülkeyi bu derin bataklığa sürükleyip atan saray rejimi ile aparatları, bir yandan gündemi değiştirmek, şoven ırkçılığı körüklemek, öte yandan yayılmacı heveslerine uygun olarak savaş çığırtkanlığı yarışına girdiler. Saldırganlık, Irak'ta rutin bombalamalar ya da suikastlar şeklinde devam ederken, Suriye topraklarına yeni bir saldırı başlatma hazırlığı olarak gündemde tutuluyor. Geçen yıllarda defalarca Suriye topraklarına saldırı düzenleyen, birçok kent ya da kasabayı işgal eden Türk Silahlı Kuvvetleri, saray rejiminin emriyle hem Fırat'ın batsına hem doğusuna saldırı için yine hazırlık yapıyor.

AKP şefi Tayyip Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi ile Tahran zirvesinde buluştuklarında gündem Suriye'ye saldırı idi. Ancak ne Putin ne Reisi saldırıya "yeşil ışık" yaktı. Her iki lider de Suriye'ye saldırının cihatçı terör örgütlerine hizmet edeceğini belirtti. İran yönetimi ise, saldırıya karşı olduğunu kamuoyuna da duyurdu.

5 Ağustos'ta Putin'le görüşecek olan AKP şefinin, yine Suriye'ye saldırı konusunda pazarlık yapacağı söyleniyor. Taraflar arasındaki çıkar ilişkileri kirli pazarlıklara uygun bir zemin hazırlıyor. Buna rağmen Putin'in Suriye'de yeni bir işgal saldırısına onay vermesi pek olası görünmüyor. Yine de içeride çöküşe giden saray rejiminin sınırlı da olsa bir saldırı yapabileceği söyleniyor. Saldırının seçimler öncesi sürece denk getirileceği yönünde değerlendirmeler yapılıyor.

Mafyatik rejimin merkezi olan sarayın bazı görevlileri, ısrarla saldırının yapılacağını söylüyorlar. AKP şefinin sözcüsü İbrahim Kalın, Bloomberg'in sorularına verdiği cevapta şu ifadeleri de kullandı: "...Cumhurbaşkanı yeni bir askeri harekâtın her an olabileceğini söyledi. Bunun için de biz kimseden izin alacak değiliz. Kimseye bir takvim açıklamak zorunda değiliz ama kendi güvenlik risklerimizle ilgili değerlendirmemiz bağlamında böyle bir operasyon her an yapılabilir."

Bu tehditleri AKP şefinden sarayın savunma bakanına, medyadaki tetikçilerden dışişleri bakanına kadar pek çok kişi dillendiriyor. Bu kaba-saba saldırı-ganlığın bahanesi ise, "teröre karşı mücadele" diye pazarlanıyor. Oysa Suriye'de

dünyanın en büyük cihatçı terör ordusunu besleyen de kullana da AKP-MHP rejimidir. Yani dünyada en çok teröristi himaye eden, onlara maaş bağlayan bu rejim, yayılmacı/ilhakçı heveslerini "terörle mücadele" söylemiyle örtmeye çalışıyor. Elbette bu zırvaya inan yok. Zira yayılmacı/ilhakçılık histerisinin baki olduğu dikkate alındığında, bu 'motivasyon' esas olarak Kürt halkına düşmanlıktan besleniyor. Bir türlü dinmeyen saldırı histerisinin üç temel nedeni olduğu görülüyor: Resmi politika haline getirilen yayılmacı ilhakçılık, Kürt halkının Rojava'daki kazanımlarını ortadan kaldırmak, iç politikada çöküşü şu veya bu şekilde ertelemek...

KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNDE TAM BİR AÇMAZ

İç politikada öne çıkartılan ve şoven/ırkçılığı körüklemenin bir aracı olarak kullanılan Kürt halkına düşmanlık, rejimin en çok üzerinden durduğu konu. Zira halkın büyük çoğunluğu sağlıklı besleme imkanından bile yoksunken, her gün milyonlarca dolara mal olan, komşu halklara ise büyük bedeller ödeten bu kaba saldırı-ganlığı kitlelerin desteklemesi için hiçbir neden yok. İrkçılığı körükleyen rejim, buradan kitle desteğindeki erimeyi güya durdurmayı hedefliyor.

Bir asırlık ömrü olan Türkiye Cumhuriyeti, Kürt halkının taleplerini gözetemeyen bir çözüm yolu arayacağına, Kürt halkının diğer ülkelerdeki kazanımlarını ortadan kaldırmak için çatışma ve savaş bataklığına saplanmayı göze alıyor. Bu hem iç politikada hem dış politikada hem Kürt sorununun çözümü konusunda rejimin tam bir açmaz içinde olduğunu gösteriyor.

Bu kokuşmuş rejimin meşruiyeti de toplumsal desteği de ortadan kalkmış bulunuyor. Çeteler arası çatışmaların vardığı boyut ve ortalığa saçılan pislükler, rejimin üstünde bastığı zeminin kayganlığını da gözler önüne seriyor. Sorun bu iğrenç rejim belasını çöplüğe atacak olan sınıf ve kitle hareketinin henüz gelişmemiş olmasıdır. Dolayısıyla ayakta kaldığı her gün yeni belalar üretiyor. Böylece hem Türkiye hem bölge halklarının ödediği bedeller de ağırlaşıyor. Toplumunu bu musibetten kurtarabilmenin tek yolu var; o da devrimci bir sınıf ve kitle hareketinin örgütlenmesidir.

Sao Paulo gemisi ölüm saçmaya geliyor!

E. Eren Yılmaz

GEMİSANDER BAŞKANI ÇOK LAF ETMİŞ AMA HİÇBİR ŞEY SÖYLEMEMİŞ!

Uzun bir süredir ülkeye gelecek Brezilya donanmasına ait, asbest başta olmak üzere birçok zehirli madde barındıran Sao Paulo'nun Aliğa Semi Söküm Tersanesi'ne getirilerek parçalanması işlemi tartışılıyor. Normal şartlarda Türkiye'de adet olduğu üzere böylesi gündemler konuşulmaz, ilgili yerler susup süreci geçiştirerek, bildiğini okumaya devam eder. Ancak bu kez konu toplumun geniş kesimlerinin tepki göstermesiyle basında sıklıkla tartışıldı, çeşitli tepki eylemleri örgütlendi, kimi kampanyalar açıldı. Hal böyle olunca konuyla ilgili ve sorumlu olan kurum ve kişiler açıklama yapmak zorunda kaldılar. İlk açıklama Çevre Bakanlığı'ndan geldi: "Konu kamuoyunun bildiği gibi değildi. Her şey kitaba uygun yapılıyordu."

Meselenin esas muhatabı olan Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği (GEMİSANDER) Başkanı Kamil Önal da bir açıklama yaparak konuya ve tartışmalara kendi cephelerinden cevap verdi. Peki ne dedi? Hiçbir şey! "Konu bilinçli olarak çarpıtılıyordu, konuşanların elinde hiçbir belge yoktu, yapılan her işlem ülke ve uluslararası standartlara uygundu, Gemi Söküm Tersanelerinde sıklıkla denetimler yapılıyordu, ülkeye çok fazla katma değer katıyorlardı vs..." Gemi söküm işlemlerinde çevre ve insan sağlığını gözetilen standartlara uymadıkları birçok veri ve belgeyle ortada. Ancak konuya dair birçok cümle kurup hiçbir şey söylemek gibi bir standarda harfiyen uydukları kabul edilmesi gereken bir gerçek. GEMİSANDER başkanı da standart olarak ancak buna uyabilir.

Avrupa'nın çöplüğüyüz. Plastik vb. atıklar "geri dönüşüm" gibi pek çevreci bir söylem eşliğinde, ülkeye geri dönüşüm açısından "katma değer" yaratıyoruz gibi cilalı sözlerle, gözü dönmüş bir kâr hırsının güdülediği adımlar atılıyor. Bu ülke sermayesinin ne kadar çevreci olduğunu gelen gemilerle taşınan çöplerden, orman ve tarım arazilerine kurulan madenlerden, nükleer santral girişimlerinden, termik santral bacalarından vs. biliyoruz. Hepsisi de ülkeye "katma değer" üretiyor!

Sermayenin bu "çevreci faaliyetlerine" son yıllarda giderek büyüyen ve

dünyada ilk sıralara yerleşmekle övünen Aliğa Gemi Söküm Tersanesi eklenmiş bulunuyor. İş cinayetlerinin, meslek hastalıklarının, asbest ve kurşun zehirlenmelerinin, doğayı-çevreyi-havayı ağır metallerle kirletmenin gündelik iş olduğu bu tersaneler şimdi de Sao Paulo gemisinin sökümüyle, güya standartlara uygun işlemler yaparak "büyük bir hizmete" hazırlanıyor.

Asalak tersane patronlarının derneğin başındaki zat, gelen gemide çok miktarda asbest olduğunu söyleyenlerin elinde hiçbir belge olmadığını ifade ediyor. Kendine buradan gerekçe üretmeye çalışıyor. Hakkını teslim edelim, en azından asbestin varlığını reddetmiyorlar. Sadece miktarının o kadar yüksek olmadığını belirtiyorlar.

Peki birkaç ay evvel, Gökhan Han isimli gemide hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak belge ve deliller ortada iken "ne yaptınız" diye sormak gerekmez mi? Neden çıkıp iki cümle sarf etmediniz. Bugün, Sao Paulo gemisi üzerinden uluslararası standartlar lafı geveleyen, Çevre Bakanlığı ve tersane patronlarının o zaman ki standardı neredeydi. Hangi denetimlerden bahsediyorsunuz? Gemi Söküm işçisine çıplak elle asbest söktürürken, çevre ve insan sağlığı açısından

hangi kriterleri işletiyorsunuz? Sorunlar uzatılabilir. Ama sermaye açısından bu sorular yersizdir çünkü, ülkeye "katma değer üretiyorlar." İşte sermayenin çevreye, insan sağlığına baktığı tek kriter.

GEMİSANDER başkanı çok laf söylüyor ama, kendisinin de kabul ettiği abestinin oranı konusunda o çok önemseydiği belgelerden birisini göstermiyor. Gemi sökümde somut ve belgelere dayalı işlemler konusunda ağızını açmıyor. Sao Paulo gemisinin Brezilya ve Hindistan'da söküm işleminin neden reddedildiğini izah etmiyor. Diyor ki; "Bizde burada yaşıyoruz, bu havayı soluyoruz. Korkulacak bir şey yok." Kendince var olan iddiaları böyle çürütüyor. Bu ülke Çernobil patladığında, çay ve fındıkta radyasyon olmadığını kanıtlamak için çay içme, fındık yeme gösterileri düzenleyen bakanlar gördü. Sonradan anlaşıldı ki, içilen çay Karadeniz'den toplanan çay değil. Ne denir ki?

Sıklıkla ifade edildiği gibi madem Çevre Bakanlığı ve GEMİSANDER yaptıkları işlerde büyük bir rahatlık ve açıklık taşıyorlar, o halde açın tersaneleri denetime. Çalışma koşullarından zehirli maddelere vs. birçok konuda uzman, yetkili kurum var, çevre örgütleri var, işçilerin birlikleri var. Neyi saklıyorsunuz kamuoyundan?

Asbest ve bir dizi zehirli madde barındıran geminin ülkede sökümü sadece sökümü gerçekleştirecek işçilerin değil, bir bütün olarak geniş bir alanda yaşayan insanların ve çevrenin sağlığını ciddi anlamda tehdit ediyor. Kendi haline bırakıldığında para ve kâr dışında hiçbir şey düşünmeyen sermayedarların bu konuda "kurallara" uygun davranmasını bekleyemeyiz. Gemi söküm işçisinin içinde bulunduğu çalışma koşulları ve uygulamalar, laf gelince ifade etmekten pek mutlu oldukları o "standartlarının" ne kadar boş olduğunu gösteriyor. Alınabilecek en küçük önlemi almadıkları için işçileri ölümüne çalıştıranlar, yaralanmaları ve sakat kalmaları olağanlaştıranlar, iş ekipmanlarını bile işçinin kendisine aldırnanlar, denetleme diye sadece çay içmeye gelip giden denetçiler gerçeği ortada iken aksini düşünmek abestir. Tersanelerde kendi cumhuriyetlerini kurarak kendilerine göre kurallar belirleyenler, çevre ve insan sağlığı açısından büyük bir risk taşıyan böylesi bir gündem karşısında sorumlu olamazlar. Bu sorumluluğu bağımsız kuruluşlar, dernekler, işçi ve çevre örgütleri temel bir mücadele gündemi haline getirerek alabilirler.

Yayılmacı dış politika duvara tosluyor

E. Bahri

Türk sermaye devletinin yayılmacılık eğilimi yeni olmamakla birlikte, dinci-gericiliğin iktidara taşınmasından sonra daha belirgin bir hale geldi. Yayılmacılık eğilimi heves olmanın ötesine geçti. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) birçok ülkede işgalci bir güç olarak konumlanmaya başladı. Nitekim halen Kıbrıs, Irak, Suriye, Libya, Katar, Somali gibi ülkelerde TSK'nin birlikleri bulunuyor.

Önceleri emperyalist savaş aygıtı NATO'nun verdiği görevler kapsamında yurtdışına askeri birlik göndermekle yetinilirken, son yıllarda durum değişmeye başladı. TSK artık dış politikanın temel argümanlarından biri haline getirildi. Yayılmacı, işgalci, ilhakçı politikaları, daha çok TSK sahaya sürülerek hayata geçirilmeye başladı. Artık diplomasi, militarist aygıtın açtığı alanda top çeviriyor.

“ORTADOĞU HALKLARI NEZDİNDE TEŞHİR OLDULAR”

Emperyalist/Siyonist güçlerin hazırladığı Büyük Ortadoğu Projesi (BOP), bölgenin bir tür yeniden sömürgeleştirilmesi idi. Tayyip Erdoğan'a eş başkan unvanı veren Neo-con'lar, AKP'yi de 'ılımlı İslam modeli' diye bölge halklarına yutturmaya çalıştılar. AKP'yi başa geçirenler, Türk sermaye devletine 'taşeronluk' sınırlarında da olsa yağmadan pay vaat ediyordu. AKP şefleri özgüven kazanmış, Irak işgaline verecekleri destek karşılığında alacakları ganimet konusunda oğul George Bush'la 'at pazarlığı' yapabilmişlerdi.

Sermayenin temsilcisi sıfatıyla 'BOP eş başkanı' unvanı alan Tayyip Erdoğan, burjuvazinin yayılmacı heveslerini körüklemiş, Osmanlı'yı hortlatma girişimlerine başlanmıştı. Dışişleri Bakanlığı'na atanan Ahmet Davutoğlu, "1913'ye ayrı düşüğümüz kardeşlerimizle tekrar buluşacağız" diyebilecek kadar kendinden emin görünüyordu. Yine o dönemlerde, "üç ay içinde Şam'daki Emevi camisinde namaz kılacağız" iddiasını ortaya atacaktı kadar küstah ama bölge gerçekliğini anlamaktan da bir o kadar acizlerdi.

Cumhuriyet'ten çok Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasını yücelten dinci gericiliğin yayılmacı hevesleri olsa da bunlar henüz çok öne çıkartılmıyordu. Emperyalist/Siyonist güçlerin önce 'eş başkanlık' bahşetmeleri, ardından 'ılımlı İslam modeli' safatasının ortaya atılma-

sı hem burjuvazinin hem devletin dümenini adım adım ele geçiren AKP'nin yayılmacılıkta zıvanadan çıkmasına zemin hazırladı.

Askeri aygıtına dayanarak Türk sermaye devletinin bölgede etkin bir güç olması gerektiğini savunan AKP şefleri, Filistin davasını da istismar ederek, bölge halklarının sempatisini kazanmaya ve buna dayanarak yayılmacı heveslerine bir tür 'meşruluk' kazandırmaya çalıştılar. Bir dönem tutmuş gibi görünen bu kirli oyun, dinci rejimin Suriye'nin yıkılıp yıkılmasında oynadığı acımasız rolden dolayı sarsıldı. IŞİD, El Nusra, El Kaide gibi cihatçı terör örgütlerini desteklemesi, bir dönem atıp tuttukları İsrail'le arayış düzeltmelerinden dolayı Ortadoğu halkları nezdinde teşhir oldular. AKP şefini bir tür 'kurtarıcı' sananlar, Osmanlı'yı hortlatmaya çalışan küstah bir işgalciyle karşı karşıya olduklarını fark ettiler. İlimli İslam modeli alıcı bulmadığı gibi, Tayyip Erdoğan'ın eş başkanı olduğu BOP'da Suriye bataklığına gömüldü.

“ÇETELERDEN MÜTEŞEKKİL BİR ORDU KARTI”

Emevi Camisi'nde namaz kılma hevesleri kursaklarında kaldı. İlimli İslam

modeli kelepir fiyatına da olsa alıcı bulamadığı için çöpe atıldı. BOP çökünce de eş başkanlık unvanı berhava oldu. Osmanlı'yı hortlatma çabaları fiyaskoyla sonuçlanınca, salt militarist aygıtlarla iş görme dönemine geçiş yaptılar. Artık işler, belirgin bir şekilde TSK ile aparat olarak kullandıkları cihatçı terör örgütleri üzerinden yürütülmeye başladı.

Cihatçılar kullanılarak Suriye topraklarının Türkiye sınırına yakın bazı şehirleri adım adım işgal edildi. İşgal edilen bölgelerdeki tüm düzenlemeler ilhaka zemin hazırlamayı amaçladı. Cihatçılardan bir ordu teşkil edildi, on binlerce kişi maaşa bağlandı ve yayılmacılık politikasının tetikçileri olarak kullanılmaya başladı. Bu cihatçıların bir kısmı yine yayılmacılık politikası kapsamında Libya'ya taşındı. Bundan dolayı AKP-MHP rejimi, uluslararası alanda 'cihatçı terörist transferi' yapmakla suçlandı. Buna rağmen pazarlık masasına oturduğunda AKP şefinin elinde sadece 'TSK kartı' değil, yanı sıra cihatçı 'çetelerden müteşekkil bir ordu kartı' da oluyor.

“OSMANLI'YI HORTLATMAYA ÇALIŞAN ADAM”

AKP-MHP rejimi bölge politikasını

militarist aygıtlar üzerine inşa edince, Suriye'yi yıkmak için birlikte çalıştığı gerici Arap rejimleriyle de araları bozuldu. Tayyip Erdoğan, 'Osmanlı'yı hortlatmaya çalışan adam' olarak anılmaya başladı Arap medyasında. Suriye'ye, Irak'a, Libya'ya, Katar üzerinden Körfez'e küstahça müdahale eden, ordusunu ve beslediği cihatçı çeteleri kullanarak bu ülkelerin topraklarını işgal eden, üsler kuran rejim, doğal olarak bölge açısından bir tehdit olarak algılanmaya başladı.

Bir tür ABD askeri üssü olan Katar dışta bırakılırsa, diğer üç ülke savaşla yıkılıp/yıkılmış, zayıflatılmış durumda. Hal böyleyken NATO'nun ikinci büyük ordusu ile cihatçı çeteleri kullanarak yapılan müdahaleler engellenemiyordu. Emperyalist işgalcileri taklit eden bu küstahlık, Türkiye'nin 'stratejik konumunu' hem ABD-NATO cephesine hem Rusya'ya pazarlayarak elde edilen avantajlarla pekiştirildi.

Geçen sürede kurduğu planlar çökse de bozunculuk yapabilecek gücü olan dinci-faşist rejim hem Suriye hem Irak topraklarından parçalar koparma niyetini ilan edecek kadar pervasızlaştı. Bu pervasızlığın bir yanında içeride iflas etmiş rejimin ömrünü uzatma planları var.

Öte yandan ise, palazlanan sermaye sınıfının yayılmacı işgalci heveslerine tercüman da oluyorlar. Dış politika konusunda düzen muhalefetine birçok noktada saray rejimiyle aynı safta yer alması, meselelerin sınıfsal arka planının yansımaları başka bir şey değil.

ZIVANADAN ÇIKAN YAYILMACILIK POLİTİKASININ SINIRLARI

MGK'yı topladıktan sonra AKP şefinin "Suriye'den yeni topraklar işgal etmek için askeri hareket yapacağız" diye ilan etmesinden sonra yaşana iki gelişme zivanadan çıkan yayılmacılık politikasının sınırına geldiği izlenimini güçlendirdi.

İlki Tahran'da gerçekleştirilen Putin-Reisi-Erdoğan zirvesi, diğeri ise Türk devletinin Dahok'ta giriştiği vahşi sivil katliamdır.

Tahran zirvesinde AKP şefinin Suriye kentlerini işgal etme talebi reddedildi. Putin, saray rejimiyle arayı iyi tutuma politikası izlemesine rağmen, saldırıya onay vermedi. Astana görüşmeleri kapsamında üstlendiği sorumlulukları Erdoğan'a

hatırlatan Putin, Suriye topraklarına askeri saldırının teröre hizmet edeceğini söyledi.

İran tarafı ise, Putin'den daha net bir şekilde askeri saldırıya karşı çıktı. Hem dini lider Ali Hamaney hem cumhurbaşkanı İbrahim Reisi, net vurgularla askeri saldırıya karşı olduklarını dile getirdiler. Bunu sadece ikili görüşmelerde değil, basına ve kamuoyuna da açıkladılar. Bu bağlamda AKP şefi Tahran'dan zılgıt yemiş bir halde omuzları düşmüş olarak döndü.

Dahok katliamı ise, dinci-faşist rejimin beklediğinden çok daha sert tepkileri tetikledi. Bir tatil kasabasında sivillerin vurulması, aralarında çocukların da bulunduğu 9 kişinin öldürülmesi, 20'yi aşkın kişinin ise yaralanması, Irak'ta tüm taraflarca büyük bir tepkiyle karşılandı. Tepki verenler arasında saray rejimiyle arası iyi olan bazı güçler de var. PKK'yi bahane eden TSK'nin Irak topraklarında cirit atması, sık sık bombalamalar yapması, geçen yıl 40 olan askeri noktaları 100'e çıkarması tepkilere farklı boyutlar kattı.

Sarayın dışişleri bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun Iraklılarla alay eden küstahça açıklaması, öfkeyi daha büyüttü. Saray bakanının "sorduk, askerler biz yapmadık dediler" türünden lakayt bir açıklama yapması, pervasızlık derecesinin boyut hakkında fikir veriyor. Güya üste çıkmak adına, Irak yönetiminin PKK'nin etkisinde kalarak tepki gösterdiği türünden laflar da edildi. Birkaç gün sonra ise, saldırıyı PKK'nin yaptığı yalanı piyasaya sürüldü. Saray beslemesi medya, güya analizler yaparak saldırıyı İran'ın üstüne yıkmaya çalışıyor. Oysa Irak yönetimi saldırının kimler tarafından yapıldığını tartışmıyor. Onlar Türk devletinin açıkça özür dilemesini talep ediyorlar.

Ağır bir suç işleyen rejimin, Irak'tan özür dilemek yerine bu kabalıklara başvurması, haklı olarak Iraklıları daha da öfkeliyordu. Saldırısı Birleşmiş Milletler (BM) gündemine taşıyan Irak yönetimi, TSK'nin işgalci birliklerinin Irak'tan çekilmesi talebini de dile getirdi. Irak'ta ilk defa katliam ve TSK'ye bağlı işgalci birliklerin çekilmesi konusunda tüm taraflar benzer bir tutum aldı.

SALDIRGANLIK ESKİSİ KADAR KOLAY SÜRDÜRÜLEMEZ!

Bu gelişmelerden sonra dinci-faşist rejimin aynı küstahlıkla işgalci saldırılara devam etmesi kolay değil. Zira bölgede hesapladıkları gibi, Türk devletinin doluracağı bir boşluk olmuş değil. Zayıf düşmüş ülkelere acımasızca saldırarak bazı bölgeleri işgal etmek bir boşluk dolurma değil. Bunlar yayılmacı zihniyetin 'fırsat bulmuşken saldırı' diyerek gerçekleştirdiği gayri meşru işgallerdir. Son gelişmelerle birlikte, işgal edilen bölgeleri ilhak etme planlarının hayata geçirilmesi de kolay değil.

Yaşanan gelişmeler yayılmacı histerinin duvara tosladığına işaret ediyor. O küstahlık, o saldırganlık eskisi kadar kolay sürdürülemez. Ancak bu, saray rejiminin yayılmacılıktan vaz geçeceği anlamına gelmiyor. Yine de yaşanan gelişmeler, yayılmacı histerinin gelip bir sınıra dayandığı, daha fazla genişleme imkanından yoksun olduğu ve olası yeni saldırılara girişmesi durumunda çok daha sert tepkilerle karşılaşacağı kanısını güçlendiriyor.

Saray rejimi, kapitalistler, çeteler, dolandırıcılar...

AKP-MHP rejiminin mafyatik bir yapıya dönüştüğü bir sır değildi. Ancak olayların faillerinden/tanıklarından biri olan Sedat Peker'in sınırlı ifşaatları bu iğrençlikleri daha bir görünür kıldı. Toplumun daha geniş kesimleri de burjuva devletin tüm kurumlarıyla nasıl bir çirkefe battığını gördü. Üstelik bütün olayların izleri en tepedekilere uzanıyordu. Bu ise çürümenin tepeyi de boydan boya sardığını gözler önüne sermişti.

Peker olayı, mafyatik rejim içindeki rant kavgasının nasıl da büyüdüğünü, çöküş emareleri arttıkça çözümlerinin kaçınılmaz olacağını önemli işaretlerinden biriydi. Nitekim sistemdeki kokuşmayı ortaya koyan gelişmelerin olmadığı gün yok gibidir. Ancak rejimin tepeden tırnağa çürüdüğü bir yerde düşük rütbeli görevlilerin vakaları üzerinde pek durulmuyor. Saray yargısı da çirkefe battığı için ortalığa saçılan pislikleri araştırma/soruşturma olmuyor. 'Küçük skandallar' birkaç gün içinde unutulup gidiyor. Ancak ifşaatlar daha üstlerle ilgili olunca durum biraz değişiyor.

Son günlerde yaşanan en önemli vaka, Levent Gökteş adlı asker kökenli bir özel devlet görevlisiyle ilgili tartışmalar oldu. Aynı adla açılan bir Twitter hesabından yapılan paylaşımların doğrudan sarayın tepesindekileri işaret etmesi tartışmaları büyüttü. Paylaşımlarda, kontra yapının çökmesini sağlayacak o 'bir tuğlayı çekme' tehdidi de savuruldu. Belli ki, söz konusu kişi ve mensubu olduğu devlet kanadının elinde saray

rejiminin suç dosyaları hakkında geniş bilgiler mevcut. Sedat Peker'in denkleme girmesi ise, taraflar arasındaki çatışmanın dallı-budaklı olduğuna işaret ediyor. Kokuşma öyle bir boyuta varmış ki, devletin resmi görevlileri ya da devletin kullandığı mafyaların suç ilişkileri girift hale gelmiştir. Ne zaman bir kare açılırsa adamların tümü içinde zuhur ediyor.

Olayın ardından yapılan tartışma-

lar, büyük burjuvazinin de doğrudan bu çirkefin içinde olduğunu gösterdi. Yolları kesişen kişiler kokuşmuş sistemin portresini yansıtır gibidir. Peker gibi Gökteş'in de devletin, 2002'den sonra AKP'nin kullandığı kişilerden biri olduğu görülüyor. Bu ikilinin birlikte çalıştığını, Sedat Peker'in paylaştığı fotoğraflar kanıtıyor. Nitekim Peker'in Gökteş'le ilgili çok ağır ithamları da oldu.

Karenin bir tarafında ABD'de tutuklu bulunan Sezgin Baran Korkmaz dururken, diğer tarafında ise Koç ailesinin/Koç holdingin damadı ve TÜSİAD kodamanlarından biri olarak bilinen İnan Kıracı zuhur ediyor. Böylece tablo tamamlanıyor gibidir.

Levent Gökteş İnan Kıracı'nın avukatı; bu ikilinin saray rejiminden de destek alarak 'büyük dolandırıcı' S. Baran Korkmaz'ın malına çöktüğü söyleniyor. Büyük dolandırıcının kara para dökerek ele geçirdiği bir firmaya ya da firmalara hem İçişleri Bakanı Süleyman Soylu hem çetelerin yardımı ile büyük burjuvaziden İnan Kıracı'nın çöktüğü ifade ediliyor.

Bu kare, kokuşmuş mafyatik rejimi, "bütün çetelerin dostu/hamisi" olan İçişleri bakanını, büyük burjuvaziye, çeteleri, dolandırıcıları içinde barındırıyor. Bir anlamda saray rejiminin bir tür portresi ile karşı karşıyayız. Tüm bunlar, kokuşmuş rejimin yağma/talan havuzundan besleniyor. Yağmalanan devasa serveti ise işçi sınıfı ve emekçiler üretiyor, ancak rejim onları sefaletle mahkum ediyor.

Sefalet zincirlerini kırabilmek, asalak mafyatik rejimden ve kullandığı aparatlardan hesap sormak, ancak işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlü mücadelesiyle mümkün olabilir. Bu mücadele gelişmeden rejimde köklü bir değişiklik olması beklenemez. Yağma/talan/çeteleşme çarkını kırmanın tek yolu bu mafyatik rejimin yıkılmasından geçiyor.

TÜSİAD şefi de saray rejiminden yakınıyor

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, Sözcü gazetesine verdiği röportajda, ekonominin durumuyla ilgili yaptığı değerlendirmede, düşük faiz politikası tercihinin başladığı 2021 Eylül ayından bu yana enflasyon ve kurda rekorları gören ekonomide maliyetin ağırlaştığını, yavaşlamanın şiddetlendiğini kaydetti.

AKP şefinin izlediği "düşük faiz" politikasından yakınan TÜSİAD şefi, "Türkiye dinamik bir ekonomi. Reel kesim bilançosu, banka bilançosu esnek ve sağlam. Hatalı politikalar sonucunda yıpranma mevcut; bu iki bilançoğu daha fazla yormamalıyız..." diyor ve Tayyip Erdoğan inadından vazgeçerse ekonomi toparlanacak iddiasını ortaya atıyor.

"Enflasyonla doğru yöntemlerle mücadele etmiyoruz" diyen TÜSİAD şefi, saraya şunu soruyor:

"...Bu politikalarda ısrar ettikçe zaman kaybediyoruz. Her kaybedilen zamanın ekonomik açıdan bir maliyeti oluyor. Ekonomik göstergelerin istenilen çerçeveden uzaklaştığı bu ortamda reel sektör olarak sormamız gereken şu; bu politikalar belli ki sonuç vermedi. Ekonomi yönetiminin B planı nedir?"

Görünen o ki, TÜSİAD kodamanlarını artık başka şeyler de rahatsız ediyor. "Size göre Türkiye'nin en önemli ilk 3 sorunu nedir?" sorusuna şu yanıtı veriyor:

"Kurumların yıpranması, adalette yaşadığımız problemler ve ülkemizin gele-

ceği açısından çok önemseydiğimiz eğitim kalitesindeki düşüş, beyin göçü..."

Ekonomi alanındaki sorunların çözülebileceğini savunan Orhan Turan, bu sorunların aşılmasının zaman alacağını söylüyor. Yüksek enflasyon, yabancı sermayenin kaçması, Merkez Bankası rezervlerinin harcanması, dövize erişimin zorlaşması gibi sorunlardan da yakınan TÜSİAD şefi, "Günün sonunda hem yüksek enflasyon hem yüksek kredi faizi hem de değer kaybeden bir TL ile karşı karşıyayız" diyerek durumun vahametini ortaya koyuyor.

Kapitalistlerin destekleri ya da tutum almaktan kaçınmaları sayesinde kurulan tek adama dayalı saray rejiminden de memnun görünmeyen TÜSİAD şefi şunları söylüyor:

"Türkiye'nin tarihsel tecrübesi ve toplumsal yapısı, yönetimde temsilin kapsayıcı, katılımcı demokrasinin güçlü

olduğu çoğulcu bir sistemi gerektiriyor (...) Biz kurum olarak, kuvvetler ayrılığı, denge ve denetleme mekanizmaları, yargısal denetim, kurumların özerkliği ve düzenlemelerde katılımcılık gibi ilkeleri etkin bir kamu yönetimi için çok önemsiyoruz."

"Seçimlerin zamanında, demokratik/şeffaf, gerilimden uzak, toplumsal barışa özen gösterilen bir ortamda gerçekleşmesini" temenni eden TÜSİAD şefi, muhalefete de "popülist" vaatlerden uzak durun diye telkinde bulunuyor. Bu şaşırtıcı değil. Çünkü kapitalistlerin öncelikleri daha çok kar elde etmelerini sağlayacak koşulların oluşması. Yakın zamana kadar ne AKP'ye ne saray rejimine itirazları vardı. Zira on milyonlarca emekçi yoksullarıyla onların işleri tıkırındaydı. Nitekim Orhan Turan da işlerin bozulması konusunda 2021 yılı Eylül ayını işaret ediyor.

TÜSİAD şefi sistemin birçok noktada

tıkandığını dile getiriyor. Ekonomik, sosyal, siyasal alanlarda tıkanma olduğunu, bunların aşılması için bir an önce harekete geçilmesi gerektiğini söylüyor. Ancak Orhan Turan temsil ettiği sermaye düzeninin, "kurum olarak" destek verdikleri AKP'nin yarattığı sorunların bedelini ödeyen on milyonlarca insanın yaşadığı sefaletle değinmiyor. Zira bu onun ilgi alanına girmiyor. O temsil ettiği sermaye kodamanlarının beklentilerini sıralıyor.

Bu şaşırtıcı değil elbet. Ne de olsa hükümetler sermaye kodamanlarına hizmet etmek için kurulurlar. 20 yıllık AKP hükümeti/rejimi süreci onlar için pek makbuldü. Zira bu rejim yağma ve talandan kendi payını alsın da asalak kapitalistler için bulunmaz bir fırsattı. Yani ülkenin içinde bulunduğu vahim durumdan TÜSİAD kodamanları da birinci dereceden sorumludur. Zira onlar olmasaydı ne AKP ne Tayyip Erdoğan ne mafyalaşan rejim ülkeyi mahveden uğursuz rollerini oynayabilirdi.

TÜSİAD şefinin açıklamalarından da anlaşılacağı üzere, -seçimler söylendiği şekilde gerçekleştirilirse eğer- yeni kurulacak burjuva hükümetinin önceliği de kapitalistlere hizmet etmek olacaktır. Dolayısıyla saray rejimi ile kapitalistler tarafından dayatılan sosyal yıkımı ve sefalet zincirlerini parçalamanın tek yolu işçi sınıfıyla emekçilerin örgütlü mücadelesidir.

Çifte standart "hukukun" çiğnenmesidir

yok. Hastane heyeti tıp etiğine göre rapor düzenlediyse, "hapiste tek başına yaşamını idame ettiremeyecek" Çevik Bir'in tahliye edilmesinde yanlış olan hiçbir şey yok.

Yanlış ve çifte standart olan, aynı raporu olan demans hastası Aysel Tuğluk'un serbest bırakılmamasıdır. Üstelik Tuğluk'a ATK raporu dayatılıyor. ATK ise tıp etiğine tümüyle aykırı bir şekilde "hapiste kalabilir" raporu veriyor.

Birincisi ATK raporunun dayatması iktidarın kendi burjuva hukukunu bile tanımamasının ifadesidir. Çünkü ATK raporu zorunluluğunun olmadığını Çevik Bir'in tahliye edilmesi gösteriyor.

İkincisi yine iktidarın hukuk-norm-kural tanımazlığına başka bir örnek de ATK raporuyla bile hapiste kalamaz denilen Ergin Aktaş gibi engelli tutsakların serbest bırakılmamasıdır. Hatta bazen "tehlikeli" diye verilen polis raporuyla bile tahliyeler engelleniyor. Sonuç olarak hasta mahpusun serbest kalıp kalmayacağına savcının talebiyle infaz hakimliği karar veriyor.

"Tek başına yaşamını idame ettiremez" denilen demans hastası Çevik Bir tahliye edilirken, demans hastası Aysel Tuğluk'un tahliye edilmemesi çifte standarttır. Dahası konuşmakta bile zorlanan Tuğluk'un ifade vermeye zor-

lanması burjuva hukukun bile alenen çiğnenmesidir.

Gerici-faşist iktidarın çifte standardı ve kendi burjuva hukukunu bile bu kadar rahat çiğnemesinin gerisinde kitlelerin tepkisiz ve sessiz kalmalarının mutlaka payı vardır. Düzen muhalefeti kitlelerin enerjisini seçime endeksleyerek boşa çıkarıyor. Kitlelerin tepkisinin mücadeleye ve sokaklara akmasının önüne geçerek sermaye iktidarının ayakta kalmasının yolunu düzlüyor.

Oysa gerçek çözüm yolu örgütlü mücadele ve kitlelerin sokaklara çıkarak haklarına ve geleceklerine sahip çıkmalarından geçiyor. İşçi ve emekçiler sokakları çıktıkları zaman çözümün de yolunu mutlaka açacaklardır.

H. ORTAĞCI

Burjuva hukuku karşısında durumu birebir aynı olup ama uygulamada iki farklı kararın çıkması, en hafif ifadeyle bir çifte standart göstergesidir. AKP iktidarında sayısız çifte standart örneğiyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla çifte standartın AKP iktidarının temel özelliklerinden biri haline geldiğini söylemek hiç de abartı olmayacaktır. Bu o kadar açık yapılıyor ki, başlıktaki ifade abartma değil, son örnekte yetersiz bile kalıyor.

Demans hastası olan eski Genelkurmay 2. Başkanı Çevik Bir hakkında düzenlenen hastane raporunda, cezaevi koşullarında kalmasının uygun olmadığı, infazının ertelenmesi gerektiği belirtildi.

Adli Tıp Kurumu (ATK) değil hastane heyetinin verdiği rapora göre Çevik Bir tahliye edildi. Burada yanlış olan bir şey

Kayırmacı rejimin irini bu defa KPSS'de patladı

KPSS'de patlayan skandal, dinci-faşist rejimin her tarafı irin dolmuş, neresine dokunulsa patlayan bir ucubeye dönüştüğünü bir kez daha gözler önüne serdi. Bir tür kontralar, çeteler, mafyalar, tarikatlar, cemaatler, dolandırıcılar koalisyonu olan rejimin yolsuzluğa, yağmaya, talana, kirli işlere, soyguna batmamış tek bir kurumu, tek bir dairesi kalmamıştır. Rejimin 'fitratı' gereği ÖSYM'nin bir çirkefe batamamış olması imkansızdır.

Sınavlarda soruları çalmak siyasal İslamcıların uzmanlık alanına girer. Zira bu pervasızlığı -tabi öncesi yoksa eğer-2008'den beri şu veya bu şekilde tekrarlıyorlar. O dönem AKP ile Fethullah Gülen cemaatinin "balayı" devam ediyordu. Soru çalma konusunda daha çok cemaatin adı öne çıksa da AKP bütün o suçların ortağıydı. Gücü elde bulundurmanın küstahlığıyla sınavlarda soruların çalındığı, daha doğrusu iktidar tarafından yandaşlara dağıtıldığı birçok kez ortaya çıksa da, bildiklerini okumaya devam ettiler. Zira onlardan hesap soran yoktu. AKP-cemaat çatışması şiddetlenince sorun tek taraflı olarak dile getirilmeye başladı. Kendisi de fail olan AKP bütün suçu, 15 Temmuz darbe girişiminde yenilgiye uğrayan "FETÖ"çülerin üstüne yıktı.

AKP ile suç ortakları 20 Temmuz'da "sivil" darbelerini yapıp dinci-faşist koalisyonu kurunca, adam kayırmacılık ülke tarihinde görülmemiş bir noktaya getirildi. Cemaatçi olan ya da öyle oldukları iddia edilen, binlercesi ise KESK üyesi olan 150 bine yakın kişi ihraç edildi. Bunların yerine AKP, MHP, cemaat, tarikat militanları yerleştirildi. Devlet kurumlarında çalışmak için aranan liyakat çöpe atıldı. Başında AKP'nin bulunduğu kontralar, çeteler, mafyalar, tarikatlar, cemaatler, dolandırıcılar koalisyonu rantı ve talanı olduğu gibi, kurumlardaki kadroları da paylaşmaya başladılar.

Memur olmak, hatta sözleşmeli şekilde çalışabilmek için KPSS'den yüksek puan almak artık pek işe yaramayabiliyor. Zira memur atamalarında "mülakat" diye bir şey peydahlayan AKP-MHP rejimi, dinci ya da faşist ideolojilere yakın olmayan gençleri puanları yüksek olsa da atamıyordu. Puanları düşük ama dinci-faşist zihniyeti taşıyan ya da oradan referanslı olan kişiler atanıyordu. Adam

AKP şefinin "yedirtmem" kabadayılığı çökmüş görünüyor. İliklerine kadar çirkefe batmış bir iktidarın başı, kendi atadığı bir memuru görevden aldı diye sistemin işleyişinde değişen bir şey olmayacaktır. Bu rejim yıkılmadan ne soygunculuk ne adam kayırmacılık ortadan kaldırılabılır...

kayırmacılıkta o kadar pervasızlaştılar ki, kimi zaman bölümünde Türkiye'de derece giren kişileri bile elediler. Bazıları "Zaten mülakat var, soru çalmaya ihtiyaçları yok" iddiasını ortaya atıyor. Oysa bu yanıltıcı bir iddia. Zira memurluğa başvurabilmek için KPSS'de belli bir puan alma şartı var. Dinci-faşist rejime yandaş olmanın rahatlığıyla hareket eden edenlerin bir kısmının sınavlarda yeterli puan alamama riskini ortadan kaldırmak için soru çalmaya ihtiyaçları var. Dolayısıyla mülakat torpiline rağmen KPSS'de az-buçuk başarılı olmak da gerekiyor.

Belirtmek gerekiyor ki bu dönemde her zamankinden daha çok soru çalmaya ihtiyaçları var. Çünkü dinci-faşist rejimin beka sorunu giderek derinleşiyor. Yandaşları yüksek puan alırsa, rejim yıkıldıktan sonra da atanma şansları yüksek olacaktır. Ayrıca her şeyiyle çirkefe batmış bir sistemin efendilerinin yandaşlarına soru vermeden herhangi bir sınav yap-

maları mümkün değil.

Bu kokuşmuş rejimde skandallar patlak verdiğinde ne dikkate alan olur ne suçlular yargılanır ne sorumlu olanlar istifa eder. AKP şefi çıkar "Ben katilimi, işkencemimi, hırsızımı, soyguncumu, mafyacımı... yedirtmem" diye vaaz verip konuyu kapatırdı. Bu defa biraz farklı oldu. ÖSYM Başkanının ilk tepkisi yine bildikti: "İddiaların aslı yoktur."

Ancak beklenmedik bir şekilde AKP şefi, MHP kadrosundan o mevkie oturduğu söylenen Halis Aygün'ü ÖSYM başkanlığı görevden aldı. ÖSYM'ye yeni başkan olarak Bayram Ali Ersoy'u atayan Erdoğan, iddiaların Devlet Denetleme Kurulu (DDK) tarafından incelenmesi için talimat verdiğini duyurdu. Yeni atanan Ersoy, 31 Temmuz'da yapılan KPSS oturumlarının iptal edildiğini, 6-7 Ağustos 2022 ve 14 Ağustos 2022'de yapılacak KPSS oturumlarının da Eylül ayına erte-

lendiğini duyurdu. Bu arada sarayın atadığı Milli Eğitim Bakanı koltuğunda oturmaya devam ediyor.

AKP şefinin bu icraatlara başvurması pek alışıldık bir durum değil. Ya rejiminin çöküşünün yaklaşmış olmasından duyduğu korkudan ya da olayın iktidar içindeki klikler arası çatışmalarla bağlantısı olduğundan bu kararı almak zorunda kalmıştır. Bu durumda AKP şefinin "yedirtmem" kabadayılığı çökmüş görünüyor.

Vurgulamak gerekiyor ki, iliklerine kadar çirkefe batmış bir iktidarın başı, kendi atadığı bir memuru görevden aldı diye sistemin işleyişinde değişen bir şey olmayacaktır. Pir Sultan'ın dediği gibi "Bozuk düzende sağlam çark olmaz. Bu düzeni baştan sona değiştirmenin yollarını bulmalıyız." Zira bu rejim yıkılmadan ne zorbalık ne hırsızlık ne talan ne soygunculuk ne adam kayırmacılık ortadan kaldırılabılır...

“Bırakınız kirlentsinler, bırakınız katletsinler”

D. İnci

Sermaye iktidarlarında ne insana ne de diğer canlı yaşama önem verilmediğini biliyoruz. Marx'ın işaret ettiği gibi “kapitalizm gölgesinden faydalanmadığı ağacı keser.” Ormanlar, denizler, göller, nehirler ekonomik bir değer ifade etmiyorsa önemsizdir. Varlıkları eğer turizm için bir değer ifade ediyorsa kalabilir. Değilse verimli inşaat sahaları olarak değerlendirilmelidir! Nehirler elektrik üretmeyecekse boşa akmamalıdır. Salda Gölü örneğinde olduğu gibi kumlarında tepinilmeyecekse ne anlamı kalır dünyadaki ender görülen özelliklere sahip olmasının!

Soyu tükenme tehlikesinde olan canlıları korumak yerine onları avcılara satmak daha ekonomik değil midir? Hatta bu nedenle Dersim doğal yaşamının parçası olan yabancı hayvanların avı için bakanlığın ihale açması “normal” görülmemelidir. AKP iktidarında bu ve benzeri örnekler saymakla bitmeyecek kadar çok yaşandı. Ve halen yaşanmaya devam ediyor.

Yıllardır artık herkesin bildiği üzere ormanlık alanlar yakılıyor, yangınlara müdahale edil(e)miyor. Sonra buraları yeniden yeşillendirilmek yerine mutlaka imara açılıp ya tesis ya fabrika ya da villa siteleri yapılıyor. İsminde “Çevre” ve “Şehircilik” yan yana getiren bir bakanlıkla

işleri yürüten AKP iktidarında zaten başka bir icraat beklenemez.

Ülkede ormanlar sadece yangın tehlikesiyle değil, Şırnak'ta olduğu gibi de katlediliyor. Son 7 ayda Şırnak'ta ormanlık alanların yüzde 7'si yok oldu. Şırnak Barosu Çevre ve Kent Komisyonu Eş Sözcüsü Fadıl Tay, kentte “güvenlik” adı altında büyük bir doğa katliamı yaşandığını, her gün ortalama 15 kamyon ağaç kesildiğini belirtiyor. Ağaçlar kesilirken birilerine ticari hesaplarla büyük rantın sağlandığı ortadadır.

Mevzuatta kesin korunacak hassas alanlar, “Ulusal ve uluslararası öneme sahip tür, habitat ve ekosistemleri bünyesinde barındıran, biyolojik, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri açısından ekosistem hizmetlerine katkı sağlayan, insan faaliyetleri sonucu bozulma veya tahrip olma riski yüksek olan, bitki örtüsü, topografya ve silüetinin korunması ve gelecek nesillere aktarılması gereken, kara,

su ve deniz alanları” olarak tanımlanıyor. Ama bir güncelleme ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, doğal SİT alanlarını korumaya yönelik ilke kararında değişiklik yapıyor. Artık buralarda “kamu menfaati” gereği zorunluluk arz eden hallerde “atık su, içme suyu, doğal gaz, elektrik ve iletişim hattı” yapılabilecek. Görünürdeki çelişki şaşırtıcı değildir, AKP iktidarında alışık olduğumuz üzere adım adım doğanın katledilmesinin yolu “güncellenmiştir.”

Adeta var olan tüm güzelliklere düşman bir iktidarın adı olan AKP dönemi Türkiye'si, dünyanın çöplüğü olma konusunda da oldukça heveskârdır. Bu konu uzun süredir bilinmekle beraber son dönemde İngiliz Gazetesi Daily Mirror ekibinin Greenpeace eşliğinde Adana'ya gelerek konuya dikkat çekmesiyle tekrar gündeme geldi. Buna göre sadece İngiltere'den 2020'de 210 bin ton, 2022'nin ilk üç ayında ise 150.666 tondan fazla

plastik atık Türkiye'ye gönderildi. Türkiye'ye atık ihraç eden tek ülke İngiltere değil tabii ki. Kanada, Fransa, Almanya ve İsrail'den de atıklar yasal ya da yasadışı şekilde ülkeyi kirlenmektedir. Türkiye çöp ithalatıyla övüne dursun, para kazandırıyor ise ülke insanı ve doğal yaşamı çok ciddi risklerle iç içe olsun önemli mi?

Aynı şekilde hakkındaki birçok yasaklama kararına karşın Türkiye'de, farklı ülkelerden gelen gemilerin asbest söküm işlerinin yapılması da yeni değildir. Son olarak İzmir Aliğa'ya söküm için Brezilya'dan gelen gemi ile konu tekrar gündeme gelmiş oldu. Uzmanların “asbest bombası” dediği bu gemiye Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tabii ki onay verecekti. Böylesi ekonomik bir fırsat kaçabilir mi? 900 ton asbest olduğunu belirtilen gemide diğer maddelerle birlikte bin ton üzeri tehlikeli madde sadece Aliğa halkını zehirlemekle kalmayacak, İzmir ve Ege Denizi'ni de büyük bir riske atacaktır.

Özette birilerinin kasaları doluyorsa, denizler kirlenilebilir, dereler kurutulabilir, ormanlar katledilebilir. Katı atıktan, nükleer kirliliğe geniş bir yelpazede, ülkenin tüm canlılarla birlikte toprakları, suyu ve havası kirlenir. Bu ülke işçi ve emekçilerinin bugün olduğu gibi yarın da bu şekilde çalınmaktadır.

Yağmada yeni aşama...

Türkiye kapitalizminin son 20 yıldır temsilcisi olan AKP, ülkeyi gözü dönmüş şekilde yağmalıyor. AKP, iş başına getirildiği andan itibaren özelleştirme politikalarını hızlandırarak kamuya ait yüzlerce fabrika ve tesisi kendine yakın sermaye gruplarına peşkeş çekti. Özelleştirecek fabrika ve tesisler kalmadığında ise doğal alanlar bir bir satıldı, satılmaya devam ediyor. Sermayedarlara satılan kıyılar, göller, nehirler, ormanlar geri dönüşsüz şekilde tahrip edilerek talan ediliyor.

Türkiye kapitalizmi, 1970'li yıllarda içine düştüğü ekonomik krizi özelleştirmelerle aşmaya çalıştı. Uluslararası ve işbirlikçi sermaye sınıfına yeni kâr alanları açmak amacıyla devreye sokulan özelleştirme politikalarının işçi sınıfına faturası ağır ve yıkıcı oldu. Kazanılmış haklara dönük sistematik saldırılar bir bir devreye sokuldu. AKP'li yıllarda zirve yapan özelleştirmeler eliyle yağma ve

talana bugün gelinen aşamada boyutlanarak sürüyor.

Sermayeyi büyüten ekonomi politikaları ile ülkedeki mali krizi derinleştiren Erdoğan rejimi, kriz batağında adeta debeleniyor. Sağdan-soldan para dilenen Erdoğan, son olarak Körfez ülkelerinde sıcak para arayışından da eli boş döndü. Onlarca elektrik santrali, liman, tesis, işletme vb. çok sayıda kamu kuruluşunun özelleştirilerek sermayedarlara servet aktaran Erdoğan rejimi, AKP'li belediyeler aracılığıyla gözünü emekçilerin tapulu arazisine dikti.

BAŞAKŞEHİR'DE ORGANİZE YAĞMA

Borç içindeki AKP'li Başakşehir Belediyesi sık sık yağma ve yolsuzluk haberleri ile gündeme geliyor. CHP'li Özgür

Karabat, geçtiğimiz hafta Başakşehir'deki organize yağmayı teşhir etti. Belediyenin sürekli arsa sattığı halde borç açığını kapatamadığını belirten Karabat, belediyenin Olimpiyat Stadi etrafındaki 520 bin metrekarelik 1.700 tapulu arsayı bakanlıklar iş birliği ile yok pahasına almak istediğini açıkladı. Tapulu arsa sahiplerini yıldırarak emekçilerin arsalarına adeta çöken Başakşehir Belediyesi imar izni olmayan bu arsaları düşük fiyattan alıp, sonra imarlı hale getirerek büyük rant sağlamayı istiyor. Üstelik yağmaya Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da tam destek veriyor.

Mafya şefi Peker'in ifşaatları ile son dönemde aşına olunan “mala çökme” zorbalığı, devletin tüm kurumlarına sira-

yet etmiş durumdadır. Uyguladığı politikalarla emekçilerin ilğini sömüren rejimin mafyatik karakteri Başakşehir'deki son gelişmelerle bir kez daha tüm çıplaklığıyla görünüyor.

Türkiye tarihindeki 70,8 milyar dolarlık özelleştirmenin 62,7 milyar dolarlık kısmı AKP tarafından yapıldı. İşçiler için dizginsiz bir sömürünün bir başka resmi olan bu rakamlarla övünen dinci-faşist rejim dur durak bilmiyor. Seçimlere hazırlanan, rüşvet ve sahte vaatlerin reklamları için harcayacak paraya ihtiyaç duyan gerici-faşist rejimin kamu kaynaklarından yağmalayacakları bir şey bırakmadılar. Hazinedeki 128 milyar doları da bin bir oyunla yağmalayan AKP iktidarı ihtiyaç duyduğu parayı emekçileri yıldırarak çöktüğü arsalarla sağlamaya hazırlanıyor. Bugün at koştuğu Başakşehir Belediyesi'nde başlayan arsa satışının, diğer belediyelere de yayılacağı aşikardır.

Kazanmayı yeniden hatırlamak!

A. Ege

TPI işçilerinin 6 Temmuz günü başlayıp 22 Temmuz günü tüm taleplerin kabul edilmesiyle sonuçlanan direnişi, elde ettiği açık kazanımla sınıf hareketi açısından son dönemde gerçekleşen en önemli eylemlerden biri oldu. Sermayenin saldırgan, sendikal bürokrasinin oyalayıcı tutumlarına karşın elde edilen bu başarının ebetteki kendine özgü yanları var. Yaklaşan şube genel kurul seçimlerinin sendikal bürokrasinin elini kolunu bağlaması ve bundan kaynaklı olarak yöneticilerin işçilerin taleplerini doğrudan karşılarına almaya cesaret edememesi bunların başında geliyor. Özellikle son toplu sözleşme sürecinde yaşanan satışın tepkilere yol açmış olması, işçilerin baştan itibaren "sendikacıları denetim altına almak gerekir" bakışıyla hareket etmesini sağladı. Böylece birçok benzer direnişte karşılaştığımız sendikal bürokrasinin işçileri kolayından satmasının önüne geçildi.

Ama daha önemlisi işçinin zayıflatılmayan kararlılığıydı. Başlangıçtaki tepki koyma hali ilerleyen günlerde gücünü haklılığından alan bir kararlılığa dönüştü. İşçiler kısa bir zaman dilimi içinde birçok kez zorlu virajlardan geçtiler. Ama her bir virajdan güçlenerek, kazanacağına dair inancı güçlenerek çıktılar. Böylece baştan itibaren işçilerin taleplerini baskı ve şantaj ile ezmeye çalışan TPI yönetimine ve aslında olayı alışık olduğu biçimde bitirmeye çalışan sendikacılara rağmen işçiler istediklerini aldılar.

TPI SERMAYESİNİN YENİLGİSİ...

TPI yönetiminin ezmeye çalıştığı işçi iradesi karşısında aldığı bu yenilgiyi si-neye çekip çekmeyeceğini önümüzdeki dönem gösterecek. Muhtemeldir ki yönetim ilk fırsatını bulduğunda sudan bahanelerle işçilere saldıracak ve daha önemlisi işçinin direniş içinde oluşan iç birliğini dağıtmaya çalışacak. Bu açıdan denebilir ki TPI'de elde edilen kazanım bir son olmaktan çok, bir başlangıçtır. Ya işçiler elde ettikleri kazanımı kendi örgütlülük düzeylerini ileriye sıçratmanın, kararlılık ve birliklerini güçlendirmenin bir manivelası haline getirecekler. Ya da birçok örneğini gördüğümüz biçimde bu kazanımlar işçilerin elinden yeniden alınacak, hatta aldığı yenilginin öfkesiyle sermaye daha da saldırganlaşacak. Ne-

yi ne olacağına tıpkı direniş sürecinde olduğu gibi sermayenin ne yapacağı değil işçinin bunun karşısında ne kadar kararlı duracağı belirleyecektir. Bu açıdan bakıldığında, işçilerin aralık vermeden örgütlülük düzeylerini yükseltmeye dönük çabaları hızla yeni bir düzeye ulaştırmaları acil bir gereklilik. Bunun önündeki engellerden biri olan "deneyim planındaki zayıflıklar" aşılamayacak sorunlar değil. Hem içerdeki öncü işçilerin hem de direnişin derlenip toparlanmasında ve öncülerin ortak davranmasında, kararlılığın artırılmasında özel bir rolü olan sektör birlik çalışanlarına bu konuda çok özel görevler düşüyor. Ne iyi ki devam eden çabalara sektör sayfasına yansıyan paylaşım ve çağrılara bakıldığında hem öncü işçilerin en azından bir kısmının, hem de birlik çalışanlarının bu kritik görevin öneminin yeterince farkında olduğu görünüyor. Yaklaşan şube genel kurulunun sapla samanı birbirine karıştırma risklerini barındıran yanlar taşınmasına rağmen, en azından bir kısım işçi yalnız bu direnişin değil, diğer birçok benzer mücadelenin de en önemli sorun alanlarından biri olan tabana dayalı gerçek bir fabrika örgütlenmesinin inşası için çaba harcıyor. Bu çabanın başarı sağlayıp sağlayamayacağı elbette ki bu çabaların ötesinde bazı başka etmenlerle doğrudan bağlantılıdır. Ama bu açıdan sağlanacak her bir gelişmenin yalnız TPI işçisi için değil, Petrol-İş camiasının toplamı için önemli sonuçlar yaratacağı açıktır.

TPI DİRENİŞİ NEYİ GÖSTERİYOR?

TPI direnişinin gelişim seyri, karşı karşıya kaldığı sorunlar ve bunlara ürettiği çözümler başta komünist basın olmak üzere bir dizi mecrada işlendi, işleniyor. Her bir kazanımla sonuçlanan direnişin ardından işçi sınıfının artık önünün alınamayacağına dair gerçeklikten uzak yakla-

şımın bir yana bırakılırsa, bu tür değerlendirmelerde öne çıkan önemli başlık, direnerek kazanılabileceğinin TPI işçisi tarafından bizzat gösterilmiş olmasına yapılan vurgulardır.

Sınıf hareketinin oldukça geri bir seyir düzleminden henüz kurtulamadığı, sınıfın tek örgütlenmesi olan sendikaların bürokrasi tarafından mücadeleleri dumura uğratan odaklara dönüştürüldüğü, siyasal süreç ve çatışmalarda sınıfın bağımsız bir güç olarak ortaya çıkamadığı bugünün Türkiye'sinde, içinde bulunduğu olumsuz koşullara rağmen bir mücadelenin kendi direniş kararlılığına dayanarak kazanım elde etmesi tabii ki az şey değildir.

TPI talepleri konusunda kazanım elde eden tek direniş olmasa da Amerikan sermayesinin tüm uzlaşmaz politikalarına, baskı ve dayatmalarına rağmen bu kazanımın elde edilmesi, bu kazanımı ve buna yol açan direnişi çok daha anlamlı kılmaktadır. Direnişe, mücadeleye, greve inançsızlığın yalnız sendika bürokratları tarafından değil birçok öncü işçi tarafından da neredeyse ideolojik bir tutum haline geldiği düşünüldüğünde, direnişle kazanılabileceğini gösteren örnekler yalnız öğretici değil, aynı koşullar içinde bulunan ama umutsuzluk/çaresizlik sarmalına saplanıp kalan milyonlarca işçi için esin kaynağı olacaktır. Kazanan her örnek uzun zamandır kaybedilen, direnerek ve kendi gücüne güvenerek kazanma bilincini tarihin sayfalarından yeniden geri çağırarak, yeni mücadele örneklerine ilham verecektir.

Ancak TPI direnişi açısından dikkat çekilmesi gereken esas noktalar bunlarla sınırlı değildir. TPI Ocak-Şubat döneminden itibaren daha görünür bir biçim ve yaygınlık kazanan, ücret sorunu üzerinden kendini ortaya koyan, daha iyi çalışma koşulları merkezli mücadele

arayışının yeni bir örneğidir. Fabrikanın geleneksel bir sendikada örgütlü olması, işletmenin Türkiye kapitalizmi açısından stratejik önemi olan bir sektörün içinde bulunması artık eylemlerin temel işletmelere ve örgütlü birtakım yerlere doğru yayılmaya başladığını, ama daha da önemlisi sendikal bürokrasinin burarlarda kurduğu güçlü tahakküme rağmen mücadele arayışlarını eskisi kadar kolay denetleyemeyeceğini göstermektedir.

Gelişmelerin seyri, ağırlaşan sömürü ve yaşam koşullarına karşı sınıf içindeki direnme eğiliminin güçleneceğini gösteriyor. Ancak bu eğilim temel dinamiği mevcut çalışma koşulları ve asgari bir yaşam şartlarını bile sağlayamayacak seviyeye gerilemiş olan reel ücretlerdir. Bu tür bir mücadele içinde direniş bayrağını yükselten her bir örneğin hem kendisinin hem de sınıfın genelinin siyasal eğitimi için önemli imkânlar zemini yaratacağı açıktır. Ancak ücret merkezli ve sendikal mücadele sınırlarını aşamayan her bir mücadele girişimi önemli kazanımlara yol açsa bile, bunları bugünün sınıf hareketi koşulları içinde elinde tutabilmesi zordur.

Kendini devrimci, sosyalist hatta muhalif olarak tanımlayanların TPI direnişinden çıkarabileceği en önemli sonuç, sınıfın bir mücadeleye arayışı içinde yol almaya çalıştığı, bu yol içinde mücadelesini güçlendirecek ve onu ilerletecek müdahalelere, bunu yapabilecek samimi yaklaşım ve çabalara daha açık hale geldiğidir.

Başta sınıf devrimcileri olmak üzere sol ve sosyalist güçlere düşen kendini biraz da nesnel koşulların ürünü olarak ortaya koyan bu arayıştan gerektiği gibi faydalanmayı başarmaktır. Sınıf devrimcileri buldukları her alanda ortaya çıkan mücadele arayış ve örneklerine çok daha yaratıcı, inisiyatifli ve kararlı bir müdahale yapmak görevi ile karşı karşıyadırlar. Ve ortaya çıkan güçlü mücadele örneklerinin gösterdiği gibi, bunu başarmanın birinci koşulu olan açık bir ideolojik-politik çizgiye sahiptirler. Gerisi bunu başarıyla uygulamak için ısrarlı, sabırlı ve kararlı olmak ile ilgilidir.

Hareketin geleceğini, onun yeni bir yükselişe doğru ilerleyip ilerlemeyeceğini ise, bu çabayla da bağlantılı olarak çok yönlü siyasal koşullar belirleyecektir.

TPI'deki fiili grev üzerine...

TPI'nin iki fabrikasında 6 Temmuz günü başlayan ve 22 Temmuz günü tüm taleplerin kabul edilmesiyle sonuçlanan fiili grev önemli dersler içeriyor. Amerikan sermayesinin dayatmaları, sendikal bürokrasinin konumlanması/duruşu, işçilerin dirayeti, mücadelenin öne çıkan pozitif yönleri ve zayıflıkları önümüzdeki dönemde toplam sınıf hareketinin gelebileceği noktaların altını çizmek ve mücadeleye hazırlık bakımında önemli dersler barındırıyor.

TPI fabrikalarında özellikle son yıllarda tırmandırılan baskı, mobbing, ayrımcılık, astım-alerji gibi etmenlerle çalışma koşullarının kötüleştiği bir fabrika. Yetkili sendika olan Petrol-İş'in sermayeden yana tavrı, işçi lehine çözülemeyen sorunlarda işçilerin inisiyatif alma bilincini yarattı. Tüm bunlar birleşerek bir birikim oluştu. Bu biriktirme ekonomik krizle birlikte bir noktaya gelerek patladı ve kendiliğinden bir eylemsellik başladı. 6 Temmuz günü yönetimin "işten çıkanlar bile pişman olacak" diye pazarladığı iyileştirme oranı %5 olarak açıklandığında, TPI 2'deki (Menemen) işçiler "çalışmıyoruz" diyerek iş bıraktı. İş bırakma eylemi hol hol, bölüm bölüm ve nihayetinde iki fabrikada birden fiili bir greve dönüştü.

İŞÇİLER AMERİKAN TPI SERMAYESİNİN EZBERİNİ BOZDU!

TPI sermayesi devletin açık desteğini alan, Çalışma Bakanı'nın "kimseye yedirtmem" dediği, yoğun sömürü sayesinde 3. fabrikayı açmaya hazırlanan bir Amerikan tekeli. Yönetim ise, bugüne kadar işçilerin sorunlarını hep baskı ve tehdit yoluyla çözmeye alışmıştı. Bu uygulamaları işçiler eylemdeyken de sürdürdüğüne tanık olduk. Eylem sürdükçe 200'e yakın işçi atıldı. Bunların büyük kısmı önceden fişlenen işçilerdi. Geri adım atmış gibi görüldüğü %9'luk teklifin yapılmasının ardından kabul görmeyince "5 iyileştirmeyi bile yapmayacağız" diyerek tehditlerini sürdürdü. Yıllardır ezerek yönettikleri işçilerin dirayeti ve mücadele kararlılığı karşısında panikle hatalar yaptılar. Çok sayıda işçi atarak ve eyleme bile katılmamış işçilerin çıkışını vererek, ihtarlar çekerek hep katı davrandılar. Bildikleri en iyi yöntem ise işçinin iradesini kırmaktı. Mesele çoktan zam meselesi olmaktan çıkmış,

işçilerin kazanarak fabrikaya girişinin önüne geçilmek istenmişti. Ancak bunu başaramadılar. TPI işçisi sermayenin vicdansızlığına türlü örneklerinden tanıklır. Belki bunlardan kamuoyuna yansıyan biri hepimizin hafızasındadır. Pandeminin başlarında vardiyaya girmeden yan yana gelen işçilerden birinin "en azından herkese test yapılınsın, çalışacaksak kafamız rahat çalışalım" demesine dahi tahammül etmeyerek bunu söyleyen işçiyi işten çıkarmışlardı. Sermayenin genel tutumu işçilerin bu mücadeleyi kararlılıkla yürütmesinin en önemli nedenlerinden biridir.

İŞÇİ İNİSİYATİFİ ELİNE ALDI, SENDİKAL BÜROKRASI MÜCADELEYİ GÖRMEZDEN GELDİ!

Sendikal bürokrasi her yerde olduğu gibi TPI'de de mücadeleyi boğmak ve yalnızlaştırmak için elinden geleni yaptı. Sadece şube yönetimi değil, Petrol-İş Genel Merkezi ile diğer şubeler de suskunla süreci izledi. Petrol-İş İzmir Şube Başkanı tescilli sendika kahyası Orhan Zengin, iyileştirme oranına yani %5 için "makul" dedi. %9 teklifini işçiyi kabul ettirmek için işten atılanları kullandı, onları pazarlık malzemesi yaptı. Konuşmalarında işçiyi cesaretlendirmek ye-

rine "istemeyen girsin çalışsın" diyerek hareketi bölen tutumlar içine girdi. TPI 1'de dört defa %9 zam teklifini kabul ettirmek için oylama yaptırdı, 4 defa hayır cevabı karşısında yine sandık kurdurttu. Sendikanın avukatı yalanlarıyla adeta sermayenin avukatlığına soyundu. Amirlerin işçiyi işbaşı yapmaya ikna etmeye çalıştığı toplantılara engel olmak yerine "onların hakları var, yapabilirler" diyerek bölünme ihtimalini derinleştirdi. Atılan işçiler kapıda kendi imkanlarıyla direndi. İçeride direnen işçiler yemek-su gibi ihtiyaçlarını arkadaşlarına taşıdı. Sıcaklığın altında tüm taleplere rağmen bir çadır ya da şemsiye kurulmadı. Önlük-pankart gibi direnildiğini gösteren tek bir adım atılmadı. Kısacası atılan işçiler kendi kaderine terk edildi, hiçbir organizasyon yapılmadı, işçiler kendileri inisiyatif olarak kapıda dirayetle durdular. Çünkü eylemin kazanması için fabrikaya giren arkadaşlarına cesaret vermeleri gerektiğinin bilincindeydiler. Şube genel kurulu yaklaşmamış olmasaydı, sendikacıların eylemleri bitirmek için daha cüretli davranacağına kimsenin tek bir şüphesi de yoktu! Daha önce sözleşmeyi sattığı zaman yediği küfürleri hatırlamış olacak ki, koltuk sevdasından dolayı işçilere dönüp "siz ne dersiniz, onu yapacağım" demek

zorunda kaldı. Ancak Tetrapak fabrikasına gidip tek liste halinde çıkılmazsa işten atılma tehditleri savurmaya da ihmal etmedi. Delege seçimlerini eylem süreci içerisinde gizleyerek, muhalif delege adaylarının atılmasını fırsata çevirerek demokratik bir seçim yapılmasını bugünden engellemek istedi.

Petrol-İş Genel Merkezi tıpkı TÜPRAŞ'taki işten atma sürecinde olduğu gibi ortadan kayboldu. 3600 işçi direnirken klimalı odalarında direnişin bitmesini beklediler. Son gün gelip işçinin kazanımlarını kendi başarıları gibi aktarıırken yüzleri bile kızarmadı. Diğer şube yöneticileri, temsilciler ve de işçiler bu önemli direnişte TPI işçilerini yalnız bıraktı. Merkezin açık desteklemeyen tutumu herkesin üzerinde göze batma korkusu yarattı, öncülerici işçiler dahi bundan çekinerek dayanışma görevini yerine getirmedi. TÜPRAŞ, PETKİM, Ravago, Solufert, DYO gibi fabrikalarda bu direniş karşısındaki sessizlik, sendikal bürokrasinin etkisiyle aşılamamış oldu.

Hali hazırda işçinin günlük hiçbir sorununu çözmeyen, çoğu kez İnsan Kaynakları görevini üstlenen sendika yönetimi işçilerle arasında ciddi bir açığı yaratmıştı. Yılları bulan sendikal bürokrasinin hakimiyeti sözleşmenin satılmasının ar-

dından kitlesel tepkiyle kırılğan hale gelmişti. Üst üste gelişen süreçle işçiler artık bu yöneticiler ve bu anlayışla yol yürüyemeyeceğini görmüş, kendi göbek bağını kendisi kesmeye hazır. Orhan Zengin ve sendikaya duyulan güvensizlik, yaşanan fiili grevde işçinin satışa karşı temkinli ve hazırlıklı olmasını, dirayeti kendine duyduğu güveni, oluşturduğu birlik ise kararlılığını sürdürmesini sağlamıştı. Böylece fiilen her aşamada kararlar birkaç yönetici ya da temsilciye değil, toplam işçinin yönelimine göre alındı. Bu durum eylem kararlılığı yarattıysa da toplam düzeyden ve durumdan kaynaklı olarak örgütlülük ve bilinç alanında aynı zamanda bir zayıflığı da kendi içinde taşıması demekti.

EKSİKLİK VE ZAYIFLIKLARI TAMAMLAYALIM, ÖRGÜTLÜLÜĞÜMÜZÜ GÜÇLENDİRELİM!

TPI işçileri kararlı bir mücadele verdiler. Dirayetle türlü oyunlara ve baskılara karşı geri adım atmadılar ve kazandılar. Ancak asıl mücadele şimdi başlıyor. Kazanımları korumak, haklarımızı geliştirmek, daha büyük mücadelelere hazırlanmak için eylem sürecindeki eksiklik ve zayıflıklara dönüp bakmak, buradan dersler çıkarmak önümüzdeki dönemde de kazanmak için oldukça önemli. Belki de en önemlisi iş örgütlülüğün zayıflığıydı. Öyle ki sandık oylamasında düşüncelerin karışık olduğu görülüyordu. Sağlam bir örgütlülük ve iyi bir önderlik tek ses

olmanın kaynağıdır. Ya da sendikal bürokrasi eylemdeyken iki güne bir tatile çıkartırken, vardiya vardiya direnişle bütünlük sağlamazken ve disiplin açısından zayıflık gösterilirken, iki fabrika arası koordinasyon tam sağlamazken, bu gibi sorunlar direnişin düzeyini belirlemiş oldu. Pek çok işçi fabrikayı terk etmeme, herkesin toplanması, kapanma ve de işgal üzerinden tartışma da hayata geçirilemedi. Bu aynı sorunun bir başka sonucudur. Kaldı ki T2'de işçiler 8-16 vardiyasında evlere gitmeme kararı aldığı servisler iptal edildi, 16-24 vardiyasıyla birleşmesine izin vermemek için fabrikalar belirsiz süreli kapatıldı. Bu aşamaya gelindiğinde kararlılıkla yapılmak istenen uygulanamamış oldu. Tabii ki sermaye eylemin gelebileceği noktadan tedirgin olarak son tahlilde geri adım atmış oldu. Yani mücadelenin büyüme riski dahi kazanımı getirdi.

Eylemin iç zayıflıklarının yanında kamuoyundaki ilgisizlik de bir etkendi. Fabrikaların yerleşimden uzak yerlerde olduğu için girişinin sorun olması bunun bir nedeni. Sol hareketin direniş ilgisizliği, ilginin son anlarda kısmen yaratılmasının yanında ilgi gösterenlerin de destek olma dışında mücadeleyi büyütebilecek politika ve önerileri kuramamış olduğunu gördük.

Kimi gruplar bu direnişi seçime endeksleyerek muhtevasını görmedi, hala da işçinin tabandan gücünden çok bürokratik mekanizmalara bel bağlandığı gözlemlendi.

PİB SAYFASI İŞÇİNİN KÜRSÜSÜ OLDU VE TPI İŞÇİSİYLE OMUZ OMUZAYDI!

Petrokimya İşçileri Birliği, yaklaşık 6 yıldır TPI işçilerinin belirli gündemleri tartışmaya açmak, sorunları ve beklentileri ifade etmek için yazdığı bir sayfaydı. Şube genel kurulundan Orhan Zengin'in Kentaş ihalesine müdahalesine kadar, avukatı üzerinden işçilerin tazminatını gasp etmeye çalıştığı birçok gelişme kamuoyuna sayfa üzerinden duyuruldu ve müdahale edildi. Son süreçte pandemiye yaşanan haksızlıklar ile sözleşme öncesi ve satış sonrası işçilerin kürsüsü olmaya devam etti. TPI eylemsel süreç ile birlikte tam anlamıyla Petrokimya İşçileri Birliği, TPI işçilerinin birbirini cesaretlendirdiği, bilgileri paylaştığı, önerilerini sunduğu, bölümler ve iki fabrika arasında koordinasyon sorununu bir parça da olsa çözebildiği bir mecra haline geldi ve işçilerin kürsüsüne dönüştü. İlk günden beri mücadeleyi ilerletmek ve büyütmek adına müdahaleler gerçekleştirildi. Sorunlara çubuk büküldü, uyarılarla eksikliklerin tamamlanması yönünde çaba harcandı. İki fabrika arasında mekik dokunarak özellikle atılan işçiler yalnız bırakılmadı. İşçi arkadaşlar kendi aralarında planlayarak PİB'in konuşması için ortam yaratıldı. Böylece tüm süreci, olanakları, iyi yönleriyle ifade eden ve mücadeleyi kazanımla sonuçlandırmayı hedefleyen bir konuşmayla işçilere seslenildi. Edinilen tüm birikim ve deneyimlerle yol gösterici olmaya çaba harcandı, zaman zaman eylem içinde öneriler karşılık buldu.

FİİLİ-MEŞRU MÜCADELE NE SERMAYE NE DE SENDİKAL BÜROKRASİSİ DURABİLDİ!

Sonuç olarak, TPI işçisinin mücadelesi işçi sınıfı için önemli bir deneyimdir. Bu deneyimin sınıf cephesinden bir sıçrama düzeyi yaratacağı konusunda şüphe yoktur. Sendikal bürokrasi yıllar içinde kastlaşırken ve mücadelenin önünde ve kazanımdan çok kayıp getirirken artık bunun işçinin tabandan kararlı mücadelesiyle aşılabileceği görülmüş oldu. Bürokrasi ile ifade ettiğimiz anlayışın artık sınıfın ihtiyaçları karşısında etkisizleştiği, mücadele yol ve arayışların ocak-şubat ayından itibaren gelişen iş bırakma ve fiili grevlerden aldığı güçle birleşerek kendi yolunu çizdiği bir sürece giriyoruz. Masa başı, uzlaşmacı ve yasalci tutumların aşılmasıyla işçilerin büyük sermayedarlara bile kafa tutarak kazanım elde edebileceği ortaya çıktı. Tabanın iradesiyle bürokrasinin etkisinin kırılması ve sendikal hareketteki değişim isteği sadece Petrol-İş içerisinde değil, sınıfın tüm bölüklerinde yankısını bulacaktır. Daha örgütlü, program ve ilkelere sahip, kendini eğitip donatan, kendi fabrikasından başını kaldıran sınıfsal düşünen ve davranan işçi, sömürüye karşı mücadelesini büyütecektir. İşçi sınıfına kazandırdıklarıyla, açtıkları yolla TPI işçilerini en devrimci duygularla tekrar selamlıyor, bundan sonraki mücadelelerde de omuz omuz olacağımızı bir kez daha ilan ediyoruz.

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ
26 TEMMUZ 2022

Friedrich Engels 200. Yaşında!..

“İkinci kema

Eleanor Marx, Engels’in kişilik özelliklerini ve erdemlerini sıralarken, “belki de en önemlisi onun alçak gönüllülüğüdür” diyor. Bu sade tanım ilk planda akla Engels’in dar insan ilişkileri alanındaki erdemini getiriyor. Oysa onun gerçek alçak gönüllülüğü tarihe karşıdır; kendi kuşağı ve gelecek kuşaklar önünde sergilediği tutumdur. “Kırk yıllık” can dostundan ayrıldığı daha ilk adımda, mezarı başında yaptığı o unutulmaz konuşmada, “nasıl ki Darwin organik doğanın gelişme yasasını bulduysa, Marx da insan tarihinin gelişme yasasını” buldu derken, çağımızın biricik devrimci dünya görüşünü, Marx’ın adına ve eserine sıkı sıkıya bağlıyordu.

Bunun çok değerli bir dostun uğurlanması esnasında gösterilmiş bir yüce gönüllülük olmadığına, tersine çok iyi düşünülmüş bir tutum ve tercih olduğuna Engels’in sonraki tüm yaşamı tanıklık etmektedir. Komünist Manifesto’ya Marx’ın yokluğunda ilk önsözü, onun ölümünden birkaç ay sonra, 1883 tarihli Almanca baskıya yazdı. Yalnızca üç paragraftan oluşan bu son derece kısa önsöze şöyle başlıyordu:

“Bu baskının önsözünü, ne yazık ki, tek başıma imzalamak zorundayım. Marx, Avrupa’nın ve Amerika’nın tüm işçi sınıfının herhangi bir başka kişiye olduğundan çok daha fazla şey borçlu olduğu bu adam, Highgate Mezarlığında yatıyor ve mezarının üstünde ilk çimlere büyümeye başladı bile.”

Marx’a yeterince onur veren sözlerdir bunlar ve tartışılmaz gerçeğin sade bir anlatımıdır. Ama Engels daha da ileri gidiyor, “Manifesto’ya egemen olan temel düşünce”yi özetliyor ve ekliyor: “Bu temel düşünce, yalnızca ve tamamıyla Marx’a aittir. Bunu, daha önce de birçok kez belirttim; ne var ki, bunun bizzat Manifesto’nun önünde de yer alması şimdi özellikle zorunludur.”

Engels’in aynı düşünceyi daha sonra da birçok kez yinelediğini biliyoruz. Böyle bir alçak gönüllülüğü, böyle tutarlı bir yüce gönüllülüğü ancak Engels çapında, onun kişilik ve karakter özelliklerine sahip bir insan gösterebilir.

Engels’in Marx’a ilişkin yargısı temelde doğrudur, ama kesinlikle “tamamıyla” doğru değildir. Yeni dünya görüşünün doğumunda ve temel hareket noktaları üzerinden ortaya konulmasında Marx

ile Engels’in oynadığı rolü birbirinden ayırmak kolay değildir. Dünya görüşünün Marx’ın adını taşıması anlaşılır bir durumdur, zira teoriyi en belirleyici noktalarda işleyen ve sonuçlarına götüren odur. Engels’in kendisi bunu, “özellikle iktisat ve tarih alanında yön verici temel fikirlerin büyük çoğunluğu ve özellikle de bu fikirlerin kesin ifadelendirilişleri, Marx’ın işidir” sözleriyle vurguluyor. Ama bu gerçek devrimci dünya görüşünün ortaya konulmasında, işlenmesinde ve geliştirilmesinde bu iki büyük insanın bir tek kişiymişçesine birlikte iş gördükleri gerçeğini yine de değiştirmemektedir.

Bunun böyle olduğuna bizzat Marx tanıklık etmektedir. Yeni dünya görüşünün temel esaslarının en özlü bir biçimde sunulduğu ünlü Önsöz’de söylediklerine bakalım:

“Deutsch-Französische Jahrbücher’de, iktisadi kategorilerin eleştirisine katkının dahice denemesini yayınlamasından beri yazışarak devamlı surette fikir alışverişinde bulunduğum Friedrich Engels, benim vardığım sonuca, başka

bir yoldan (İngiltere’de Emekçi Sınıfların Durumu adlı yapıtıyla karşılaştırınız) ulaşmıştı. 1845 ilkyazında, o da gelip Brüksel’e yerleştiği zaman, birlikte çalışmaya ve Alman felsefesinin bakış açısı karşısında kendi bakış açımızı oluşturmaya karar verdik.”

Tarihsel hareketin iktisadi temeli ve proletaryanın tarihsel devrimci rolü, marksist dünya görüşünün iki kilit düşüncesidir. İlki tarihsel materyalizmin temel hareket noktasını vermiş, ikincisi sosyalizmin ütopyik tasarımlar yığını olmaktan çıkıp maddi sınıfsal bir eksene oturmasını sağlamıştır. Engels ilkinde temel önemde katkısını “iktisadi kategorilerin eleştirisine katkının dahice denemesi”yle, ikincisine “İngiltere’de Emekçi Sınıfların Durumu adlı yapıtıyla” vermiştir.

Bu bizzat Marx’ın tarih önündeki tartışılmaz tanıklığıdır. Aynı tanıklığı, Marx ve Engels’e hayranlığı birbirinden ayrılmayan, onları en tam ve en derinden kavrayan kişi olarak Lenin üzerinden de görüyoruz. Engels’in ölümü üzerine kaleme aldığı makalesinde şunları söylemek-

tedir:

“... Engels’in İngiltere’de Emekçi Sınıfların Durumu’nu yazmakla, yaptığı hizmetin büyüklüğünü yukarıda belirtmiştik. Engels’ten önce de, birçok kimse, proletaryanın acılarını yazmış ve ona yardımın gerekli olduğunu belirtmiştir. Proletaryanın sadece acı çeken bir sınıf olmadığını; aslında proletaryayı dayanılmaz bir biçimde ileri iten ve nihai kurtuluşu için savaşmaya zorlayan şeyin içinde bulunduğu utanç verici ekonomik durum olduğunu söyleyen ilk kişi Engels’tir. Ve savaşan proletarya kendine yardım edecektir. İşçi sınıfının politik hareketi, kaçınılmaz olarak, işçileri tek kurtuluşlarının sosyalizmde olduğunu kavramaya götürecektir. Öte yandan sosyalizm ancak, işçi sınıfının siyasal mücadelesinin amacı olduğu zaman, bir güç olacaktır. Engels’in, İngiltere’de işçi sınıfının durumu üzerine yazmış olduğu kitabının temel fikirleri, şimdi düşünen ve savaşım veren proletaryanın tümü tarafından benimsenen, ama o zaman, tümüyle yeni olan fikirlerdir.”

Lenin üzerinden bir başka önem-

ndan da öte”

li tanıklığı daha sahibiz. 1913 yılında ilk kez olarak dört cilt halinde yayınlanan Marx-Engels Mektuplaşması üzerine kaleme aldığı makalenin sonunda önce şu bilgiyi veriyor:

“Bir yıl sonra, 23 Kasım 1847 tarihli mektubunda, Engels, Marks’a, Komünist Manifesto’nun bir taslağını hazırladığını bildiriyor ve bu arada, başta önerilen soru-yanıt yöntemine karşı olduğunu açıklıyordu. Engels, ‘şöyle başlıyorum: Komünizm Nedir? Ondan sonra, doğrudan doğruya proletaryaya, onun doğuşunun tarihine, eski emekçilerle arasındaki farka, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkinin gelişmesine, bunalımlara, sonuçlarına geçiyorum... Sonunda, Komünistlerin Parti siyasetine.’ diye yazıyor.”

Lenin’in bu bilgiden mutluluk içinde çıkardığı sonuç şudur:

“Engels’in bütün dünyayı dolaşmış olan ve bugün de bütün temel noktalarıyla doğru ve sanki dün yazılmışçasına gerçek ve güncel olan bir yapıtının ilk taslağı üzerine yazdığı bu tarihsel mektup, Marks ve Engels’in adlarının, modern sosyalizmin kurucusu olarak yan yana geçmesinin ne kadar haklı olduğunu açıkça kanıtlar.” (Vurgular bizim)

Sonuca gelmiş bulunuyoruz: 200. doğum yılını kutlamakta olduğumuz büyük insan, Friedrich Engels, Marksizm olarak tanımlanan dünya görüşünün Marx’la ayrılmaz biçimde iki kurucusundan biridir. Özellikle de Marx’ın ölümünün ardından çok büyük bir alçak gönüllülikle kendi rolünü ve katkısını olduğundan az göstermeye çalışması onun sağlam ve erdemli karakterinin bir göstergesidir.

Marksist dünya görüşü denilince ilk elden akla Komünist Manifesto ve Marx’ın büyük eseri Kapital gelmektedir. Engels’in ilkinde katkısını Lenin’in tanıklığı üzerinden gördük. (Marx’ın Manifesto’yu kaleme alırken Engels’in Komünizmin İlkeleri başlıklı metninden gereğince yararlandığını ayrıca biliyoruz). Ama tarih içinde Engels’in adı Kapital’le de sıkı sıkıya bağlıdır. Kapital Marx’ın en verimli yıllarını adadığı dev eseridir kuşkusuz. Ama eğer Engels olmasaydı, biz onun düzenlenmiş ve bitmiş yalnızca ilk cildine sahip olabilecektik. Engels Marx’ın eserini başta işçi sınıfı olmak üzere tüm insanlığa kazandırmak için yıllarını vermiştir ve bu uğurda kendi çalışmalarını

seve seve bir yana bırakmıştır.

Bu tutum bize alçak gönüllülüğünün yanı sıra Engels’in bir başka büyük erdemini, dava için her türlü fedakarlığa hazır olmak özelliğini veriyor. Bu da kişi ya da kişilere değil, fakat davaya ve tarihe karşı sorumluluğun bir yansımasıdır Engels’te. Kendi temel önemde çalışmalarını bir yana bırakarak Marx’ın eserini tamamlamak, Marx için değil fakat proletaryanın kurtuluş davası için yapılmış bir fedakarlıktır. Dünya işçi sınıfı hareketinin önceliği örneğin Doğanın Diyalektiği konulu ve isimli bir bilimsel felsefi eser değil, ama kapitalist toplumun yapısını, işleyiş yasalarını ve onulmaz çelişkilerini ortaya koyan Kapital’dir. İkinci ve Üçüncü ciltleri yayına hazırlanmamış olsaydı, Kapital yarım ve eksik, dolayısıyla işlevini gereğince yerine getiremeyen bir eser olarak kalacaktı. Bugün kapitalist ekonominin yapısal bunalımlarının işleyiş mantığını açık seçik kavrayabiliyorsak eğer, bunu Engels’in Kapital’in Üçüncü Cildini yayınlanabilir hale getirmesine borçluyuz.

Bu konuda Lenin’in tanıklığı yeterince açık ve güçlüdür. Lenin, Engels’in ölümü üzerine kaleme aldığı makalesinde, Kapital’in son iki cildinin iki insanın, Marx ve Engels’in ortak yapıtı olduğunun altını çizmektedir:

“Avusturyalı sosyal-demokrat Adler, haklı olarak, Kapital’in ikinci ve üçüncü cildini yayınlamakla Engels’in, dostu olan bir dehaya yüce bir anıt, farkında olmadan, üzerine silinmez bir biçimde kendi adını kazıdığı bir anıt diktiğini belirtmiştir. Gerçekten de Kapital’in bu iki cildi, iki insanın yapıtıdır: Marx ve Engels’in. Eski hikayeler, dostluğun çeşitli dokunaklı örnekleriyle doludur. Avrupa proletaryası diyebilir ki, onun bilimi, aralarında, insan dostluğu konusunda en dokunaklı eski hikayelerin de ötesine geçen bir ilişki bulunan iki bilim adamı ve savaşı tarafından yaratılmıştır...”

Engels’in son derece güçlü devrimci karakteri konusunda dikkate değer bir örnek daha vermek istiyoruz. Bugün herkesin Engels’in eseri olduğunu bildiği Almanya’da Devrim ve Karşı-Devrim, 1913’te Marks-Engels mektuplaşmaları yayınlanana kadar Marx’a ait biliniyordu. Engels Marx’ın kızları da dahil kimseye bu konuda bir açıklamada bulunma ihtiyacı duymamıştı. O gerçekte Marx’ın

eseriyle kendisinininkinin birbirinden ayıramayacağını, şu veya bu eserin kimin imzasını taşıdığının hiçbir önemi olmadığını herkesten çok daha iyi biliyordu.

Marx’ın ölümünün ardından yalnızca dünya görüşünü geliştirmek ve zenginleştirmek değil, gitgide güç kazanan uluslararası işçi hareketine neredeyse günü gününe yol göstermek ve yardım etmek de Engels’in omuzlarına kaldı. Engels bunun hakkını fazlasıyla verdi. Ama Komünizminin bu barışçı gelişme döneminde hareket büyüdükçe ideolojik bozulma emareleri de çoğalmaya başladı. Oportünizm sessiz ve derinden mayalansa da, Engels onu başını kaldırdığı her durumda ideolojik olarak ezmeye çalıştı. Marx’ın ölümünden hemen önce, “Zürich üçlüsü”nü hedef alan ünlü Genelge Mektupla başlayan bu çaba, Erfurt Programı hazırlıkları ve tartışmaları sırasında özellikle önem kazandı. Engels tüm engellemelere rağmen, Marx’ın onbeş yıldır çekmecelerde gizlenen Gotha Programı Taslağının Eleştirisi’ni yayınlayarak, daha o sıralar iyiden iyiye güç kazanan oportünizme önemli bir darbe vurdu. Fransa’da ve Almanya’da Köylü Sorunu çalışması bu doğrultudaki son çabalarından biriydi ve dolaysız olarak her iki partideki oportünist eğilimleri hedef alıyordu.

Büyüyen oportünizm gerçeği karşısında her vesileyle devrimci dünya görüşünün temel ilke ve esasları üzerinden uyarıcı ve eğitici olmaya çalışan Engels, örneğin sonraki dönemin ünlü oportünistlerinden İtalyan Turati’ye ölümünden kısa bir süre önce (1894) şunları yazıyordu:

“1848’den bu yana sosyalistlere en büyük başarıyı sağlayan taktikler, Komünist Manifesto’da ortaya konanlardır:

‘İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımının geçmek zorunda olduğu çeşitli gelişme aşamalarında, [komünistler] her zaman ve her yerde, bir bütün olarak hareketin çıkarlarını temsil ederler. ... Komünistler işçi sınıfının acil hedeflerine ulaşılması ve o andaki çıkarlarının gerçekleştirilmesi için savaşır; ama şimdiki hareket içerisinde, bu hareketin geleceğini de temsil eder ve gözetirler.”

“Dolayısıyla, iki sınıf arasındaki savaşımın her evresine aktif biçimde katılırlar; bunu yaparken, bu evrelerin ilk büyük amaca giden yalnızca çok sayıdaki

aşamalar olduğu olgusunu hiçbir zaman gözden kaçırmazlar; ilk büyük hedef de, toplumu yeniden örgütlemenin aracı olarak siyasal iktidarın fethedilmesidir. Onların yeri, işçi sınıfının çıkarına doğrudan sonuçlara ulaşmak için savaşım verenlerin safıdır. Tüm bu siyasal ve toplumsal başarıları kabul ederler ama yalnızca alacağın taksidi olarak. ... Büyük amacı hiçbir zaman gözden kaçırmayan bu taktikler, ileri yürüyüşlerinin bir aşamasını sonal amaç sanan -saf cumhuriyetçiler olsun, duygusal sosyalistler olsun- öteki, daha az açık görüşlü partileri bekleyen kaçınılmaz düş kırıklıklarından sosyalistleri korur...”

Komünist Manifesto’nun devrimci bakış açısını ve taktik ilkelerini, onu izleyen elli yıla yaklaşan deneyimi de tanık göstererek, Turati gibilerine bu denli ayrıntılı biçimde hatırlatmak ihtiyacı belli ki boşuna değildir. Engels muhakkak ki II. Enternasyonal partilerinin yapısal zaaflarının çok iyi biçimde farkındaydı. Bunun en açık belirtilerini de Alman ve Fransız partilerinde görüyordu. Fakat her şeye rağmen iyimserdi, tarih bu iyimserliği haklı çıkarmasa da.

Marksist dünya görüşünün oluşumu ve gelişimine katkılarını ilk çalışmalarının yanı sıra Manifesto ve Kapital üzerinden işaret ettiğimiz Engels’in en temel eserlerinin daha sözünü bile etmiş değiliz. Doğanın Diyalektiği, Anti-Dühring, Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, Konut Sorunu vb., tüm bu eserler Marksizm en temel klasikleri arasındadır. (Lenin’in Anti-Dühring’i bir sosyalizm ansiklopedisi olarak nitelmesini ve Devletin Kökeni’nden en büyük övgülerle söz etmesini hatırlayalım).

İki yıl önce Marx’ın doğumunun 200. Yılıydı. Bunu vesile ederek kapitalizm çağının devrimci dünya görüşü olarak Marksizm’in doğumunu hazırlayan tarihsel, toplumsal ve düşünsel koşullar ve kaynaklar üzerinde durmuştuk. Bu çerçevede Marx üzerine söylenen her şey eşit ölçüde Engels için de geçerlidir.

Doğumunun 200. Yılı gibi anlamlı bir vesileyle Engels’in yaşamı ve eserleri üzerinde durmaya devam edeceğiz.

(WWW.TKIP.ORG’DAN ALINMIŞTIR...)

Asalak bir burjuvanın hezeyanları...

E. Eren Yılmaz

Serel Seramik işçilerinin haftalardır eylemli bir tarzda yürüttükleri sendika değiştirme mücadelesi sürüyor. İşten atma, ücretsiz izin dayatması, sendikal bürokrasinin manevralarını, kolluk baskısı vb. ile mücadele eden Serel işçisi, "Sa-tılık sendika istemiyoruz!" diyor, sendika seçme özgürlüğünün tanınması için di-reniyor. Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendika-sı'ndan istifa ederek, yine Türk-İş'e bağlı Kristal-İş Sendikası'na geçmek isteyen, görüldüğü kadarıyla bunu da başaran işçilerin ortaya koydukları kararlılık ve mücadele, geçmek istedikleri sendikanın ne olduğundan bağımsız bir anlam ifade ediyor. Bu durum yıllardır köhnemiş bir düzeni ifade eden sendikal yapıda, yer-leşik algıları sorgulatması bakımından önem taşıyor. Bu Kristal-İş'in diğerlerin-den farklı olmayan tutum ve konumun-dan bağımsız bir gelişmedir.

On yıllardır sendikal ağalık düzenin aktif desteğiyle sendikal fabrikaları at koşturdukları çiftliklerine çevirenler, bo-zulan rutinin paniğini yaşıyorlar. Bunun son örneği, Serel Seramik'in bağlı olduğu Elginkan Holding'in Yönetim Kurulu Baş-kanı Gaye Akçen'in konuyla ilgili basına yaptığı açıklamadaki hezeyanları oldu. Güya konuyla ilgili kamuoyunu bilgilendirme amacı taşıyan, haftalardır karar-lılıkla mücadele eden işçileri suçlamak için gerçekleştirilen açıklamalarda bal-tayı taşa vurmuş görünüyor. Zira açıklama-da başından sonuna kadar arsız bir burjuvanın yaklaşımları mevcut. Büyük bir pişkinlikle ifade ettiği cümlelerine on yıllardır kurdukları sömürü tezgahının sarsılmasının şaşkınlığı ile her şeye ken-disinin karar verebileceğini düşünen şu-ursuz bir özgüven yansıyor. Yıllardır ken-dilerine sadakatle bağlı sendika ağalarını ifşa ediyor. Yetmiyor, en sıradan anayasal bir hak karşısında hükümetin-devletin yanlarında yer aldığını büyük bir övünç kaynağı olarak şöyleyi veriyor. Sendika değiştirmek istediği için işçileri ahlaksız-lıkla suçlayan arsız burjuvamız diyor ki:

"Elginkan'da bugüne kadar olmayan şeyler oluyor. Devir değişiyor, insanların görüşü değişiyor. Şimdi biz Çimse-İş ile 30 yıldır çalışıyoruz. Türk Metal Sendika-sı ile 30 yıldır çalışıyoruz. İkisi de Türk-İş'e bağlı birer sendika. Şu an bir sendikayla beraberken başka bir sendikayla görüş-mek bizim ahlakımıza yakışmaz. Çimse-İş

Serel işçisi, sendika seçme özgürlüğüne sahip çıktığı gibi, kamuoyuna şursuzca açıklama yaparak emek sömürsü üzerine kurdukları dünyanın içinde çürümüş sermayedarların ahlak yoksunluğuyla da başa çıkacak güçtedir. Bu kokuşmuş sömürü düzeni, er ya da geç, tüm pisliğiyle birlikte tarihin çöp se-petine atılacaktır.

ile devam edeceğiz. Sözleşmemiz var. Bizde sadakat çok önemli. Zaten birbiri-mize sadık olamasak bu kadar zamandır kendileriyle devam etmezdik. Arkadaş-ların böyle ani hareketlerini yadırgadım, yakışmadı."

Burada bitmiyor söylenenler. Dün-yayı ve işçileri kendi malı gibi gören, dahası bunu içselleştirmiş bir sömürücü sınıf mensubu, adet olduğu üzere içi boş "demokrasi, özgürlük, sendikal tercihle-re saygı" vb. laflara dahi ihtiyaç durma-yacak kadar arsızlaşarak devam ediyor: "Çünkü biz onları Elginkan'ın evladı gibi, evlatlarımız gibi gördük; birçok yerde olmayan nezaketleri gösterdik. Onlara gününde maaşını ödüyoruz, ikramiyele-rini veriyoruz. Biz bunları yaparken senin sendikaya kızıp karşıma başka bir sendika getirmeni doğru bulmuyorum. O sendi-kacı kişiler de burada diğer sendikacının işyerine müdahil olmaları centilmenlik anlaşmasına uymaz. Bu bir saygısızlıktır. Ben kendi işveren olarak değiştirmek is-tiyorsam işçilerime derim 'Birkaç sendika

var, bunlardan birini seçelim' der, birlikte hareket ederim. İnsanların arasındaki di-yaloglar budur. İki sendikanın çarpışma-sından dolayı biz yara aldık."

Birbirlerine yıllardır sadakatle bağlı burjuvamız ve sendika ağalarının ilişki-leri kendilerini ilgilendirir ama, 70 yıldır sanayici olmakla övünen Gaye Akçen'in söylediklerinin işçi sınıfı mücadelesi ba-kımından bir işçi sendikası adına utanç-verici olduğunu belirtmekle yetinelim. Söylenenler sermayeye sadakatle bağlı olan sendikal ağalık düzeninin çürümüş-lüğünün yeni bir itirafıdır sadece. Diğer bir itiraf ise, Gaye Akçen'in işçilerin üc-retlerini düzenli ödediği için kendinde hak olarak gördüğü sendika tercihinde kararı kendisinin vermesi gerektiği üze-rine söyledikleridir... Sağa-sola ahlak da-ğıtıma kalkan Serel Seramik'in başında-ki burjuvamız, işçiler üzerinde her türlü keyfi uygulamayı doğal görürken, dahası kendi ait olduğu sınıfın/düzenin yasaları gereği bir hak olarak tanımlanan sendika seçme hakkını da yok sayıyor.

Dini, imanı, kültürü ve tüm ahlaki değerleri piyasa koşullarına göre şekil-lenmiş, para ve kâr üzerine kurdukları yaşamda işçileri köleleri gibi gören, sıkış-tıklarında ise "önce Allaha sonra hükü-mete" sığınarak yardım isteyen sermaye-darların çapı bu kadardır.

Serel işçisi, sendika seçme özgürlü-ğüne sahip çıktığı gibi, kamuoyuna şursuzca açıklama yaparak emek sömürsü üzerine kurdukları dünyanın içinde çü-rümüş sermayedarların ahlak yoksun-luğuyla da başa çıkacak güçtedir. Serel işçisinin emeği ve alnteri üzerinden ya-ratılan değerlere el koyarak semirenler, arkalarına aldıkları sendika ağaları, hü-kümet, devlet kurumlarının desteğiyle ayakta kalmaya çalışabilirler. Serel işçisi sınıf kardeşlerinin desteği ve dayanışma-sıyla kazanacak. Bu kokuşmuş sömürü düzeni, er ya da geç, tüm pisliğiyle birlik-te tarihin çöp sepetine atılacaktır.

MİB'den metal işçilerine çağrı

Metal İşçileri Birliği, yaptığı yazılı bir açıklamayla metal işçilerine çağrı yaptı. Yapılan çağrıda şunlar söylendi: "Metal işçisi istemezse hiçbir şey vermeyecekler. Ne MESS'in ne sendika ağalarının böyle bir niyeti olmadığını birçok deneyimle biliyoruz. Gün hayıflanmak, kızmak, yakınmak günü değil. Gün mücadele günü. O halde talep etmek ve kazanmak için görev başına!"

Metal İşçileri Birliği'nin yaptığı yazılı çağrının tam metnini aşağıda okurlarımıza sunuyoruz:

METAL İŞÇİSİNİN 6. AY ZAMMI %30 OLACAK!

Beklemek sefalet zammını kabul etmek demek!

Tarihi olarak sunulan ve yatsıdan önce mumu sönen sözleşme ile ücretler kuşa dönmüştü. Asgari ücrete yapılan ara zamdan sonra ise, birçok metal işçisinin saat ücretleri asgari ücretin altında kalmış bulunuyor. Yan ödemelerle ücretler şişirilse de görüntü bir miktar kurtarılsa da yaşanan tablo ortada! Asgari ücret bu ülkede ne demek? Asgari ücret, belirlenen açlık sınırının bin lira altında yaşam mücadelesi demek. Evet, metal işçisinin açlık sınırının altında ya da biraz üstündeki tablosu bu!

Metal işçisi sözleşme kapsamında yapılacak 6. ay zammını bekliyor. Gelecek zam ile birlikte biraz daha rahat nefes

alabileceğini umut ediyor. Ancak görünen köy kılavuz istemiyor. Enflasyon sözleşmede belirlenen %30'un altında kalırsa, %30'a tamamlanacak, üstünde olursa çıkan enflasyona göre zam verilecek. "Tarihi" diye yutturulmaya çalışılan sözleşmede böyle yazıyor.

TÜİK temmuz ayı enflasyon oranını %2,37 olarak açıkladı. Bu orana göre 5 aylık enflasyon %25,14. Eylül ayının ilk günlerinde Ağustos enflasyonu da buna eklenecek ve metal işçisinin alacağı zam oranı TÜİK'in bu yalancı rakamları üzerinden belirlenecek. Muhtemeldir ki yine %2'lik bir rakam söylenecek. Bu 6 aylık

enflasyonun %27-28 civarında olması demek. Sözleşmeye göre bu oran %30'a tamamlanacak. Sonra sendika ağaları çok büyük bir zam gibi yaygara kopartacaklar.

Evet yalan rakamlar, boş sözlerle metal işçisini bekleyen %30 zam karşısında söz metal işçisinde. Ya verilen sefalet zammını boyun eğerek kabul edeceğiz ya da şu sıralar birçok fabrikada ek zam talebiyle sesini yükselten, direnişe geçen işçi kardeşlerimizin yolundan yürüyeceğiz. TPI işçi kardeşlerimiz üretimden gelen güçlerini kullanarak Amerikan sermayesine diz çöktürdü ve taleplerinin hepsini

kabul ettirdi. Tekstilden petrokimyaya, metalden hizmet sektörüne kadar birçok işyerinde mücadele ise sürüyor. Metal işçisi hareketlenir, talepleri için ayağa kalkarsa çok daha fazlasını yapabilecek güçte.

Yapılması gereken açık, %30 zam kabul edilemez. Tüm fabrikalarda ek zam talebini dillendirmeye başlamalı, sendikalara basınç uygulamalıyız. Yeni bir oldu-bitti ile bizi sefalet koşullarına mahkum etmelerinin önüne geçmeliyiz. Bu ise metal işçisinin tabandan birliği ve dayanışması ile olanaklı. Bir adım öne çıkmalı, inisiyatif almalı, talebimizi netleştirmeli, hep birlikte hareket etmemizi sağlayacak iletişim kanalları kurmalı ve sendikaları göreve çağırmalıyız. Gerekliğinde sendikadan da bağımsız hareket etme zeminlerini güçlendirmeliyiz. MİB ile irtibatımızı sağlamlaştırmalı, gerektiğinde üretimden gelen gücümüzü kullanacak bir kararlılık ve örgütlülük sağlamalıyız.

Metal işçisi istemezse hiçbir şey vermeyecekler. Ne MESS'in ne sendika ağalarının böyle bir niyeti olmadığını birçok deneyimle biliyoruz. Gün hayıflanmak, kızmak, yakınmak günü değil. Gün mücadele günü. O halde talep etmek ve kazanmak için görev başına!

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ (MİB)
3 AĞUSTOS 2022

İşçi satıcısı Pevrul Kavlak Serel'de karşımıza çıktı...

Manisa'da bulunan ECA Serel Fabrikası'nda gündür işçilerin anayasal hakkı ihlal ediliyor. İşçiler telefonla aranıp tehdit ediliyor ve alenen burjuva hukuk çiğnenerek suç işleniyor.

Elginkan Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Gaye Akçen'in 1 Ağustos günü Serel Fabrikası'nda işçilere yaptığı açıklama, aslında Türkiye'deki sendikal bürokratik düzeni ve asalak kapitalistler arasındaki iş birliğini de göstermiş oldu. Gaye Akçen, Serel işçilerine yaptığı açıklamada, "Ben 30 yıldır Çimse İş Sendikası ile çalışıyorum. Bugüne kadar sorun yaşamadım ben ne dersem üstüne bir şey demediler" diyor. Bu konuşma yapılırken Çimse İş Yönetiminden bir kişi Gaye Akçen'in yanı başında yer alıyor ve çitini çıkarmıyordu. Bu tablo işçilerin «Satılmış

sendika istemiyoruz!" sloganının tam da hedefini isabetle vurduğunu gösteriyor. Ardından işçi düşmanlığını meslek edinmiş Pevrul Kavlak, burada da önümüze çıkıyor. Gaye Akçen konuşmasını şöyle sürdürüyor: "Ben kendim Türk Metal Başkanı Pevrul Kavlak ile konuştum biliyorsunuz. 'Aynı konfederasyona bağlı iki sendika var, sorunu çözün' dedim. Bizim Türk Metal bünyesinde fabrikalarımız var, bugüne kadar onlarla da bir sorun yaşamadım. Pevrul Kavlak'ı arayarak 'bu sorunu çözün' dedim, Pevrul Kavlak, 'sen haklısın bu sorunu çözmeye çalışırım'" dedi.

Gaye Akçen, "Pevrul Kavlak'la sorun yaşamadım" diyor. Yani "yıllardır Çimse İş'le nasıl sorun yaşamadıysam Türk Metal'le de yaşamadım" diyor. Bu sözler işçi satıcısı sendika ağalarının sermayedarlar karşısında kuzu, işçiler karşısında da nasıl aslan kesildiklerini gösteriyor...

Serel işçileri ise şunu söylüyor: "Artık sorun para, ya da sendika seçme özgürlüğü de değil topyekûn bir onur ve haysiyet meselesidir. Biz inanıyoruz ki sendikalar değil biz işçilerin değişmesi ve bununla beraber sistemin değişmesi gerek ancak bunlar olursa önümüzü görebiliriz".

Serel işçilerinin bu söylemi, tabii ki toplam işçi sınıfı hareketinin tablosundan bağımsız değil. Serel'in öncü işçileri 2015 Metal Fırtınası'nda metal işçilerinin verdiği mücadeleye hakimler, Aliğa'da Gemi Söküm işçilerini takip etmişler ve TPI sürecini yakından biliyorlar. Bugünse sendika değiştirirken aslolanın sistemin değişmesi gerektiğini dile getiriyorlar. Her mücadele bir sonraki mücadeleye anlamlı bir deneyim ve birikim bırakıyor. Bugün geldiğimiz noktada bu söylemlerin nüveleri var. Bunun ete-kemiğe büründürmesi ise, bu mücadelenin sermayeye karşı örgütlü mücadeleye çevrilmesiyle mümkün olacaktır.

İZMİR'DEN BİR SINIF DEVRİMCİSİ

Gençlik ve gençlik hareketinin sorunları

Umut Özer

Gençlik Hareketi çelişkili bir görünüm arz ediyor. Bir tarafta yoğun baskıya rağmen gençlik kitlesinin konser yasakları gibi belli gündemlerde ortaya çıkan güçlü bir direnci, neredeyse iki yıla yakın zamandır süren Boğaziçi Direnişi, ODTÜ turnikeden atlama eyleminde olduğu gibi bazen en geniş öğrenci kitlesinin reformistlerden daha ileri tavır koyması var. Öte taraftaysa eylemliliklerin belli sınırlara hapsolmesi, ülke gündemine oturmuş ve aralıksız süren bir Boğaziçi Direnişinin bile dayanışmalar denemesine rağmen kendi içine hapsolmesi, ODTÜ ve Boğaziçi dışında neredeyse açık faaliyet yürütülebilen kampüs kalmaması var. Önümüzdeki dönemde artan ekonomik baskılarla beraber öğrenci gençliğin artan yurt, barınma, beslenme vb. gibi sorunlarıyla beraber gençlik hareketinin gündemdeki ağırlığı daha da artacaktır. Zamanında müdahale edilmeyen sorunların ağırlığının da artacağı aşikardır.

Bu yazıda önce bir dönemin olanaklarına ve olumluluklarına kısaca değineceğiz. Ardından da yazının odak konusu olan yeni dönemin sorunlarına ve zorlanma noktalarına geçeceğiz.

GENÇLİĞİN ÇOĞUNLUĞUYLA AKP KARŞITI OLMASI VE BUNUN SUNDUĞU OLANAKLAR

Bugün geline nokta AKP'nin üniversitelere ve öğrenci gençliğe giydirmek istediği deli gömleği tutmamıştır. Ancak artan bir baskı ve terörle sürdürülebilir değildir. Faşistlerin siyasi çalışmayı engellediği okullarda bile gençliğin ana gövdesi hala AKP karşıtıdır. Hatta bu karşıtlığın niceliksel olarak arttığı da gözlemlenmektedir. Şurası kesindir, AKP gençliği kazanamamıştır. Gençlikte rıza üretmekte ancak polisiye tedbirlerle ve paramiliter örgütlerle baskı altında tutabilmektedir. Baskının gevşediği noktalarda da bu potansiyel kolaylıkla ortaya çıkabiliyor. Mesela ODTÜ'de gençler, hiçbir siyasi grubun yönlendirmesi olmadan, konserlerde ve başka açık hava etkinliklerinde tamamen kendiliğinden bir biçimde "Verşan Kök ODTÜ'ye rektör olamaz" sloganını atabilmektedir. Bu slogan geniş öğrenci kitlesi tarafından o kadar sahiplenilmiştir ki, okulda "Türkçü" ve "seküler milliyetçi" kisvesiyle örgütlenmeye çalışan kimi faşist oluşumlar bile sahip-

lenmek zorunda kalmaktadır.

Bu ortamın geçmişe göre daha geniş bir ilişkilene zemini sunduğu açıktır. Önümüzdeki süreçte bu zeminin ekonomik saldırılar dolayısıyla da büyüyeceği, hiç değilse hareketleneceği açıktır. Bugün geline noktada öğrenci evleri için 4000 TL gibi uçuk kiralar telaffuz edilmekte, yurtlara zam gelmekte, yemek-hane fiyatları istisnasız bütün okullarda artmaktadır. Bu genel hayat pahalılığıyla birleştiğinde öğrenci gençliğin sırtında ciddi bir yüke dönüşmektedir. Bu durum genel AKP karşıtı havanın yanı sıra ekonomik talepli direnişlere, eylemliliklere de gebecektir. Sadece ekonomik sınırlara hapsolmayacağını söylemek için de bir engel yoktur.

Böyle bir ortamda bütün yalıtılmışlığına rağmen Boğaziçi direnişi kırılmamakta, kayyum rektör Verşan Kök ise gerek ODTÜ öğrencisi gerek akademik personel içinde hiçbir meşruiyet kazanmamakta, yalnızca baskı ve tehdit yoluyla kendi konumunu koruyabilmektedir. Ancak giriştiği her yeni saldırı hamlesi daha çok batmasına sebep olmaktadır.

ODTÜ ve Boğaziçi dışındaysa siyasi çalışma yapılabilen kampüs hemen hemen yok gibidir. Ancak paradoksal bir şekilde bu okullarda da AKP karşıtlığı yükseliştir. Bir dip dalgası biçiminde buralarda da okulun idari birimlerine, kayyumluklara ve elbette siyasi iktidara karşı öfke diridir.

Bütün bu tablo göstermektedir ki

okul merkezli, okulların iç dinamiklerini gözetken ve uygun araçlar kullanan bir siyasi çalışmayla insan kazanmak ve kendini yeniden üretmek gayet mümkündür.

NESNEL ZORLUKLAR VE REFORMİZMİN TAHRİBATI

Yukarıda çizdiğimiz olumlu ve iyimser tablonun yanı sıra nesnel ve öznel zorluklar, bunun ürünü zorlanma alanları da vardır. Nesnel zorlukların başında değişen toplumsal yapı, üniversite gençliğinin değişen sınıfsal bileşimi ve toplumsal çürümeyle ekonomik krizin üst üste gelmesinin giderek bir toplumsal çöküşe dönüşmesi gerçekleri gelmektedir. Öznel zorluk planında ise, öncelikle gençliğin hoşnutsuzluğunun ve bunun ürünü muhalif potansiyelinin hala da akacak bir kanal bulamaması vardır. Yanı sıra reformizmin bozucu ve gerici müdahaleleri, hatta bazen düpedüz dejenerasyonu vardır. Öte yandan devrimcilerin öznel zayıflığı bunu kendi yönünden tamamlamaktadır.

Geline nokta gençlik çalışmasının ciddi bir sorunu da gençliğin öncülük krizini çözmektir. Bu da basitçe gençlikten beslenerek ya da kendini yeniden üretmek çözülecek bir sorun değildir.

Öncelikle değişen toplumsal yapı gerçeği üzerinde durmak gerekir. AKP döneminde artık kentleşme ve proleterleşme esası yönünden tamamlanmış durumdadır. Bu ilk bakışta kapitalizmi

yıkacak maddi kuvvetleri olgunlaştırması itibariyle toplumsal devrimin ve sosyalizmin lehine bir görüntü çıkartabilir. Ancak bu durum emekçilerin yaşam alanlarının ve kültürünün kentsel dönüşüm projeleriyle tahrip edilmesiyle birleşince, sonuç basitçe sol'a alan açılması olmuyor.

1970'li yılların Türkiye'si bir geçiş toplumdur. Esası itibariyle kırdan kente göçün şokunu yaşayan, kentin periferisinde köyün de kente yüzü dönük kesiminde yaşayan çoğunluğu genç bir nüfusa sahipti. Bu insanlar ne tam kentli olabilmişti, ne tam köylü kalabilmişti. İşçi gibi çalışıp köylü gibi yaşayan emekçiler oldukları söylenebilirdi. Kentin çeperinde hayata hemşehrilik gibi feodal dayanışma ağlarıyla tutunmaya çalışıyorlardı. Bu yüzden sosyalizm gibi eşitlikçi önerilere de daha açıktılar. 1970'li yılların devrimci hareketi (halkçı devrimci-demokrasi) bu topraktan yeşerdi.

Oysa bugün hem bu feodal dayanışma ağları geçmişe göre daha zayıfladı, hem de 70'lerde kentli olmaya çalışan kuşağın çocukları artık ikinci üçüncü nesilde kentli oldu. Dolayısıyla devrimci demokrasiyi var eden o "arada kalmış" insan tipi pek yok artık günümüz Türkiye'sinde. Olduğu kadarıyla da büyük ölçüde dinci gericiliğin kucağında, eski feodal dayanışma ilişkilerinden de yoksun olarak yaşıyor. Dolayısıyla bu insanlarla sol hareket arasında aşılması güç bariyerler var.

Solun geçmişte iyi tanıdığı ve özellikle

gençlik çalışması üzerinden önemli ölçüde kadrolarını devşirdiği o eski toplumsal-kültürel yapı artık yok. O yapı yerini artık iyice kentli olmuş, toplumsal-kültürel yönden de buna göre şekillenmiş yeni bir kuşağa bırakmış durumda. Solun özellikle devrimci kesiminin bu kuşakla bağlar geliştirmeyi öğrenebildiği de henüz söylenemez. Bu alanda daha çok reformist solun halen belli bir mesafeye katıldığı söylenebilir. Ancak bu başarı devrimci bir çizginin ürünü olmadığı ölçüde yapısal yönden bozucu öğeler taşımakta, dolayısıyla devrimci açıdan çok da bir anlam taşımamaktadır.

Birinci zorlanma alanı burasıdır. Devrimci hareket hala da siyasi çalışma yaparken o artık geçmişte kalmış insan tipiyle karşılaşmayı ummaktadır. Saçıyla, bıyığıyla bile geçmiştekinin aynısı olmasını beklemektedir. Ama bu insan modelini var eden toprak bugün artık olmadığı için doğal olarak da bulamamaktadır. Bu da yıllardır aşılamayan kısırlığın önemli sebeplerinden birisidir.

İkinci zorlanma alanıysa üniversitelerin sınıfsal bileşiminin emekçi çocukları aleyhine belirgin biçimde değişmesidir. (Bu durumun özellikle Boğaziçi ve ODTÜ gibi düşmeyen iki kalede en üst seviyede olması da ayrıca dikkate değer bir olgudur). Devrimcisi ve reformistlikle hemen bütün bir sol bu gerçeğin altını yıllardır çizmektedir. Bu, artık gözle görülür hale gelen bir açık gerçeğin saptanmasıydı.

Ancak AKP'nin eğitim alanındaki son müdahaleleri uçurumu iyice derinleştirmiş bulunmaktadır. Devlet okullarında seküler eğitim alma olanaklarının giderek daralması, özel okullara yönelim, kapatılan dersanelerin temel lise adı altında açılarak eğitimde özelleşmeye katkı sunması derken, zaten eşitsizliklerle dolu olan sınav sistemi iyice emekçi çocukları için zorlaştı. Buna en sonunda pandemi döneminde online eğitimin yarattığı eşitsizlikler de eklendi. Şu an ortaöğretimde tam bir çöküş var. Bu çöküş toplumsal çürümeyi beslediği gibi üniversitelere girişi de emekçi çocukları için iyiden iyiye zorlaştırıyor. Sonuçta geçmiştekinin göre daha küçük burjuva, orta sınıf ağırlıklı ve de burjuva bir öğrenci kitlesi var bugün. Doğal olarak bu sınıfsal değişimden sol-politik gençlik grupları da derinden etkilenmektedir. Bunun örgütlenme ve mücadele üzerinde laçkalık gibi, küçük burjuva rekabetçi tutumlar gibi olumsuz etkileri olmaktadır. Üniversitelerde sol-politik gençlik gruplarının içinde yüzdüğü insan havuzu şimdilik budur.

Üçüncü zorlanma alanı ise, AKP döneminde yıllar boyu yaşanan dejenerasyonun gelinen yerde ağır bir ekonomik krizle birleşmesiyle beraber bunun bir toplumsal çöküş tablosu halini almasıdır.

Bundan en çok etkilenenlerin başında geleceksizlikle, kendilerine medyadan pompalanan hayat ile gerçekte sunulan hayat arasında çelişkiyle, saflarında uyuşturucunun yaygınlaşmasıyla bizzat gençlik gelmektedir.

TOPLUMSAL-KÜLTÜREL ÇÜRÜMENİN BOYUTLARI

Bugün bu gelişmeler sadece devrimci-demokrat emekçi semtlerini ya da seküler gençlik kesimlerini değil, bizzat siyasal İslamcılarının denetimindeki kesimleri de derinden etkilemektedir. Özellikle üniversite okuyan genç kadınlar ailelerinin ve tarikatların kendilerine dayattığı yaşamdan git gide uzaklaşmaktadır. Buna kendi memleketlerinde onlar için uygun görülen "kısmet"lerle aile kurmayı reddetmekte de dahildir. Ki bunların başında asker ya da polis gibi görece yüksek maaşlı devlet memurları gelmektedir. Bu mesleklerin hegemonik erkekliğin üretim merkezleri olmasını, Kürt halkına karşı işlenen savaş suçlarıyla malul olmasını ve orada yaşadıkları psikolojik çürümenin sonra kadınlara ve çocuklara karşı ev içi şiddete dönüşmesini, birçok kadın cinayetinin altından çıkılmalarını düşünürsek, özellikle genç kadınların buna karşı koyuşunda demokratik bir öz olduğu açıktır. Ancak bunun köklü bir düzen eleştirisiyle birlikte yürümemesi, aile ve cemaat çevresindeki hayata alternatif olarak görülen hayatın medyadan pompalanan burjuva yaşam olması, maalesef bunun devrimci bir dinamığa dönüşmesini dizginlemekte, dahası çürümenin yeni bir damarı haline getirmektedir. Bu türden bir çürümenin demokrat kesimlerde yaşanması AKP'nin yolunu düzleyen bir faktör olurken, aynı şeyin dinci-muhafazakâr kesimlerde yaşanması da dinsel gericiliğin toplumsal tabanında yeni sorun alanları yaratmaktadır. Ama gelgelelim, bu "kentlileşme" eğilimi '70'lerdeki gibi sol siyasetle birleşemediğinden dolayı da, halen tabanda bir çözülme yaratmamaktadır. Sadece çürüme yaratmakta ve o rezil "reality şov" programlarına malzeme sunmaktadır.

Toplumsal-kültürel çürümenin üni-

versitelere ve özellikle demokratik gençlik kesimlerine etkisi ise artan ekonomik güçlüklerle beraber artık iyice gözle görülür hale gelmiştir. Bugün gençlik içinde uyuşturucu kullanımı ve fuhuş artmaktadır. Şu an bir şişe bira birçok uyuşturucu maddeden daha pahalıdır ve bahar şenlikleri gibi deşarj olma alanlarını giderek kaybeden, gece alkol ve konser yasaklarıyla eğlenme alanlarında bile AKP iktidarının baskısını hisseden gençlik giderek bu maddelere yönelmektedir. Bu durum artık sol politik gençlik gruplarının çeperine kadar gelmiştir. Haliyle yarattığı kişisel ve politik sorunların yanı sıra siyasi polise de birçok imkân sunmaktadır. Özellikle de bugünkü gevşeklik, şekilsizlik ve örgütsüzlük ortamında... Fuhuş sorunuysa artık herkesin bildiği ama pek üzerine konuşmadığı bir realite haline gelmiştir. Gençliğin hemen her kesiminden birçok genç kadın yazık ki artık farklı biçimleriyle bu işin içindedir.

Yıllarca sosyalist blokun çöküşünden sonra bu ülkelerdeki kadınların fuhuş batağına sürüklenmesini diline dolayan sistem, kendi çöküşünde de Türkiye kadınlarına pek farklı bir şeyi reva görmemiştir. Şimdilik halı altına süpürüle-bilmekle beraber bunun önümüzdeki süreçte artarak devam edecek bir sorun haline geleceğini kestirmek zor değil. Bu da politik gençlik hareketinin önündeki sorunlardan birisidir. Hem kendisini sakınmak hem de bu sorunu çözmek zorundadır. Aksi takdirde sonuç iyi kötü politize olmuş kesimin bile giderek de-politize olması ve çürümesiyle sonuçlanacaktır.

Buna karşın bu engeller aşıldığında da gerçekten büyük bir muhalif potansiyel vardır. Ancak burada işin püf noktası, bu müdahaleyi bugüne kadar alışılmış eski araç ve yöntemlerle yapmamaktır. Bu müdahale çeşitli devrimci demokrat grupların semt çalışmasında uyguladığı yöntemlerle yapılırsa ters tepecek, gençlik içerisinde çürümeyi örgütleyen güçlerin elini güçlendirecektir. Kaldı ki gençliğin anlamlı bir çoğunluğunu kazanamamış bir mücadele de sonuç alamayacaktır. Dolayısıyla cezalandırma aşamasına gelene kadar gençliğin bilinç-

lendirilmesi, sorunun politik muhtevasının ve zararlarının kavratılması, hatta bu batağın içinde olan kesimlerden bile unsurların kazanılması esas alınmalıdır. Burada kadın çalışmasına özellikle bir rol düşmektedir.

Öznel zorlanma alanıysa, gençlik içindeki devrimci kesimlerin, artan baskı sürecinde git gide zayıflaması ve yurtsever Kürt gençliğinin de farklı alanlara yoğunlaşmasıyla birlikte, meydanın esas olarak reformistlere kalmış olmasıdır. Reformistler ise gençliğin önderlik sorununu tam bir çıkmaza sokmuş, bu da gençlik içindeki bunalımın ve umutsuzluğun tuzu biberi olmuştur.

Ancak burada önemli olan şudur: Bütün bu umutsuz havaya ve dejenere yaşam tarzının yaygınlığına rağmen gençlik kendiliğinden de olsa ileri atılmıştır. Bazen bunu tam da reformistlerin ördüğü barikatları aşarak yapmıştır. ODTÜ yemekhane eylemlerinde olduğu gibi. (*) Dolayısıyla umutsuz olmak için hiçbir sebep yoktur. Ama reformistlerin yarattığı tahribatı ve önderlik krizini görmezden gelerek de ileri atılabilecek bir adım yoktur.

DEVRİMCİLİĞE FATURA EDİLEN REFORMİST TAHRİBAT

Bugün reformizm sadece kendisi adına değil bütün bir sol gençlik kesimine prestij kaybettirecek bir şekilde tahribat yapmıştır. Bu tahribat en geniş kitlede değil en çok ileri kesimlerde oluşmuştur. Bu kesimlerin gözünde "solcular" saatlerce forumlar/toplantılar yapan, konuşmayı seven ama iş direnişe gelince şu veya bu bahaneyle kaytaran bir konumdadır. Sözelimi ODTÜ'de Verşan Kök'e gösterilen direncin önemli bir ayağı olmuş Onur Yürüyüşü'nde okulda faaliyet yürüten politik gençlik örgütlerinin çoğu bu yürüyüşe katılmamış, katılmadıkları gibi, "biz bu okulda afiş asamayacaksak onur yürüyüşü de yapılmasın" gibi, artık açıkça teslimiyetin teorisini yapan gerekçelerle yürüyüşü engellemeye çalışmışlardır. Bütün olumsuzluklara rağmen ODTÜ LGBTİ+ dayanışması ısrarcı olmuş, bu yürüyüşü yapmıştır. Okuldaki en geniş öğrenci kitlesi de bu eylemi ve duruşu sahiplenmiştir. O gün ODTÜ'de sıradan insanlar bile polis şiddetine karşı koymaya çalışırken, hatta gözaltına alınırken, okul kamuoyunda biraz da alaycı bir şekilde "devrimci abiler" olarak anılan bu kesim yandaki kantinlerde çay içebilmiştir.

Tablo acıklıdır ve geçmişte reformist örgütlerin saflarında çalışmış insanlar için bile inanılmaz bir durumdur. Ama manzara da aynen budur. Geçmişte biraz da üstten bakılan LGBTİ+ hareketinin bile gerisine düşülmüştür. Bu eyleme katılmayan, demokratik bir mevzi olarak OD-

TÜ'yu savunmak yerine "afiş asabilmek için" kampüse polisin girmemesini esas alan, ODTÜ LGBTİ+ dayanışmasına "biz sizin özel korumanız değiliz" gibi komik suçlamalar yönelten bu gruplar, en geniş gençlik kitlesinin sahiplenmesi karşısında pandemi sonrası yapılan ilk Onur Yürüyüşüne de katılmak zorunda kalmıştır. Eskiden devrimciler alanı açardı, devrimcilerin açtığı alanda reformistler ve başka muhalif gruplar yürürdü. Şimdi alanı LGBTİ+'lar açtı, reformistler yürüyor. Ve bu tablo "devrimci abiler" imajıyla sol'un bütününe maloluyor ne yazık ki.

Tüm bu prestij kaybı sırasında reformistler ne yapıyor peki? Kağıtların kudretine sığınıyorlar. Dergi sayfalarında ODTÜ kalesinin düşmemesini ODTÜ'deki kendi örgütlü güçlerinin yoğunluğuna bağlıyorlar. Bu "pehlivan tefrikası" gibi yazılardan hamasi nutukları çıkarttığınızda ise, önderlik ettikleri bir direniş ya da mücadele bulmak imkansız. Sadece geri adımlar övülüyor ve "ODTÜ kalesi"nin düşmemesi de hamasi nutuklarla "zaffer" gibi anlatılan geri adımlara bağlanıyor! Elbette hiçbir mücadele hep ileriye giden bir düz çizgi izlemez, yenilgiler ve taktik geri adımlar da vardır. Ancak bunları taktik geri adım değil bir "kazanım" olarak görmeye başladığınızda, böylece teslimiyetin kapısını aralamış olursunuz. Nitekim bugün çeşitli reformist grupların ODTÜ özelinde dergi sayfalarında hamasi nutuklarla yaptığı da bundan başka bir şey değildir.

Reformizmin yarattığı tahribat sadece politik değildir. Politik alandan başlamakta ama ilkesizliğin geçer akçe olduğu bir politik kültürde yoldaşlık ve arkadaşlık ilişkilerine uzanmaktadır. Bu durum hem diğer gençlik kesimleriyle, hem de bu grupların iç hukukunu ve bireysel hukuklarını yıpratmaktadır. Mesela bu satırların yazıldığı sıralarda, Ankara'da, reformist bir partinin gençliği içerisinde iki karşıt grup (hizip diyemiyorum, o bile politik bir olgu) birbirine fiziksel şiddet uygulamakta, tehdit mesajları atmaktadır. Bu çatışma hiçbir siyasi nedene ve örgütsel karara ya da hukuka dayanmamaktadır. Üstüne üstlük bu olayların içinde işbirlikçiliği saptandığı için kendi okulunda sol çevreden dışlanmış bir unsur da vardır. Bütün bunlar olup bitirken de parti merkezi ve kurulları olan biteni izlemektedir. Artık sokaklarda bütün politik gençlik çevresinin şahit olduğu, sosyal medyaya da yansıyan bu olaylar karşısında da hiçbir açıklama yapılmamaktadır. Açıklama yapılmadığı gibi bu duruma bir "dur" da denmemektedir. Diğer reformist çevreler de durumu yadırgamamaktadır ki onlardan da ses yoktur. Konu siyasi ahlaka aykırı da olsa "politik malzeme" olarak bile kullanılmamak-

tadır. Bu bile artık böyle şeylere "olur böyle şeyler canım" diye bakıldığının bir göstergesidir.

Politik dejenerasyon artık bürokratik de olsa ortada bir örgüt hukuku bırakmamakta, yerine orman kanunlarını geçirmektedir. Ama tüm bunlar örgütün içinde ayrışmalar bile insanların birbirinin yüzüne bakabileceği asgari saygıyı bitirmekte, örgütün dışında da "ne biçim insanlar bunlar" diye bir tiksinti yaratmaktadır. Geçmişte iyi kötü "dejenere dergi çevrelerinden" belli farklılıkları ve bir ciddiyeti olan reformist akımların da artık giderek bu çevrelere benzediğinin de bir göstergesidir.

Tüm bunlar da meydanın iyice reformistlere kalmasından dolayı tüm solun hanesine yazılmaktadır. İlginçtir ki geçmişte bu kadar izansızlaşamayan reformizm, devrimcilerin zayıflığı ortamında kendi çürümesinde de yeni mesafeler katetmiştir. Ki bu durum da doğru dürüst bir reformizm için bile devrimci hareketin varlığının gerek şart olduğunun bir kanıtıdır.

Bu dejenerasyon reformist saflarda, özellikle tecrübeli ve politik birikimi güçlü olan unsurlarda bile bir rahatsızlık yaratmakta, hatta istifa noktasına varmaktadır. Ancak örgütlü bir alternatif odak da güçlü bir şekilde var olmadığı için sadece genel karamsar havayı beslemektedir.

MUHALEFETİN ŞEKİLSİZLİĞİ VE BİLİNÇ BULANIKLIĞI

Gençlik alanındaki yaygın muhalif potansiyel halen bir olgudur. Buna müdahale ederken karşılaşılabilecek nesnel ve öznel zorluklardan söz etmeye çalıştık. Ele alınması gereken bir diğer temel önemde nokta ise, bu muhalif potansiyelin olanca yaygınlığı ölçüsünde şekilsizliği ve kendiliğindenliği. Bunda kuşkusuz reformizmin bu potansiyele öncülük etmek, ileriye çekmek yerine gerisinde kalmasının da payı vardır. Hiç de küçümsenecek gibi de değildir bu pay. Ancak 2010'larla birlikte başlayan ve gençlik içinde her zaman büyük bir karşılık bulmuş bu AKP karşıtı muhalif potansiyel zaten bu zaaf- larla maluldü. Bu durum İstanbul seçimleriyle beraber tüm muhalefetin zımnen birleşmesiyle bir üst aşamaya sıçradı. Bu zaaf- lar kendini üretebilecek daha uygun zeminler buldu.

Bu muhalif potansiyel bu yanıyla '70'lerin anti-faşist halk hareketine de benziyor. Tabana ve en geniş kitleye yayılmış bir anti-faşist öfke ama bunu örgütleyecek ve belli bir siyasi biçim verecek nitelikten yoksun devrimci hareket... Bugün de benzer bir sorun yaşanıyor. Ancak '70'li yıllardaki anti-faşist hareketin hiç değilse kuyruğuna takılma becerisini gösterebiliyordu devrimci hareket.

O günün halkçılarının bugünkü reformist bakiyeleri ardına takılmayı bırakın, gerisine düşüyor ve hatta geri de çekiyor.

Bunları yukarıda etraflıca anlattığımız için tekrar etmeye gerek duymuyoruz. Ancak bugünkü hareketin ham haliyle olan başka bir farklılığından ve zaaf alanından bahsetmek gerekiyor. O günkü devrimci-demokrat halk kitleleri hiç değilse karşılarındakinin faşizm olduğunun farkındaydı ve kendilerini net bir şekilde anti-faşist olarak tanımlıyorlardı. Aslında bugünkü AK-MHP hükümeti '70'lerin MC hükümetlerinin daha kaba, daha saldırgan ve izansız bir tekrarından başka bir şey değil. O günün MC hükümetine karşı olan toplumsal muhalefet dinamiklerine bakılırsa günümüzün AK-MHP'sine karşı olan toplumsal dinamiklerle büyük ölçüde örtüştüğü de görülecektir.

Ancak bugünkü muhalif potansiyelin gerçek bir yumuşak karnı var, o da anti-faşist bilince sahip olmaması... Karşılaştığı baskının dinci-gerici niteliğini net bir şekilde görebilmesi ve adını koyabilmesi ama faşizm noktasında hep kekeme davranması. Bu yüzden bugün kayyum niteliği tartışmasız bir şekilde kesinleşmiş eski baro başkanı Metin Feyzioğlu gibi tipler muhalefet saflarında kısmen itibar görebiliyor. Dönemsel olarak da olsa görüyorlar. Şimdi yükselişte olan Mansur Yavaş, Ümit Özdağ gibi tiplerin muhalif saflarda gördüğü teveccühü de bu şekilde yorumlamak mümkün. Ama zaten şu an iktidarda MHP var ve AKP'nin kendisi de "çözüm sürecini" rafa kaldırdığından beri MHP'den pek farklı değil. Sözelimi bir İYİP iktidarında da bugünkü baskı uygulamalarının bir kısmının (örneğin Avaşın ve Basyan'daki askeri kayıplardan sonra ODTÜ bahar şenliği konserlerinin iptali gibi) olacağı kesin. Zaten muhalefetin içindeki Ülkücü-Ulusalcı unsurlar bu tür başlıklarda halen AKP'yle de dayanışıyorlar. Böyle anlarda hep destek oldular AKP'ye...

Ama muhalefetin kendiliğinden bilinci bu noktalarda net değil. Ülkücülerin hem muhalefette hem iktidarda yer alması kafaları karıştırmış durumda. Geçmişteki gibi sorunun adı doğru konulup, faşizm denilemiyor. Şeriatçı, dinci gerici deniliyor belki ama faşist demekten özenle kaçınıyor. Bu noktadaki zayıflık ise faşizme hem iktidara hem muhalefette oynama şansı veriyor. PKK'yle yeniden savaş konseptine dönülmesi üzerinden iktidarda, göçmen karşıtlığı üzerinden muhalefette belli köşeleri tutabiliyor. Bu kendi içlerindeki post kavgasıyla birleşince, sıradan muhalifin geri bilincinde anlaşılması zor bir nokta haline geliyor. Ama hayatın kendisine baktığımızdaysa AKP'nin en rezil yıllarının iktidar ortağı MHP, ODTÜ arazisine yol yapmak için

sinsi bir biçimde giren ise gene Mansur Yavaş...

Muhalefetin içine yuvalanmış faşist posalar, bu ODTÜ yolu gündeminde görebildiğimiz gibi, iktidarın saldırılarını içeriden tamamlayan unsurlara dönüşebiliyor. Muhalefetin seküler niteliğinin ikirciksiz, anti faşist niteliğinin sürünçmeli olduğu koşullarda da bu ciddi bir zaaf alanı haline gelebiliyor.

Buna reformist solun da cumhuriyet ve Kemalizm güzellemeleriyle bu yolu düzlediğini eklemek gerekiyor. Geçmişte çeşitli aydınları ve sol kesimleri "fonculuk" suçlayan Fatih Yaşlı'nın kendisine bugün göçmen meselesindeki paylaşımlarından dolayı "foncu" denilebiliyor. Reformizmin yukarıda çizdiğimiz tablosuyla zaten bu rüzgâra karşı net durması beklenemez. Ancak muhalefetin zımnen birleştiği ortamda devrimci kesimlerin de geleneksel "kendiliğendenci" zaaf- larla bu rüzgâra eklemelendiğini söylemek gerekiyor. Mesela cürmü kadar yer yakan ve üstelik muhalif gençlik kesimlerinde hiçbir şansı olmayan DEVA ve Gelecek partilerini teşhire anlamsız bir enerji ve zaman ayrılabilir. Ama muhalefetin anti faşist bilincinin zayıflığından dolayı buralara sızma ihtimali olan "Türkçü faşizme" karşı bu uyanıklık gösterilmedi. Son dönemde biraz göçmen karşıtlığı meselesinin gündeme gelmesiyle bu konuda belli bir hassasiyet oluşsa da yetersiz olduğu açık.

Sonuç olarak hem kendi bilinç bulanıklığı, hem düzenin çürütücü müdahalelerine, hem de reformizmin çıkarttığı engellere ve mide bulandırıcı gelişmelere rağmen bugün gençlik AKP'ye teslim olmamıştır. En son ODTÜ mezuniyetinde görüldüğü gibi düzen muhalefetini bile sokağa indirebilmektedir. Bu durum hem iyimser olmak için bir sebep hem de potansiyelin çarçur edilmesini engellemek için bir nedendir.

(*) ODTÜ'de yemekhane zammı protestosu için Rektörlük önündeki basın açıklamasından sonra Anarşistler, Kavaklık İnisyatifi, Öğrenci Kolektifleri, Sol Parti Gençliği, MFT, SYKP, Özgür Öğrenci İnisyatifi (Kürt yurtseverleri) çağrısıyla yemekhaneye gidiliyor ve turnikeden para vermeden atlama eylemi gerçekleştiriliyor. Buna Emek Gençliği ve TKP karşı çıkıyor. Gerekirse şiddet uygulayacaklarını bile söylüyorlar. Bu akıl almaz tehdide, kendileri de eyleme çağrı yapmalarına rağmen, Kavaklık İnisyatifiyle kişisel sürtüşmelerinden ötürü Sol Partililer de katılıyor. Ancak sonuçta neredeyse on bine yakın bir öğrenci kitlesi eyleme katılınca, reformist solun saldırı tehditleri boşa çıkıyor. Olup biteni izlemek zorunda kalıyorlar. Tüm bunlar reformist solun geldiği nokta konusunda bir fikir veriyor.

DGB'den KPSS üzerine açıklama...

Devrimci Gençlik Birliği'nin yaptığı yazılı açıklamayı aşağıda okurlarımıza sunuyoruz:

EMEĞİMİZ OYUNCAĞINIZ DEĞİLDİR! SORUMLULARDAN HESAP SORALIM!

Geçen hafta yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sorularının sınav öncesinde Yediiklim Yayınları'nın kitaplarında basıldığı ortaya çıktı. Gelen tepkilerin ardından ÖSYM Başkanı Halis Aygün görevinden alındı, yerine Bayram Ali Ersoy atandı, KPSS iptal edildi.

ÖSYM BAŞKANI DEĞİŞTİ, KPSS İPTAL EDİLDİ ANCAK SİSTEM ERROR VERMEYE DEVAM EDİYOR!

Sosyal medya üzerinden yükselen tepkilerin dinmesi için dinci-faşist rejimin şefi Erdoğan tarafından göreve getirilen Bayram Ali Ersoy da önceki ÖSYM başkanlarından farklı değil. Hatta sicili üniversitelerde dinci-gericiliğin önünü açan bir dizi kirli icraatla doludur. Yıldız Teknik Üniversitesi'nde rektör danışmanlığı yaptığı dönemde ilerici ve devrimci öğrencilerin yürüttüğü faaliyetlerin önüne geçerken, üniversitede AGD gibi gerici derneklerin faaliyet yürütmesinin önünü açmıştır.

Zihniyeti aynı olan isimler değişse de sınav sisteminin çürümüşlüğü baki kalmaktadır. Zira iliklerine kadar çürümüş bir rejimin sınav sisteminin bu vebadan muaf olması imkansızdır. Bundan dolayı ÖSYM tarihi şifre skandalları ile doludur.

Son 15 yılda ise, bu skandallar 'rutin' haline gelmiştir. "Gelecek kapısı" olarak lanse edilen, milyonlarca gencin hayatını etkileyen ÖSYM sınavlarının ne denli özensiz ve şaibeli olduğu artık herkesçe bilinen bir gerçektir. Böyle bir sistemde sayısız kepezeliğin yaşanması iğrenç olsa da şaşırtıcı değil. Üstelik AKP-MHP iktidarının içindeki kliklerin rant kavgasının yarattığı çatlaklardan sızan bu irinler buzdağının sadece görünen kısmıdır!

CEMAATİ, TARİKATI, ÇETESİ MAFYASI İLE AKP İKTİDARI SORUMLUDUR! SORUMLULARDAN HESAP SORMAYA!

KPSS'de yaşanan skandal ile bir kez daha milyonların emeğini çalan, gençliği işsizliğe ve geleceksizliğe sürükleyen rejim gerçeği tüm iğrençliği ile bir kez daha

gözler önüne serildi. Bu suçları işleyen sadece kurumların başındaki figüranlar değil, bu düzenin ta kendisidir. AKP-MHP iktidarı tüm sınav skandallarını tarikatların, cemaatlerin vb. üzerine yıkarak kendi sorumluluğunu gizlemeye çalışıyor. Bütün kurumları ile din istismarcısı düzene ve sermayeye hizmet eden bir rejimin başında duran AKP, tüm bu çürümüşlüğün esas sorumlusudur. Çeteleri, mafyaları, cemaatleri, tarikatları ile bu karanlığın mimarı olan saray rejimi sınavlar yoluyla milyonlarca gencin geleceğini pervasızca çalmaktadır.

KPSS'nin iptal edilmesi büyüyecek öfkeden duyulan korkunun ifadesidir. Ancak bu tek başına bir anlam ifade etmiyor. Çünkü piyonlar harcanıyor çarklar dönmeye devam ediyor. Dolayısıyla sınavların elemeye yaradığı bu sistemi

yıkarak ve yeniden kurmak gerekir. Geleceğimiz ne bizleri atanamama ve diplomalı işsizlik gibi sorunlara sürükleyen sınavlarda ne de bu kokuşmuş düzenin sunacağı herhangi bir alternatifte değildir.

Rejimin efendileri kirli işlerine kaldıkları yerden devam edecekler. Bu gidişatı ancak gençlik hareketi başta olmak üzere gelecek toplumsal bir mücadeleye değiştirebilir. O halde geleceğimizi kazanmak, emeğimizin çalınmasını engellemek için omuz omuza verip örgütlenelim. Geleceğimizin karanlık yapılara teslim edilecek bir oyuncak olmadığını haykırmak için mücadeleyi yükseltelim, bu 'gelecek hırsızları' takımından hesap soralım!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ (DGB)
5 TEMMUZ 2022

Kapitalist düzen ekonomik, sosyal ve siyasal krizleri yaratarak insanlığı ve dünyamızı yok oluşturmaya sürüklüyor. Milyonlarca insan açlığa, yoksulluğa, kölece çalışma ve yaşam koşullarına mahkûm ediliyor. Dünyanın dört bir yanında savaşlarda, göç yollarında katlediliyor. Barbarlığı dayatan kapitalizm insanlığa yaşam ve gelecek hakkı tanımıyor.

Kapitalist düzen, milyonlarca gencin de haklarını gasp ediyor. En temel haklarımız olan; eğitim, beslenme, barınma, ulaşım ve sağlık gibi haklara ulaşamıyoruz. Üreten, geleceğini kazanmaya çalışan milyonlar haklarına ulaşamazken, bir avuç asalak kapitalist

lüks ve sefahat içinde yaşıyor.

Haramilerin hüküm sürdüğü barbarlık düzeni işçileri, emekçileri, gençleri, kadınları sömürü ve zorbalık çarkları altında eziliyor. Bizleri koyu bir geleceksizliğe ve karanlığa mahkûm ediyor. En küçük bir hak arayışımızı, ifade ve örgütlenme özgürlüğümüzü baskı ve zorbalıkla engellemek istiyor. Birçok sorunla boğuşan, geleceğini öngöremeyen ve özgürlüğü çalınan sıra arkadaşlarımız ölüm/intihara sürükleniyor.

Ya barbarlık ya sosyalizm!

Kapitalist şirketler/tekeller daha fazla kâr etsin diye rant-talan projeleriyle doğa ve canlı yaşam yok ediliyor. Yağma, rant ve talan projeleri sonucu yaşanan sel felaketleri ve orman yangınlarıyla insan yaşamı ve doğa yıkıma uğrattılıyor.

Emperyalist-kapitalist düzen çürümüş ve bataklığa dönüşmüştür. Dünyamızı da bu bataklık içinde her geçen gün yok oluş doğru sürükleniyor. İnsanın insanca yaşayacağı sınıfsız, sömürsüz ve eşit bir dünya ancak sosyalizm ile mümkündür.

Bataklığı kurutmak ve geleceği kazanmak için "Düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm!" şiarını kuşanmanın tam zamanıdır! Geleceğimizi kazanmak için örgütlü mücadelemizi büyütelim!

Ya kapitalist barbarlık düzeninde içinde yok olacağız ya da sosyalizm mücadelesiyle insanlığı yok olmaktan kurtaracak ve geleceği kazanacağız.

Mutlaka sosyalizm kazanacak!
Sosyalizm mücadelesini yükseltmek için DGB saflarına!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ (DGB)
AĞUSTOS 2022

Enerji krizi ve AB'nin "Gaz tasarruf planı"

A. Engin Yılmaz

Avrupa, yıkıcı ekonomik, sosyal ve politik sonuçları olan çok büyük bir enerji krizine saplanmış durumda. Rusya'nın gazı tümüyle kesmesi halinde durumun ne olacağını düşünmek bile istemeyen AB ülkeleri buna çareler arıyor. AB enerji bakanlarının bulduğu şimdiki çözüm, "gaz tüketiminde tasarruf" acil planı oldu. AB Komisyonu tarafından önerilen plan, 1 Ağustos 2022 ile 31 Mart 2023 arasında ulusal tüketimin gönüllü olarak yüzde 15 oranında azaltılmasını öngörüyor. Anlaşma, geniş kapsamlı tedarik darboğazları durumunda gaz talebinin azaltılmasının zorunlu olacağını da belirtiyor. Bu, "AB ülkeleri arasında enerji alanında dayanışmayı güçlendirmek" olarak sunuluyor. Anlaşma metninde, AB doğalgaz ağlarına bağlı olmayan ve alternatif gaz kaynağı bulunmayan bazı üye ülkelerin zorunlu gaz talebi azaltımından muaf tutulabileceği de belirtiliyor.

Avrupa, önümüzdeki kış aylarında olağan enerji ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli enerjiye sahip olmayacak. Bunun, "hem ekonomik hem de siyasi açıdan Avrupa için en büyük sistemik risk" olduğunu kapitalist düzen sözcüleri de dile getiriyor. Düzenin temsilcileri, "düzensiz bir enerji krizi, Avrupa'yı yalnızca ekonomik durgunluk ve sosyal gerilimler sarmalına sürüklemekle kalmayacak, aynı zamanda siyasi varlığını enerji korumacılığı riskine maruz bırakacaktır" demektedirler. Bunun da "Avrupa'nın dış politikasını zayıflatacağı" ve "Ukrayna'daki Rus saldırılarına karşı güçlü bir ortak duruş sergilemeyi çok daha zor hale getireceği"ni vurgulamaktadırlar. Dolayısıyla Avrupa'nın söz konusu krizi nasıl yöneteceği konusunda alınacak kararların geniş kapsamlı siyasi sonuçları olacak. Bu gerçek, "Gaz tüketiminde tasarruf" tartışmalarının da odağına oturmuş bulunuyor.

Büyük ölçüde Rus gaz kaynaklarına bağımlı olan ülkelere biri olarak Almanya, Rusya'ya karşı savaş kışkırtıcılığının yanı sıra acil durum planına da öncülük ediyor. Ekonomi Bakanı Robert Habeck, gaz arzında daha fazla kısıtlamaya gittiği için Putin'i "korkunç bir oyun" oynamakla eleştirdi. Rusya'yı Ukrayna'ya verilen büyük desteği zayıflatmaya, AB'yi bölmeye ve "Alman toplumuna bir kama sokmaya çalışmak"la suçladı. Batının basit bir piyonu olan Zelenski de, Mosko-

va'ya Batı'ya karşı "terör" uygulamak ve "birleşik bir Avrupa'ya karşı açık bir gaz savaşını" ateşlemek çığırkanlığıyla saldırıyor. "Türbinlerin gerekli bakımı" gerekçesiyle gaz arzını kısmak durumunda olduğunu idda eden Rusya'nın argümanını inandırıcı bulmadığını söyleyen AB, Rusya'yı "gazı siyasi bir silah olarak kullanmaya" çalışmakla eleştiriyor.

Almanya, Rusya'ya karşı eşi benzeri görülmemiş kapsamlı bir ambargonun ve Rus olan her şeye düşmanlığın da mimarlarından. Tasarruf planını da bir savaş önlemi olarak AB'ye dayatmak isteyen ve Rusya'ya karşı görülmemiş bir "ekonomik savaş"la Rusya'yı iflas ettirmeyi hedefleyen ve milyarlarca dolarlık silahlarla Rus karşıtı savaşı körükleyen de Almanya ve AB'dir. Şimdiye kadar "Rusya'nın gazına ihtiyacımız yok, kendi enerjimizi kendimiz sağlarız" diyen ama Rusya'nın gönderdiği gaz azalınca "bu bir Rus oyunu ve şantajdır" diye feryat eden, daha fazla gaz için yalvaran da Almanya'dır. Rusya ile sürdürülen bir ekonomik savaşın ortasında "Rusya'nın enerji sevkiyatı sözleşmelerine sadık kalmasını bekliyoruz" tuhafılığı gösteren de Almanya ve de AB'dir. Gerçekten de enerji politikasını "bir savaş silahı olarak" kullanan AB ve omurgası olan Almanya, bu konuda yüzsüzlükte zirve yapıyor.

TASARRUF PLANINA İTİRAZLAR

Anlaşma belgesi, kimi AB üye ülkeleri arasında tartışmalara yol açtı, AB Komis-

yonu'nun zorunlu gaz tasarrufu hedefleri belirleme girişimi dirençle karşılaştı. Bazı AB ülkeleri, tüm ülkelere talep edilen doğal gazda yüzde 15 tasarruf yapma önerisine karşı çıktı. Özellikle Yunanistan, İspanya, Portekiz ve İtalya gibi Avrupa ülkeleri, doğal gazda Rusya'ya bağımlı olan ülkelerle dayanışma için talep edilen söz konusu tasarıyı kabul etmek istemediği belirtiliyor. İspanya Ekolojik Geçiş Bakanı Teresa Ribera, "Bizim görüşümüzü dahi belirtmemize izin verilmeyen bir konuda fedakarlığı" kabul etmeyeceklerini vurgulayarak "Ne olursa olsun, İspanyol aileler evlerine gelen gaz veya elektrik kesintilerine maruz kalmayacak" dedi. Portekiz'in çevre ve enerji sekreteri João Galamba, önerilen önlemin "sürdürülemez" ve "orantısız" olduğunu söyledi. Ayrıca Güney Avrupa ülkeleri Fransa ve Polonya'nın da bu konuda çekinceleri olduğu ileri sürülüyor.

Doğal gazın yaklaşık yüzde 70'i sanayi alanında kullanıldığı için Alman Sanayiciler Birliği (BDI) de Alman ekonomisini zor duruma sokacağı gerekçesiyle "tasarruf planına" itiraz edenler arasında. Ucuz doğalgaz ihtiyacı konusunda hükümete baskı yapan Alman sermayedarlarının derdi doğal olarak başka.

En sert tepki ise, Rusya'ya yönelik ekonomik yaptırımları da reddeden Macaristan'dan geldi. Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto anlaşmayı "Bu yeterli gerekçesi bulunmayan, uygulanamaz ve zararlı bir plan" diyerek eleştirdi. Petrolün yüzde 65'ini, doğalgazının ise yüzde 80'ini Rus-

ya'dan satın alan Macaristan, Dışişleri Bakanı Szijjarto üzerinden, "Brüksel Macarlara, ülkede doğalgaz varken halkın ya da şirketlerin neden bu gazı kullanmayacağını açıklayabilir mi? Tüm bunlar anlamsız" çıkışıyla tepkisini dile getirdi. Frankfurt Rundschau ise, Avrupa'da gaz krizini ulusal egoizm olarak tanımladı.

AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, "Rusya'dan ne kadar gaz alırlarsa alsınlar" Rus arzının durdurulmasının "tüm AB ülkeleri üzerindeki etkilerinin çok büyük olacağını" ileri sürerek, acil durum planlarını eleştirenlere karşı çıktı. Rusya'nın, "er ya da geç, gaz arzının tamamen durduracağı" ve bu yüzden de Avrupa'nın "en kötü senaryoya" hazırlıklı olması gerektiğinden hareketle tasarruf planını savundu. "Rus gazını zor satın alan üye devletler bile, iç pazarımızdaki olası bir teslimat durmasının sonuçlarından kaçamaz" dedi. AB pazarında herhangi bir ülkede yaşanacak gaz krizinin bütün ekonomileri olumsuz etkileyeceğine işaret eden von der Leyen, üye ülkelerin birlik içinde hareket etmesi gerektiğini vurguladı. Alman savunma bakanı olarak Alman militarizminin tırmandırılmasında da öncü rol üstlenen AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, tüm AB üyelerini gaz tüketimini azaltmaya zorlamak için de çırpındı.

Avrupa'da gaz krizini, tasarruf planına yapılan itirazı ulusal egoizm olarak tanımlayıp birden bire ulusal bencilliğin kötülüğünü keşfedenler bile oldu.

FATURA EMEKÇİLERE!

Gaz ve petrol fiyatlarının patlamasına neden olan ve kışın büyük bir elektrik kesintisine yol açabilecek olan büyük enerji krizi, ABD ve AB'nin sorumluluğunu taşıdığı Ukrayna Savaşı'nın doğrudan bir sonucudur. Savaşın emekçiler için çok yönlü yıkıcı sonuçları oldu. Şimdi buna kat kat artacak olan enerji fiyatlarının yükü binecek, üreticiye daha fazla fatura ödetilecek. Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya'daki tüketici danışma merkezinde enerji uzmanı olan Udo Sieverding "Parayı bir kenara koyun ve enerjiden tasarruf edin" tavsiyesinde bulunuyor. Federal hükümete danışmanlık yapan ve bir ekonomist olan Monika Schnitzer, birçok Alman vatandaşın "Noel hediyeleri için daha az parası olacağını" söylüyor. Çok kişinin "kışın artık her odayı ısıtamayacağı" acı gerçeğini dile getiriyor. Yanı sıra "dayanışma içinde" tüm tüketicilere dağıtılacak vergilerle de emekçiler daha da yoksullaşacak. Federal Ekonomi Bakanı Robert Habeck, bunun haneler için yılda 1000 Euro'ya kadar ek bir yüke yol açabileceğini varsayıyor.

Enerji tedarikçileri artan gaz fiyatlarını müşterilerine daha fazla yansıtmaktadır. Önümüzdeki dönemde ise bunun katlanacağı öngörülmektedir.

DW'nin bildirdiğine göre, 2021 sonbaharında bir kilovat saatin maliyeti ortalama altı sentken şu anda 13 sentin üzerinde bulunuyor. Aynı kaynak fiyatın bölgesel olarak çok daha yüksek olabileceğini bildiriyor. Örneğin enerji devi Vattenfall, Berlin'deki yeni müşterilerinden kilovat saat başına 25 sent alıyor. 100 metrelik bir apartman dairesinde yılda 18 bin kilovat saat tüketen ortalama dört kişilik bir hane, geçen sonbaharda doğalgaz için 1.080 Avro ödedi. "Mevcut fiyatı alır ve gaz ek ücretine beş kuruş eklerseniz, yılda 3240 Avro olur. Bu, Almanya'da ortalama bir aylık gelire tekabül ediyor."

Avrupa burjuvazisi ve hükümetleri, işçi sınıfı ve emekçilerin öfkesinin patlayabileceğinden, bir ayaklanmanın baş gösterebileceğinden korkuyor. Almanya Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock, geçtiğimiz haftalarda Rusya'dan daha fazla gaz gelmezse biz Almanya olarak "Ukrayna'ya artık hiçbir şekilde destek sağlayamayız, çünkü o zaman halk ayaklanmalarıyla meşgul olacağız" demişti.

Baerbock, enerji kıtlığına, enflasyona, silahlanmaya ayrılan dev mali kaynaklara, işsizlik ve artan yoksulluğa karşı sosyal patlamalarda duyduğu korkuyu bu cümlelerle dile getirmişti. Baerbock'un söylediğinin yakında gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ayrı bir soru. Fakat sermaye sınıfı ne ettiğini ve er ya da geç bunu bir fırtına olarak biçeceğini biliyor.

IMF dünya ekonomisi için karamsar...

Küresel ekonomi için beklentiler giderek daha karamsar hale geliyor. Uluslararası Para Fonu (IMF) 26 Temmuz günü çoğu ülke için tahminlerini yeniden düşürdü. Üç büyük ekonomik güç olan ABD, Çin ve Euro Bölgesi, hepsi zayıflıyor. IMF ekonomisti Pierre-Olivier Gourinchas, "Görünüm Nisan ayından bu yana önemli ölçüde karardı" dedi. Küresel ekonomi, koronavirüs pandemisinin patlak vermesini izleyen çöküşten iki yıl sonra, yeniden resesyona girebilir. Uluslararası Para Fonu (IMF) yayınladığı yeni raporunu, "kasvetli ve belirsiz" sözlerle başlıklandırıyor. 2022'de giderek "daha kasvetli bir gelişmeden" söz ediyor.

Uluslararası Para Fonu'ndaki uzmanlar, bu yıl için yalnızca yüzde 3,2'lik, 2023'te ise yüzde 2,9'luk bir küresel büyüme bekliyorlar. Nisan ayına ilişkin önceki tahminler böylece sırasıyla 0,4 ve 0,7 puan düşürüldü. IMF düşüşün gerekçesi olarak yüksek enflasyonu, devam eden tedarik zinciri sorunlarını, Çin'deki korona kısıtlamalarını ve Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısının sonuç-

larını gösterdi. İhtiyaç sahibi ülkelere "yardım eden" finans kuruluşu, mevcut çok yüksek enflasyonun ekonominin ve finansal sistemin istikrarını tehdit ettiği konusunda uyardı.

ABD'de fiyatlar Haziran'da yüzde 9,1, Euro Bölgesi'nde ise yüzde 8,6 arttı. Enflasyon giderek daha fazla yayılıyor. Sanayileşmiş ülkeler için, IMF 2022'de yüzde 6,6 ve ardından 2023'te yüzde 3,3'lük bir enflasyon oranı bekliyor. Yükselen ve gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 9,5 ve yüzde 7,3 olması öngörülüyor. IMF ekonomisti Gourinchas'a göre, enflasyon oranlarını düşürmek ve kontrol altına almak mutlak önceliğe sahip olmalı. ECB gibi birçok merkez bankası, ekonomi için en uygun değer olarak yüzde 2'lik bir enflasyon oranını hedefliyor.

IMF sayısız riske işaret etti. Eğer gerçekleşirse, dünya ekonomisi daha da kötüsünü yaşayabilir. Örneğin, Rusya'dan gelen gaz arzının tamamen yokluğu bunun için bir tetikleyici olabilir ve aynı zamanda daha da yüksek enflasyona yol açabilir. Bu öncelikle Avrupa'yı

etkileyecektir. Bu olumsuz senaryoda, küresel ekonomi 2022'de sadece yüzde 2,6 ve 2023'te yüzde 2,0 büyüyecektir. Yüzde 2,0'ın altındaki değerlerin dünya ekonomisi için çok nadir olduğu, 1970'den beri sadece beş kez meydana geldiği söyleniyor.

IMF şimdi ABD ekonomisi için 2022'de yüzde 2,3 büyüme öngörüyor. 2023'te yüzde 1,0 olması bekleniyor. Benzer değerler yüzde 2,6 ve yüzde 1,2 ile Euro Bölgesi için de öngörülmüyor. Almanya'nın ise muhtemelen daha da kötüsünü yaşayacağı ileri sürülüyor. IMF analisti Celasun'a göre, Alman şirketlerinin sipariş defterleri dolu, ancak üretimde sorunlar var. Kısa vadede gaz sorunu Almanya'daki her şeyi gölgede bırakabilir. IMF uzmanları Çin'de de yüzde 3,3 ve yüzde 4,6 büyüme oranları bekliyor. Bunun Çin standartlarına göre çok az olduğu belirtiliyor.

IMF, dünya çapındaki politikacıları özellikle yüksek enflasyonla mücadele etmeye çağırıyor ve ayrıca kötüleşen bir gıda krizi konusunda da uyarıyor.

Almanya'da emek-sermaye çelişkisi derinleşiyor

D. Meriç

Kapitalist sistemin ürettiği kriz, pandemi ve emperyalist savaşlar nedeniyle servet-sefalet kutuplaşması hızla derinleşiyor. Son yıllarda sermaye devletleri eliyle akıl almaz boyutlara varan bütçelerle desteklenen kapitalist tekeller, zenginliklerine zenginlik katarken emek cephesi ise korkunç boyutlara varan sefalet mahkum ediliyor. Kapitalist tekelere peşkeş çekilen trilyonlar emekçilerden kesilen vergilerle finanse edilen sosyal kasaların boşaltılması ve sermaye devletleri tarafından akıl almaz boyutlardaki borçlanmalar yoluyla karşılanıyor.

Yıllardır yapılan sıfır sözleşmeler yoluyla işçi ve emekçilerin yüzde 30'lara varan ücret kayıpları, işsizlik, ayrıca Ukrayna'daki emperyalist savaşa bağlı olarak son elli yılın en yüksek enflasyonu ve fahiş boyutlara ulaşan hayat pahalılığı, emekçiler cephesinde öfke biriktiriyor. DPWW (Deutscher Paritätischer Wohlfahrtsverband) isimli sosyal kurumunun 2022 yılında yayınladığı Almanya'da yoksulluk raporu, emek cephesindeki yoksullaşmayı bütün açıklığı ile ortaya koymaktadır. Bu raporuna göre, Almanya'da son iki yıl içinde yoksulluk oranı yüzde 16,6'ya yükselerek (13,8 milyon) insanın sefalet içerisinde yaşadığını belgelemektedir. Bazı eyaletlerdeki yoksulluk oranları Almanya ortalaması göre yüzdelik olarak çok daha yüksektir. Bremen 28, Berlin 19,6, Sachsen-Anhalt 19,5, Thüringen 18,9, (NRW 18,7), Hessen 18,3...

Özellikle bu rapordaki verilere göre, çocuk ve gençlerde yüzde 20,8, emeklilerde yüzde 17,9, göçmen kökenlilerde yüzde 35,3 oranlarına ulaşan yoksullaşma dikkat çekicidir. Raporda önemli bir diğer tespit ise tam gün çalışıyor olmasına rağmen aldığı ücret ile yoksulluk içinde yaşayanların oranının yüzde 8,8'e yükselmesidir. Çalışarak yoksulluk içinde yaşamının en önemli nedenleri arasında, son iki yıldır ortalama 6 milyon emekçinin kısa süreli çalışma uygulamaları nedeniyle ücretlerindeki büyük kayıplar gelmektedir. Bir başka neden ise, pandemi gerekçe gösterilerek özellikle havaalanlarında, turizm ve gastronomi sektöründe yüz binlerce emekçinin işten çıkartılması sonucu oluşan işsizliktir. Ayrıca, yıllardır TİS dönemlerinde sermayenin dayattığı ve sendika bürokratlarının da "kriz dönemlerinde toplumsal sorum-

luluk" adına imzaladığı sıfır sözleşmeler sonucu oluşan ücret kayıplarıdır. Emekçiler hızla yoksullaşırken aynı dönemde kapitalist tekeller daha da zenginleşmektedir. Alman Sendikalar Birliği (DGB) şefi Yasmin Fahimi tarafından Alman Bild gazetesine yapılan açıklamada, "Alman tekelcilerinin sadece bu yıl içerisinde gelirlerini 70 milyar arttırdığı" gerçeğini dile getirmesi bunu teyit etmektedir.

İŞÇİ SINIFI SERMAYENİN

SALDIRILARINA KARŞI DİRENİYOR

Bütün bu gelişmelerin ortaya koyduğu toplumsal yoksullaşma ve her geçen gün daha da ağırlaşan çalışma koşulları emek cephesindeki öfkeyi büyütülmektedir. Kapitalist düzenin çok yönlü krizlerinin neden olduğu işsizliğe, sefalet ve sosyal yıkım saldırılarına karşı, işçi ve emekçiler dünyanın her tarafında grevlerle, direnişlerle cevap vermektedir. Özellikle işçi sınıfı cephesinde ortaya çıkan toplumsal öfke sermaye sınıfının korkulu rüyası haline gelmiş bulunmaktadır. Öyle ki artık grev ve direnişler dün "sosyal refah ülkeleri" sayılan Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya gibi kapitalist ülkeleri sarmış ve direnişlere katılan emekçiler yüz binlerle ifade edilmektedir. Sadece Almanya'da son üç aydır grevlere 1 milyona yakın işçi ve emekçinin katıldığı bildirilmektedir.

Almanya'da özellikle hizmet ve metal sektörlerini saran bu direnişler kitleliliği ve militan karakterleriyle dikkat çekmektedir. NRW eyaletinin altı büyük kentindeki üniversite hastanelerinde verdi Sendikası'nda örgütlü 20 bine yakın

çalışanın grevleri mahkeme kararlarıyla yasaklanmak istenmiştir. Tüm bu yasakları püskürten emekçilerin direnişleri kitleliliği ve militan karakterine rağmen 11. haftasında sendika bürokratları tarafından TİS masalarında satılmıştır. Yine aynı sendika çatısı altında örgütlü olan liman işçilerinin iki günlük uyarı grevi tekelcilerin talimatları ile burjuva mahkemeleri tarafından yasaklanmış ve bu kararı tanımayan Hamburglu liman işçilerine polis alçakça saldırmıştır.

Her iki direnişe yönelik sermaye sınıfının saldırıları temel ve çok önemli bir gerçeği açığa çıkartmaktadır. Bu saldırılar, kapitalist tekelcilerin hizmetindeki sermaye devletinin ve sendika bürokratlarının sınıf hareketinden duyduğu korkuyu ortaya koymaktadır. Sermayenin mahkemeleri ve polisi devreye sokarak başlattığı bu saldırıları tekil olaylar olarak görmek sınıflar mücadelesinin diyalektiğini anlamamak demektir. Ne yazık ki, bugün Almanya'da sol adına hareket eden partilerin bu gelişmeler karşısında verdiği tepkiler tam da bunu göstermektedir. Sermaye sınıfı ve devleti ilk elden satın aldıkları sendika bürokratları eliyle sınıf hareketini işlevsiz hale getirmeye çalışmaktadır. Bunun yetmediği koşullarda burjuva demokrasisini kırıntılarını bile ortadan kaldırarak, kendi burjuva yasalarını açıkça çiğneyerek grev ve direnişleri yasaklama yoluna başvurmuştur.

Kapitalist tekelcilerin bugün sendikaların kontrolünde ve yasal sınırlar içinde kalan direnişlere karşı bu tahammülsüzlüğü, aynı zamanda geleceğin militan, düzen sınırlarını aşan devrimci bir

sınıf hareketine karşı ne kadar vahşice saldırabileceğini ortaya koymaktadır. Norveç'te enerji işçilerinin grevlerinin anında yasaklanması, İtalya'da SI Sendikası'nın yöneticilerinin gözaltına alınarak ev hapsine kapatılmaları, Alman sermaye örgütü BDI'nin şefinin olağanüstü hal ilan edilerek grevlerin yasaklanması çağırısı, bütün bunlar sermaye sınıfının neler yapabileceğini göstermektedir. Sorunu bu bakış açısıyla kavramayanların, hazırlıklarının bugünden buna göre yapmayanların geleceğin sert sınıf çatışmalarında belirleyici bir rolü olamaz. Keza Almanya'daki sınıflar mücadelesi tarihi bunun örnekleri ile doludur.

Kapitalist üretim ilişkilerinin bir sonucu olarak ve üretimden gelen gücüyle işçi sınıfı özel mülkiyet sistemini ortadan kaldıracak biricik devrimci sınıftır. Bugün işçi sınıfı kendisini kuşatan bütün engellere rağmen dünyanın her tarafında, toplumsal mücadelenin önderliğini yapan en temel, en belirleyici güçtür. Bu durum ne dönemsel bir olgu ne de geçicidir. Çünkü işçi sınıfı devrimin öznesi ve önderidir. Kapitalist toplumda başka hiçbir sınıf bu yeteneğe sahip değildir.

Orta yerde duran bütün bu gerçekler işçi sınıfına yönelik devrimci bir çalışmanın ne kadar güncel ve önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Keza, sınıf devrimcilerine yön veren devrimci program ancak işçi sınıfı içinde maddi güçlerini bulabilir. Tam da bu nedenlerden dolayı sınıf devrimcilerinin asli ve vazgeçilmez görevi sınıf içinde inat ve ısrarla çalışma yürütmek olmalıdır. Yurtdışında yaşayan sınıf devrimcileri olarak devrimci bir bakış açısının yanı sıra anlamlı deneyimlere de sahibiz. Bu konuda en yakın örnek Frankfurt havaalanında sınıf devrimcilerinin önderliğinde gerçekleştirilen eylemdir.

İşçi sınıfı kendisini kuşatan bütün engellere rağmen dünyanın her yanında sermayenin saldırılarına karşı toplumsal hareketlerin merkezinde bulunmakta ve ona yön vermektedir. Bugün baskı, sömürü, işsizlik, açlık, sefalet sosyal yıkım saldırıları ve emperyalist savaşlarla dünyayı cehenneme çeviren kapitalist özel mülkiyet düzenine son vermek istiyorsak, yüzümüzü mutlak bir biçimde işçi sınıfına dönmek zorundayız. Bu, her tarafta olduğu gibi biz yurtdışında yaşayan sınıf devrimcilerinin de asli görevidir.

Şükrü Akçadağ (Hoca) yoldaş yaşamını yitirdi

Son birkaç yıldır kanser hastalığıyla mücadele eden Şükrü Akçadağ yoldaş bugün öğle saatlerinde yaşamını yitirdi. Uzun yıllardır Almanya'nın Stuttgart kentinde yaşamakta olan Şükrü yoldaş, hastalığın ağırlaşması üzerine, geçtiğimiz mayıs ayında memleketi Malatya'ya dönmüştü. Şükrü yoldaş köyünde yapılacak törenle toprağa verilecek.

Şükrü Akçadağ, 1952 Malatya-Kürecik doğumluydu. Türkiye'de sol uyanış ve mücadelenin yükseliş döneminde, 1970'lerin ortasında devrimci siyasal mücadeleye adım attı. İlk örgütü olan TKP-ML Hareketi saflarında birçok alanda ve çeşitli kademelerde görev ve sorumluluklar üstlendi. 12 Eylül darbesi koşullarında hakkında gıyabi tutuklama kararı verildi. Koşulların ağırlığına rağmen yaklaşık altı yıl boyunca siyasal ve örgütsel faaliyetlerine illegal olarak devam etti. Öte yandan devrimci ve sol hareket 12 Eylül faşist darbesi karşısında ağır bir yenilgi yaşamıştı. Kolay yenilginin etkisiyle solda yaygın tartışmalar, geçmişle hesaplaşma çabaları, arayışlar baş göstermişti. Şükrü Akçadağ da bulunduğu hareket saflarında yaşanan tartışma ve ayrışmalarda taraf oldu.

Şükrü yoldaş, bu tartışmaların yoğun olarak sürdüğü bir aşamada, 1986'da yurtdışına çıktı. Devrimci arayışı onu, 1987'de, daha ilk çıkış aşamasında EKİM'le buluşturdu. Devrime bağlılığı ve heyecanı hiç eksilmeyen bir EKİMcî ola-

rak, bulunduğu kentte çoğu zaman tek başına kaldığı halde hareketinin bayrağını dalgalandırmaktan vazgeçmedi. Önce parti inşa hareketi sürecinde, ardından parti kuruluşu sonrasında parti taraftarı olarak yurtdışı çalışmasında etkin bir şekilde yer aldı. 2010'lu yılların ortalarına kadar Stuttgart'ta emektar bir devrimci olarak elinden geleni yapmaya çalıştı.

Fakat aynı yıllarda ortaya çıkan zaafı tutum ve hataları partiyle ilişkisinde tahribata yol açtı. Yarattığı ve kendisini de etkileyen sıkıntılara rağmen, yurtdışı çalışmasıyla bağını sürdürmeye, partiyle ilişkisini düzeltmeye gayret etti. Ölümcül hastalıkla boğuştuğu son 4-5 seneyi de eylem ve etkinliklere katılarak, faaliyetlere omuz vererek geçirdi. Bedeni hasta-

lıktan kaynaklı çökmüşken bile devrimci heyecanı, partiye bağlılığı hiç eksilmedi.

Son nefesine kadar parti ve devrim davasına bağlılığını ve heyecanını sürdüren Hoca yoldaşın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

TKİP YURTDIŞI ÖRGÜTÜ

31 TEMMUZ 2022

Sevgili yoldaşım Hoca,

Seni yitirdiğimizi kardeşinden öğrenmiş bulunuyoruz. Derin bir acı ve üzüntü içindeyiz. Oldukça zor olan bu kısa satırları ardından yazmaya çalışıyorum. Tüm siyasal yaşamını devrim ve sosyalizm davasına adayın bir yoldaştın. Tüm yaşamın boyunca partinin ve devrimin çıkarlarını savundun, davayı büyütme çabası içindeydin.

Partimizdeki en küçük bir gelişmenin seni ne kadar heyecanlandırıldığını, buradan kazandığın motivasyonla faaliyete daha sıkı sarılıp, kitlelerle daha sıkı bağ kurup, çevrende saygınlık yaratırdın. Davaya olan bağlılığın da bunu sağlıyordun. Bunun için de insanlar talep ettiğin hiçbir şeye yok demezlerdi.

Sevgili Hoca,

"Mücadelen, mücadelemizde hep yaşayacak"

Senin devrimci kişiliğin herkesçe bilinen ve saygı duyulan bir kişilikti, emekçi karaktere sahip olan ender yoldaşlardan biriydin. Sen hep şunu derdin: "Ben zor dönem devrimcisiyim. Gerçek sınıf devrimcisi zor dönemde sınanır." Kendini hep yenilemek, uzun soluklu çalışma yürütmek, davaya yaşamın sonuna kadar bağlı kalmak en büyük arzundu. Bu yönlü çaba göstermeye çalışırdın. Ne yazık ki bu lanetli hastalık yüzünden, bu çabanı arzuladığın gibi sonuna kadar sürdüremedin.

Sevgili yoldaş,

Seninle partimizin birçok sorunlarını hep tartışırdık, yer yer anlaşmadığımız

konular olurdu ama ikimizin de amacı "partiye nasıl daha faydalı oluruz" çabasıydı. Ayrıca da parti için yapamayacağın fedakarlık yoktu. Çabalar, mücadelemi sonuna kadar verirdin. Partinin teorik ve siyasal sorunların da çokça tartıştık, birbirimizi de çokça eleştirdik. Yer yer hiç anlaşmadığımız konularda olurdu. Gerilimi geride bırakmak için espri ve şakalarla yapıp mümkün merteye hiç incitmezdim muhababını.

Sevgili yoldaş,

Türkiye'ye gitmeden önce seninle vedalaşmaya gelmiştik. Uzun uzadıya konuştuk ve hep partiyi ve yoldaşlarını sordun. Bu konular üzerine konuştukça

da gözlerinde büyük bir moral ve mutluluk okunuyordu. Ayrılırken tüm yoldaşlara kucak dolusu sevgi ve saygılarını iletmiştin.

Sevgili Hoca,

Yaşamın büyük bir bölümünü devrim ve sosyalizmin davasına adadığın, insanca yaşamak için savaşırsız, sömürsüz, sınırların ve sınıfların olmadığı bir dünya için mücadele eden emek veren bir yoldaştın. Son nefesine kadar partine, yoldaşlarına ve davaya sonuna bağlı kaldın, hep o heyecanını korudun. Anılarının ve mücadelen, mücadelemizde hep yaşayacaktır.

Hoşça kal sevgili Hoca, anılarını ve mücadeleni mücadelemizde yaşatacağız.

İSVİÇRE'DEN BİR YOLDAŞIN

Zeliha yoldaş kavgamızda yaşıyor!

Zeliha yoldaşı yitireli üç yıl oluyor. Uzun yıllar boyunca yaşadığı ve son nefesini verdiği kent başta olmak üzere yurtdışındaki yoldaşları onun yokluğunu hep hissedecekler. Tedavi gördüğü dönemde bile Stuttgart'ta partisinin örgütlü çalışması konusunda büyük bir hassasiyet gösteren Zeliha yoldaş, son nefesini verirken dahi sınıf mücadelesinin geleceğini ve partisini düşündü. Naaşı hemen her çevreden dostlarının katılımı ile uğurlandı sonsuzluğa. Uğurlama töreninde partisi adına yapılan konuşmayı, ölümünün üçüncü yılı vesilesiyle yeniden yayınlıyoruz:

SON NEFESİNE KADAR DEVRİMİN BİR EMEKÇİSİ VE SIRA NEFERİ

(...)

27 Temmuz günü 54 yaşında yitirdiğimiz Zeliha yoldaş, orta halli köylü bir ailenin ilk çocuğu olarak 1965 yılında doğdu. Köyde başladığı ilkokulu İstanbul'da tamamladı. 1978 yılında Almanya'ya işçi olarak çalışan ailesinin yanına geldi. Okul ve meslek eğitimini Almanya'da tamamladı.

Dönem, Türkiye'deki büyük sosyal uyanışın ve devrimci yükselişin yankılarının Avrupa'daki Türkiyeli ve Kürdistanlı göçmen kitlesi üzerinde de büyük etkiler ve heyecanlar yarattığı bir dönemdi. Türkiye'deki devrimci yükseliş dalgasının da etkisi altında, yurtdışındaki ama özellikle de Almanya'daki sol akımların örgütsel siyasal faaliyetleri geliyordu. Bununla birleşen bir dizi faktör, göçmen kitlelerin devrimci örgütlerin saflarında örgütlenmesini kolaylaştırmaktaydı.

Zeliha yoldaş, bu yıllarda ve bu toplumsal atmosfer içinde bir genç olarak İbrahim Kaypakkaya'nın hayatı ve mücadelesini anlatan kitaplarla tanıştı. Bu, onun yaşamında bir dönüm noktasının başlangıcı oldu. Dönemin genç kuşağına mensup biri olarak, devrimci mücadelenin heyecan ve coşkusunu yaşıyordu. Halkçı devrimci akımlardan birinin saflarında siyasal yaşama ilk adımını attı.

12 Eylül karşı-devriminin zor ve kararlı yıllarında işçi sınıfı davasına bağlılığını sürdürdü. Saflarında bulunduğu hareketin ülkeyle bağlantılarının sürdürülmesinde fedakarlıklarda bulunmakta tereddüt etmedi. İncancının verdiği coşkuyla sınırları aşarken karşılaştığı kimi

tehlikeler, onun aynı görevi tekrar tekrar omuzlamasına engel olmuyordu.

Saflarında olduğu hareketle bağlarını kestikten sonra devrimci bir fabrika işçisi olarak sendikal platformda fabrika çalışması sürdürdü. İşçi sınıfının bir mensubu olarak Almanya'da sınıf hareketi cephesindeki gelişmelerin bir parçasıydı. Yaklaşık 15 yıl boyunca çalıştığı Thyssen-Krupp işletmesindeki faaliyet ve eylemlerine sınıf sendikacılığı bakış açısı yön veriyordu. Bir dönem sendika temsilciliği de yaptığı işletmede, sınıf hareketinin dar sendikalist bir alana hapsedilmesine karşı verilen mücadelenin de aktif bir öznesiydi.

Bu çalışmada yerli devrimci örgütlerle birlikte davranmaya özel önem verdi. Bir fabrika işçisi olarak yerli devrimci akımların sınıf çalışmasını ilgi ve sempatiyle karşıladı. "Fabrika çalışması yürüten devrimcilerden uzak kalma lüksümüz yok" diyerek, sözü edilen akımların fabrika çalışmalarına destek sundu.

Geleneksel halkçı devrimci çizgiden köklü bir kopuşun ifadesi olarak 1987'de proletarya sosyalizmi bayrağını yükselten EKİM hareketi onun özel ilgisini çekti, sempatisini kazandı. EKİM'in Türkiye'nin burjuva sınıf iktidarının karşısına Türkiye işçi sınıfını etkin bir güç olarak çıkarmak doğrultusundaki ısrarı, sabrı, kararlılığı ve tutarlılığı, bilinçli bir işçi olarak onda yeni umutlar ve heyecanlar yarattı. Komünist hareketin geleneksel sol hareket içindeki benzersiz konumu, program-eylem bütünlüğü ve sınıf çalışmasında kattığı mesafe, Zeliha yoldaşın devrimci işçi kimliği üzerinde derin izler bıraktı. Devrimci bir fabrika işçisi olarak yolu sı-

nıf devrimcileriyle keşişti ve devrimci sınıf partisinin bir sıra neferi olarak çalıştı.

Zeliha yoldaş, Türkiye'de fabrika eklenli bir sınıf çalışmasında kısa zamanda sonuç alınamayacağını kendi pratiği üzerinden de biliyordu. Komünistlerin bu alandaki tutarlılıklarına, sabır ve ısrarına sonsuz bir hayranlık ve saygı duyuyordu. "Sabır taşı olmaktan başka çaremiz yok" diyerek, hem bu alandaki güçlüklerle hem de her koşul altında şaşmaz bir şekilde fabrikalara yönelmekten ve sınıfı devrimcileştirmekten başka bir çıkış yolu olmadığına işaret ediyordu.

Zeliha yoldaş, Türkiye ve çalıştığı Almanya'daki her işçi eylemini, grev ve direnişi coşkuyla karşılıyor, onların sesini emekçilere taşımak için heyecanla çalışıyordu. Özellikle de Greif Direnişi'yle yurtdışında çok yönlü bir dayanışma ve destek örgütlenme faaliyetinin doğal ve aktif bir bileşeniydi. Komünistlerle anılan Metal Fırtnası'yla dayanışma hareketinin de aktif öznelere biriydi.

Öte yandan Türkiye'deki azgın siyasal gericilik ve büyük sosyal durgunluk atmosferinin yurtdışında kendini daha ağır hissettirdiği bir dönemden geçiliyordu. Sol hareketin örgütsel ve siyasal çalışma kapasitesi büyük bir gerileme içindeydi. Devrimci değerler ve kültür alanındaki bozulmalar; umutsuzluk ve karamsarlıkla bir arada yaşanıyor. Bu gelişmeler yurtdışının gevşetici ve çürütücü ortamıyla birleştiğinde devrimci saflar kolayca terk ediliyordu. Zeliha yoldaş böyle bir ortamda partisinden aldığı güçle devrimci kimliğini korumasını ve davasına sahip çıkmasını başarabildi.

Yakalandığı kanser hastalığına karşı çok uzun zaman boyunca direnen Zeliha yoldaş, 20 Temmuz'da yoğun bakıma alındı. Doktorların yapacak bir şey kalmadığını söylemesinden sonra son günlerini evinde ailesi, yoldaşları ve dostlarıyla geçirdi. Ölümü büyük bir metanet ve şaşırtıcı bir soğukkanlılıkla karşıladı. Hastane ve evde ziyaretine gelen yoldaşları ve dostlarını içten bir gülümseme ve sevgiyle karşılıyor, onlarla şakalaşıyordu. O haliyle bile hiç abartmaksızın çevresine neşe ve umut saçıyordu. Ziyarete giden herkes bunun tanığıdır.

Yoldaşlarını ve partisini merak ediyor, nasıl bir anma düzenlenmesi gerektiğini yoldaşlarına anlatıyordu. Ölümü metanetle beklediği son günlerinde yoldaşlarının "bizden istediğin bir şey var mı" sorusunu, "Dürüst devrimciler olarak kalın", "Anma töreninde okunmasını ve söylenmesini istediğim şarkı ve şiirleri seçmişim, kızıl bayraklar bol olsun" biçiminde yanıtlıyor, mücadelelerinde başarılar diliyordu.

Çok genç yaşlarında devrimci mücadeleye gönül veren Zeliha yoldaş son nefesine kadar devrimin bir emekçisi ve sıra neferi olarak yaşadı.

O, ölümüne günler kala "İnsan devrimci-komünist olunca dostluğu ve insanlığı zirvede yaşıyor." demişti yoldaşlarına. İnsanlığın büyük geleceği ve zirvesi olan komünizm davası mutlak zafer kazanacak ve yitirdiklerimiz bu davanın kavgasında yaşayacak.

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz...

“Bir kitap okudum hayatım değişti” *

Baki Duman'ın “Sinan ve Dersim... Bir dönemin tanıklığı” kitabını elime aldığım ve bitirdiğim andan beri yazmak istedim. Daha fazla kişiye ulaşsın ve daha fazla kişide iz bıraksın diye. Ancak takdir edersiniz ki Sinan yoldaşın hayatı vesilesiyle yazılan Baki Duman'ın kitabına dair yazmak “biraz zor”.

Yoldaşın mücadelesinin anlatıldığı yazılar, ona dair söylenenler, ölümü de dahil olmak üzere hayat pratiği üzerine söz söylemeyi zorlaştırıyor. Bunu o “mükemmeldi” manasında ifade etmiyorum, ki ona dair söylenenler de ne kadar çok “insan” olduğunu yeterince anlatıyor. Aynı şekilde bu kitap üzerine söz söylemek de zor, kitap ifade etmiş her şeyi. Ama biz Sinan'ın yoldaşları olarak zorluk karşısında pes edecek değiliz, bundan dolayı da kitabın bende bıraktığı izleri sizinle paylaşmak isterim...

Nazım bir şiirinde diyor ki:

“Dünyaya erken geldim diye kahretmedim hiçbir zaman. Ben yirminci asırlıyım ve bununla övünüyorum...”

Yani biz de dünyaya geldiğimiz zamanla ilgili bir kahretme durumu yaşamıyoruz ama sonuçta kitapta anlatılan dönemleri okuduk. Sadece okumuş olsaydık keşke ancak '70'leri, '80'leri, '90'ları ve kısmı olarak 2000'leri yaşamış bir “eski” devrimcilerin anlatımları ile de büyüdük/büyüyoruz. Politik faaliyetin bir yerinde, ne zaman ağzınızdan düzenin kötülüklerine dair bir kelime çıksa, bu dönemi yaşamış ve bugün ise düzene kapaklanmış kimileri dikildi önce karşımıza. Hem de her döneme has üsluplarıyla ve birbirine çok benzeyen cümlelerle... “Şimdi gençsin anlamazsın, bir arkana dönersin sana bunları anlatanlar kaçmış”, “Sen oje sürememek ne demek biliyor musun”, “Bizim zamanımızda çok yiğit sandığımız adam ajanmış”...

Yani bunların hepsi yaşanmıştır, hiçbirisi de şimdi olmayacak şeyler de değil. Ancak en temel mesele sanıyorum yine Nazım'ın şiirinde var: “Bana yeter yirminci asırda olduğum safta olmak, bizim tarafta olmak ve dövüşmek yeni bir alem için”

Yeni bir alem için dövüşenlerin ya-

şamları bizlere gerçek manada yol gösteriyor. Vazgeçmeyen, pes etmeyen, değerleri, idealleri ve ilkeleri olan bir yaşamın onurunu paylaşıyor.

Her yerde kişisel gelişim rehberleri, yaşam koçları insanlara ancak belli bedenlere sığan insanlar olur, sağlıklı beslenir, spor yapar, dil öğrenir ama bunları yaparken yanınızdaki tüm insanları ezeerek geçerseniz “mutlu” olabileceğini anlatıyor.

Genç kuşaklara “kişisel gelişim” uğruna bir kalıp uygulandığı, her şeyi tüketmeye endeksli bir yaşam hazırlandığı bir dönemde “idealler” denildiğinde akla kişisel ve bireysel hırslar geliyor. Kendisi mutlu olmak için herkesi mutsuz etmeye, başarılı olmak için her yolu mubah görmeye hazır, her şeyin kolayını bulan, yıkan, tüketen bir birey prototipi istiyor bu çürümüş düzen. Doğallığında tüm ilişkileri, duyguları ve yaşam pratiği bunun üzerine kurulu oluyor.

“Bir şey mi istiyorsunuz, o zaman yapın” diyor, Adam Smith'in “Bırakınız yap-sınlar, bırakınız geçsinler” sözü sadece iktisadi bir söz olarak değil yaşamın tüm zerresine sinen bir anlayışı anlatıyor. Bir kitap okuyup hayatı değişen, bir kilo verip vücudunu istediği şekle soktuğunda

mutlu olan ama yaşamındaki ve dünyada hiçbir şeyden sorumluluk duymayan, sistemin istediği gibi düşünen ve tüketen bireyler...

Buraya nasıl mı geldik?

Her tarihsel dönem kendi insanını üretiyor. Devrimci yükseliş dönemlerinde ve gerici dönemlerinde öne çıkan özellikler, yapılacaklar vb. elbette farklı. Ancak “Gideni ve gelmekte olanı anlamak” devrimci kalmak ile mümkün...

Dedik ya asrımızdan kahretmiyoruz, zorunluluklarımız özgürlüğümüz... Sinanlar kendilerine dayatılanı reddetti, yoldaşlarından ve davasından vazgeçmedi, eskiyi, köhneyeni, ayağa zincir gibi takılanı, ağırlıklarını attı ve yürüdü...

“Sinan ve Dersim” kitabında anlatılanlar sadece yaşanan bir anı değil, yaşanacak güzel ve kötü günlerin nasıl bir zemin üzerinde yükseleceğini bir kez daha gösterdi bana. Devrimci bir programın ve ilkelerin nasıl bir güvence olduğunu, devrimci değerlerin yaşamın her alanında üstün tutulması gerektiğini bir kez daha anlattı.

“Sinan ve Dersim” kitabında sadece Sinan yoldaş açısından değil gerçekten

bir dönemin insan profilleri açısından da bugüne kalan çok şey var. Kişisel hırs ve duyguların körleştirdiği bir inancın insanı köleleştiren, değersizleştiren, düşmanla aynılaştıran yanlarını gösteriyor bazı kimlikler. Bazı kimlikler emeğin, emektarlığın, yoldaşlığın, kendi istek ve düşüncelerini bir davaya vermenin güzelliğini anlatıyor.

Şimdi bu dönemden genç bir devrimci olarak anlatılanlara baktığımda olayları, olguları ve yorumları bir kenara bıraktığımda, hataları ve sevaplarıyla bir kez daha aynı sadelikte hayran olunacak bir devrimci gördüm. İnsan her şeyde kendine bir pay çıkarıyor... Sade olan bir devrimcinin, Sinan yoldaşın sadece bir yoldaş olmaktan gurur duydum... Bu büyük ailenin parçası olmaktan onur duydum...

Sinan yoldaş diye bahsetsem de kitapta anlatılan aslında iki ayrı dünya ve “insan” kalabilme hali...

* Kişisel gelişim kitaplarının bilindik tanıtım cümlesi. Hayatımızı değiştirmek istiyorsak örgütlenmek şart.

İSTANBUL'DAN BİR SINIF DEVRİMCİSİ

*“Nasıl bir zeka meşalesi söndü
Nasıl bir yürek durdu!”*

Lenin

**Friedrich Engels'i
ölümünün 127. yılında
saygıyla anıyoruz...**